

A PÁPAKOVÁCSI

KASTÉLY

Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola

MÓDOSÍTOTT

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2024.

Összeállította: Pintérné Szőke Erika

igazgató

TARTALOMJEGYZÉK

JOGSZABÁLYI HÁTTÉR.....	5
BEVEZETŐ	7
INTÉZMÉNYÜNK ADATAI.....	9
KÜLDETÉSNYILATKOZATUNK	12
INTÉZMÉNYÜNK HELYZETELEMZÉSE.....	15
1. Az intézmény története	15
2. Az intézmény működésének jellemzői:.....	18
2.1. Személyi feltételek:	18
2.2. Tárgyi feltételek	19
1.AZ INTÉZMÉNYBEN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI	20
1.1. Intézményünk nevelő-oktató munkájának pedagógiai alapelvei	20
1.2. Céljaink.....	21
1.3. Feladataink	22
2. A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA ESZKÖZ- ÉS ELJÁRÁSRENDSZERE, MÓDSZEREI	47
2.1. Eszközök, eljárások:	47
2.2. A nevelési módszerek	48
3.. MILYEN LEGYEN AZ INTÉZMÉNYÜNKBŐL AZ OKTATÁSI CIKLUS VÉGÉN KIKERÜLŐ GYERMEK?.....	53
4. NEMZETISÉGI PROGRAM, HAGYOMÁNYAINK	54
4.1.Nyelvoktatás	54
4.2.A nemzetiségi német nyelv oktatásának célja:.....	54
4.3. Hagyományaink	55
4.4. A hon és népismeret, életmód tanításának célja	56

4.5. A program kiemelt területei:..... 56

5. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK
..... 58

6. KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS FELADATAI 63

6.1. A személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák 63

7. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK..... 72

7.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik 73

7.2 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programok..... 75

7.3 A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok 78

7.4 A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek 81

8. A PEDAGÓGUSOK HELYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, FELADATAI 84

9. A SZÜLŐK, A PEDAGÓGUSOK ÉS A TANULÓK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI 88

10. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK TANTÁRGYANKÉNTI, ÉVFOLYAMONKÉNTI KÖVETELMÉNYEI..... 90

11. NEVELŐ ÉS OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE 144

11 TANULÓI JOGGYAKORLÁS RENDJE..... 144

A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK EGYÜTTNEVELÉSE INTÉZMÉNYÜNKBEN 147

1. Alapelv 148

2. Cél 148

3. Feladat 149

4. SNI tanulók rehabilitációs, rehabilitációs ellátása: 149

5. Integrált nevelés, oktatás 150

I. A tanulásban akadályozott tanulók 150

II. A beszéd fogyatékos tanulók 152

III. Pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan akadályozott tanulók 154

6. A probléma kezelésének folyamata 157

7. A sajátos nevelési igényű tanulók értékelése 159

EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI TERVE	160
ISKOLAI DROGSTRATÉGIA.....	174
AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV	177
KÖRNYEZETI NEVELÉS PROGRAM	178
FOGYASZTÓVÉDELEM AZ INTÉZMÉNYBEN	189
KÖZLEKEDÉSRE NEVELÉS	195
JÓVÁHAGYÁS	196
HELYI TANTERVE.....	197
I. AZ EGYES ÉVFOLYAMOKON TANÍTOTT TANTÁRGYAK, KÖTELEZŐ ÉS VÁLASZTHATÓ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK, EZEK ÓRASZÁMAI	198
I.1. Az 1.-8. évfolyam tantárgyi rendszere és heti óraszámja	199
Tantárgy/évfolyam	199
I.2. A tantárgyak követelményeinek teljesítéséhez rendelkezésre álló időkeret felhasználása	200
I.4. Tananyagszerkezet	201
I.5. A kerettantervi óraszám felett a nem kötelező tanórai foglalkozások tananyaga és az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszámja	203
Tantárgy/évfolyam	203
II. A TANKÖNYVEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI	204
III. A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI.....	205
IV. AZ ISKOLÁBA JELENTKEZŐ TANULÓK FELVÉTELÉNEK ELVEI	206
V. A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK, MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE.....	208
V.1. Nevelési és oktatási követelményrendszerünk	208
V.2. Ellenőrzés, értékelés	209

V.3. Mérések	209
V.3.1. Külső mérések.....	210
V.4. Értékelés.....	210
V.5. Mikor? Miből? Hogyan?	211
VI. AZ OTTHONI (NAPKÖZIS, TANULÓSZOBAI) FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT HÁZI FELADATOK MEGHATÁROZÁSA	220
VII. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE	221
VIII. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK.....	231
A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA JÓVÁHAGYÁSA ÉS ENGEDÉLYEZÉSE	HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.

JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

Pedagógiai programunkat a következő jogszabályi háttérrel alkottuk meg:

Törvények:

- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról
- 2012. évi CLXXXVIII. törvény a köznevelési feladatot ellátó egyes önkormányzati fenntartású intézmények állami fenntartásba vételéről
- 1992. évi XXXIII. törvény: A közalkalmazottak jogállásáról

Kormányrendeletek:

- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/1997. (II. 13.) Korm. rendelet a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény végrehajtásáról
- A pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a képzésben részt vevők juttatásairól szóló 277/1997. (XII. 22.) kormányrendelet
- 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről, és alkalmazásáról
- 134/2016. (VI. 10.) Korm. rendelet az állami köznevelési közfeladat ellátásában fenntartóként részt vevő szervekről, valamint a Klebelsberg Központtól

Miniszteri rendeletek:

- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 17/2013 (III. 1.) EMMI rendelet a nemzetiségi oktatás irányelveiről
- A tanév rendjéről szóló mindenkor miniszteri rendelet
- 23/2004. (VIII. 27.) OM-rendelet a tanulói tankönyvtámogatás és az iskolai tankönyvellátás rendjéről
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról

- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
- 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelet a tankönyvvé, a pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről
- 4/2020 (II.20.) EMMI rendelet a módosított kerettanterveket tartalmazza

A törvények és rendeletek alapján, tanulóink és szüleik igényének és véleményének kikérésével, az Alapító Okiratban foglaltak betartásával, valamint a nevelőtestületi tanácskozás eredményeképpen állítottuk össze.

Számba vettük iskolánk erősségeit, gyengeségeit, az előttünk álló lehetőségeket, feladatokat, valamint a leküzdendő nehézségeket, amelyek céljaink megvalósulását nehezítik. Ennek megfelelően alakítottuk ki azt az értékstruktúrát, amelynek szellemében működtetni kívánjuk intézményünket, végezni nevelő-oktató tevékenységünket (misszióinkat).

BEVEZETŐ

A **pápakovácsi Kastély Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola** gyermekközpontú, humanista értékeket vállaló, a személyiséget önmagához mérve nevelő és fejlesztő intézmény. A gyermek olyan fejlődő személyiség, akit genetikai adottságok, az érési folyamatok sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határoznak meg. A gyermekeknek életkoronként és egyénenként eltérő testi és lelki szükségletei vannak. Arra törekszünk, hogy a szülők és a gyerekek szükségleteinek figyelembevételével, a tehetség és képességek kibontakoztatásával enyhítsük a szociális hátrányokat, a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségeket.

Törekszünk a pozitív életkép kialakítására, a helyes emberi kapcsolatok és kulturált emberré válás eszményének megvalósítására, a korszerű, megalapozott, kompetens tudással rendelkező tanuló oktatására-nevelésére.

Ennek szellemében vállaljuk a 6-16 éves korú gyermekek nevelését, a hagyományokon alapuló magyar és német nemzetiségi nyelvoktatást, a nemzeti értékeink ápolását.

„Félig sem olyan fontos az, mit tanítunk gyermekeinknek, mint az, hogy tanítjuk. Amit az iskolában tanultunk, annak legnagyobb részét elfelejtjük, de a hatás, amelyet egy jó oktatási rendszer szellemi tehetségeinkre gyakorol, megmarad.”

(Eötvös József)

A tanulás olyan folyamat, amely végigkíséri az ember egész életét. A kisgyermeknek nem csupán látni, járni, tevékenykedni, olvasni és írni kell meg tanulni, de környezetéhez alkalmazkodnia is szükséges, intellektuális és érzelmi vonatkozásban egyaránt.

Ily módon a tanulás az egész személyiséget mozgósítja. A gyermek személyisége életkorától függően is sajátos, s nem kevésbé egyedi. Adottságai csak részben határozzák meg fejlődését, minden egyebet a körülötte lévő személyek, tárgyak, eszközök befolyásolnak.

Így van ez az oktatás és nevelés területén is. A tanítás tárgya tehát nem lehet csupán ismeretek elsajátíttatása. Akarjuk vagy sem, az oktatás során értékeket, magatartásmintákat is közvetítünk. Tudatosan vagy sem, akarva - akaratlanul személyiségformáló szerepünk mindenképpen érvényesül. Azt is be kell látnunk, hogy a gyermek nem kis felnőtt, szabálytudata és felelősségérzete a szocializáció folyamatában állandóan alakul, változik. Korábbi értékek elvesznek, újak keletkeznek; új normák elsajátítása kerül előtérbe, baráti és közösségi kapcsolatok változhatnak.

A pedagógusnak tudnia, éreznie, értékelnie, átgondolnia, mérlegelnie kell, hogy vajon a reá bízott gyermekek milyen kvalitásokkal rendelkeznek. Ahol szükséges, az elmaradást pótolni kell, de a kreativitás, speciális érdeklődés fölismerése is elengedhetetlen feladat. A fölzárkóztatás és tehetséggondozás nem egymást kizáró alternatíva. Fontos, hogy minden gyermek a számára legmegfelelőbb fejlesztést kapja.

Célunk, hogy intézményünk hagyományápoló, értékmegőrző és terjesztő hatása érezhető legyen mindazon községek kulturális életében, melyből tanulóink idejárnak.

A körzetünkben élő családok szociális, anyagi és kulturális helyzete egymástól nagymértékben eltér, ezért nevelő és oktató munkánk ehhez a helyzethez igazodik: tanórán és tanórán kívül megpróbáljuk segíteni a nehéz körülmények között élő, hátránnyal induló tanulók fölzárkóztatását, ugyanakkor kiemelt fontosságú feladatnak tekintjük a tehetséges, jó képességű gyermekek fejlesztését is. Egyenlő esélyt szeretnénk biztosítani minden intézményünkbe iratkozott gyermeknek.

A társadalom, a pedagógusok és a szülők célja azonos: gyermekeinkből művelt, jól képzett, az életben boldogulni tudó embereket szeretnénk nevelni. Intézményünk hosszú múltja alatt többször változtak a tárgyi feltételek, de nem változott a bennük munkálkodó pedagógusok fő célja: emberséget és tudást adni a felcseperedő új nemzedéknek!

A gyermeknevelés több évszázados története arra kötelez bennünket, hogy nevelő és oktató munkákban kiemelt figyelmet fordítsunk a lakóhely és a nemzet történetének, hagyományainak megismertetésére, a haza iránti szeretet felébresztésére, a különféle világnézetű emberek cselekvő együttélésének gyakoroltatására.

Munkánkat hivatásnak tekintjük, amelyet szeretetteljes légkörben végzünk. Segítünk abban, hogy minden gyermek harmonikus, kiegyensúlyozott, a felnőttek világában is boldogulni tudó emberré váljon. Mindezeket jól felkészült, szakmailag igényes, megújulásra képes, a minőség iránt elkötelezett, segítőkész pedagógusokkal, munkatársakkal és a velük együttműködő szülőkkel szeretnénk megvalósítani.

INTÉZMÉNYÜNK ADATAI

Az intézmény neve: Kastély Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola
Schloss Deutsche Nationalitäten Grundschule

Az intézmény székhelye: 8596 Pápakovácsi Fő utca 20.

Elérhetőségek: telefon: 89/ 351 010
e-mail: papakovacsipapaitk.hu
web: altisk-papakovacsipapaitk.hu

Az intézmény fenntartója: Pápai Tankerületi Központ
8500 Pápa Mézeskalács u. 2.

Az intézmény alapdokumentuma: 2013. 10.08.

Alapdokumentum (módosító) : 2023.08.28.

Köznevelési alapeladat:

6.1.1. általános iskolai nevelés-oktatás

- 6.1.1.1. nappali rendszerű (felvehető maximális tanulói létszám: 20 fő)
- 6.1.1.2. alsó tagozat, felső tagozat
- 6.1.1.3. 1. évfolyamtól 8. évfolyamig
- 6.1.1.4. a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható, sajátos nevelési igényű gyermek, tanulók nevelése- oktatása (mozgásszervi fogyatékos, beszéd-fogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos-enyhe értelmi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos- hallási fogyatékos) nappali rendszerű (felvehető maximális tanulói létszám: 2 fő)
- 6.1.1.6. integrációs felkészítés
- 6.1.1.7. képességkibontakoztató felkészítés

6.1.2. nemzetiséghez tartozók általános iskolai nevelése-oktatás

- 6.1.2.1. nappali rendszerű (felvehető maximális tanulói létszám: 180 fő)
- 6.1.2.2. alsó tagozat, felső tagozat

- 6.1.2.3. 1. évfolyamtól 8. évfolyamig
- 6.1.2.4. a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható, sajátos nevelési igényű gyermek, tanulók nevelése- oktatása (mozgásszervi fogyatékos, beszéd fogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos-enyhe értelmi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos- hallási fogyatékos) nappali rendszerű (felvehető maximális tanulói létszám: 38 fő)
- 6.1.1.6. integrációs felkészítés
- 6.1.1.7. képességkibontakoztató felkészítés
- 6.1.3. egyéb foglalkozások napközi, tanulószoba
- 6.1.4. könyvtár: iskolai/ kollégiumi könyvtár
- 6.1.5. mindennapos testnevelés biztosításának módja: saját tornaterem
- 6.1.6. a testnevelésórák keretében megvalósított úszásoktatás módja: együttműködésben, megállapodás alapján
- 6.1.7. szakkörök, felzárkóztató foglalkozások

7. a feladatellátást szolgáló vagyon és a felette való rendelkezés és használati joga

7.1. 8596 Pápakovácsi, Fő u. 20.

- 7.1.1. Helyrajzi száma: 106/6
- 7.1.2. Hasznos alapterülete: 1054 nm
- 7.1.3. Intézmény jogköre: ingyenes használati jog
- 7.1.4. Fenntartó jogköre: vagyonkezelői jog

8. Vállalkozási tevékenységet nem folytathat.

Az intézmény beiskolázási körzete: Pápakovácsi, Kup, Döbrönte, Ganna, Nóráp községek területe.

Az iskola földrajzi működési területe: Pápa és Pápakovácsihoz közeli községek

A Kastély Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola a beiskolázási körzetében élő gyermeket fogadja az általános iskola befejezéséig. Ez által biztosítja a Pápakovácsi község közigazgatási területe köré szerveződő mikro térségben élők közoktatással kapcsolatos igényeit.

KÜLDETÉSNYILATKOZATUNK

Pedagógiai hitvallásunk: „Akkor élsz, ha másokért élsz.” (Széchenyi István)

A pápakovácsi Német Nemzetiségi Általános Iskola nevelőtestülete egységesen az iskola küldetésének tekinti:

- bizalmon és kölcsönös elfogadáson alapuló, gyermekközpontú, szeretetteljes, családi légkör biztosítása, ahol a gyerekek személyiségfejlődését folyamatosan figyelemmel lehet kísérni
- pedagógus és diák közötti harmonikus kapcsolat
- a tanulóknál az egymás iránt érzett felelősségtudat és a közösségi érzés erősítése
- az elméleti tudás gyakorlatban való alkalmazásának készségeinek kialakítása
- tanulói kompetenciák fejlesztése
- a szülői tekintély és a keresztény család, mint modell hangsúlyozása
- a kulturált magatartás elvárása iskolán belül és kívül is
- a nemzeti értékek, a nemzeti magyarságérzés hangsúlyozása, és a német nemzetiségi hagyományok ápolása. A német kisebbségi oktatás segíti a nemzeti kisebbséghez tartozót abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja máságát, elfogadja és másoknak is megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődést.
- környezettudatos, egészséges életmódra való nevelés
- személyiségfejlesztés, tehetséggondozás
- felzárkóztatás, fejlesztés
- a pedagógus által közvetített pozitív példakép állítása
- erős jellem kialakítása a tanulóknál, akik így önálló, felelősségvállaló emberként élik életüket
- egészséges közösségi élet biztosítása, ahol a mások érzelmeire való érzékenység, a kölcsönös bizalom is szerepet kap
- kölcsönös megbecsülés és tisztelet
- a tanulók idegen-nyelvi kompetenciájának fejlesztése, a mindennapi életben használható német nyelvtudás elsajátíttatása.

Célunk: testileg és lelkileg egészséges, harmonikus, kiegyensúlyozott, a felnőttek világában is boldogulni tudó, az iskolához, a községhez, a hazához erősen kötődő, önálló tanulásra, önnevelésre való képességgel, korszerű ismeretekkel és biztos készségekkel rendelkező ifjúság nevelése, akik biztos képességekkel, kulcskompetenciákkal, szilárd alpműveltséggel, használható német nyelvtudással rendelkeznek, sikeresen folytatják tanulmányaikat a középiskolákban, és megtanulják az élethosszig való tanulás képességét és fontosságát.

PÄDAGOGISCHE ERKLÄRUNG

der Deutschen Nationalitäten Grundschule

Unsere pädagogische Überzeugung: "Du lebst dann, wenn du für andere lebst." (István Széchenyi)

Das Pädagogen Kollegium Deutschen Nationalitäten Grundschule erklärt gemeinsam folgendes zu seiner Handlings Maxime:

- die Gewährleistung einer auf Vertrauen und gegenseitigem Verständnis beruhenden kinderfreundlichen, liebevollen und familiären Atmosphäre, in der die Persönlichkeitsentwicklung der Kinder ständig überprüfbar ist.
- eine harmonische Beziehung zwischen Pädagogen und Schülern
- die Stärkung des gegenseitigen Verantwortungsgefühls und des Gemeinschaftsgefühls bei den Schülern
- Herausbildung der Fähigkeit, theoretisches Wissen in der Praxis anzuwenden
- Respekt vor den Eltern und der Familie als Modell zu vermitteln
- Erwartung eines kultivierten Verhaltens innerhalb und außerhalb der Schule
- Betonung der nationalen Werte und des ungarischen Nationalität Bewusstseins und der Pflege der deutschen Traditionen. Den zur deutschen Minderheit gehörenden Schülern hilft der deutsche Nationalitäten Unterricht dabei, ihre Identität zu finden, zu erhalten und zu entwickeln.
- Akzeptanz des Andersseins und das Aufzeigen der Werte der Minderheit sowie die Stärkung des Zugehörigkeitsgefühls zur Gemeinschaft.
- Erziehung zu einer umweltbewussten und gesunden Lebensweise
- Persönlichkeitsentwicklung und Talentförderung
- Nachhilfe- und Förderunterricht
- durch die Pädagogen vermittelte Herausbildung einer positiven Vorbildwirkung
- die Herausbildung eines starken Charakters bei den Schülern, die so ihr Leben als selbständige und verantwortungsbewusste Menschen leben können
- Sicherung eines harmonischen Gemeinschaftslebens, in dem die Rücksichtnahme auf die Gefühle der Anderen und das gegenseitige Vertrauen eine wichtige Rolle spielen
- gegenseitige Anerkennung und Respekt
- Entwicklung der Fremdsprachenkompetenz der Schüler, Aneignung von im täglichen Leben brauchbaren deutschen Sprachkenntnissen

Unsere Zielsetzungen:

Wir wollen unsere Schüler zu Jugendlichen und Erwachsenen erziehen, die körperlich und geistig gesund, harmonisch und ausgeglichen sind, die sich in der Welt der Erwachsenen zurecht finden, die eine starke Bindung an ihre Schule, die Gemeinschaft und ihre Heimat haben, die die Fähigkeit zum selbständigen Lernen und zur Selbstdisziplin besitzen, die über zeitgemäßes Wissen und Fertigkeiten, über sichere Fähigkeiten und Schlüsselkompetenzen, eine gefestigte Allgemeinbildung sowie über brauchbare deutsche Sprachkenntnisse verfügen, die erfolgreich ihre Ausbildung in der Mittelschule fortsetzen und die Wichtigkeit des lebenslangen Lernens begreifen.

INTÉZMÉNYÜNK HELYZETELEMZÉSE

1. Az intézmény története

Intézményünk, a Kastély Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola, jelentős történelmi hagyományokkal rendelkezik. E helyen, a katolikus plébánián található História Domus feljegyzései szerint, az 1800-as évek elején katolikus iskola volt, feltehetően református iskola is működött. A krónika megőrizte a Mester javadalmazásáról szóló megállapodást, és szerencsésen megmaradtak az 1815-ből való vizsgaírások is. Somogyi Ilona grófnő 1885-ben apácákat telepített a faluba a betegek ápolására, akik a gyógyítás mellett 1890-től „fiatal lányok női munkára való betanítását” is végezték (háziasszonyképzés).

Az 1900-as évek elején református és katolikus iskola is működött. A felekezeti iskolák 1945. után az államosítással szűntek meg.

Az iskolák átszervezése után 1968-tól a Pápakovácsi iskola fokozatosan körzeti iskolává vált, beiskolázási körzete Pápakovácsi, Kup, Ganna, Döbrönte községek voltak, tagiskolaként idetartozott Tapolcafői iskola is.

1968-tól először a kupi felső tagozatosok, majd 1969-től a gannai, döbrönte felsősök jártak ide, végül 1974-től mind a négy község iskoláskorú gyermeke a pápakovácsi iskola tanulója lett, Kupon és Gannán megszűnt az iskola.

1973-tól központi fűtést alakítottak ki és 1974-től indult saját főzőkonyhánk és a napközis foglalkoztatás.

A legnagyobb gyermeklétszám az 1983-84-es tanévben volt, ekkor 224 tanulója volt az iskolának. 1990-ben a négy község önkormányzata „Együtműködési megállapodás”-t kötött az iskola működtetésére.

1992-ben a fenntartó önkormányzatok együttes ülése határozatot hozott a nevelőtestület kezdeményezésére, hogy a csökkenő gyermeklétszám ellensúlyozására az iskola szakiskolával bővüljön, és háziasszonyképzés is indulhatott.

1993-ban a gannai önkormányzat kilépett a fenntartói társulásból és a gyerekek nagy részét a pápai Római Katolikus Általános Iskolába írták.

Az 1997-98-as tanévben -15 év után- növekedés mutatkozott a gyereklétszámban, ami annak köszönhető elsősorban, hogy a már említett községeken kívül Nórápról is fogadtunk gyerekeket az óvodába és az iskolába is.

2005. augusztus 20-án került az óvoda az uniós elvárásoknak is megfelelő, felújított épületbe, ami korábban kultúrházként is működött, de évek óta üresen, állagában megromolva állt.

2006. július 27-én a fenntartó önkormányzatok képviselőtestülete úgy határozott, hogy 2006. augusztus 1-től a pápakovácsi iskola és óvoda összevonásával közös igazgatású intézményt alakít ki Kastély Oktatási Központ címen, hivatalos nevén: Német Nemzetiségi Általános Iskola, Szakiskola és Óvoda.

2008 augusztusában újabb szervezeti változás zajlott le, az Óvoda német nemzetiségi feladatkörrel bővült, és a kupi Vadrózsa Óvoda tagintézményünk lett.

A kupi óvoda a régi iskola épületében kapott helyet, az emeleten. Udvara tágas, játékokkal felszerelt, alkalmas a gyermekek környezeti nevelésére, melyet fő célul tűztek ki az óvónők.

A pápakovácsi iskola és az óvoda falu központjában, a volt Somogyi kastély épületeiben található. Műemlék jellegű épületek, tágas udvarral, szép parkkal, melynek igyekeztünk megóvni és gyarapítani a növényzetét.

Az iskola épülete sajnos oktatási célra nem igazán alkalmas, de ódon jellege különleges hangulatot ad, ösztönzi a múlt emlékeinek kutatását, segíti a hagyományok ápolását.

Az elmúlt évek során igyekeztünk a tárgyi feltételeken javítani.

1986-89. között épült fel a sportcsarnok, amely jelentősen javította a testnevelés és a sport feltételeit a környékbeli falvak számára is.

1990-ben nagy felújításra került sor: kicserélték a tetőt és az ablakokat, újrafestették az épületet kívülről is.

1991-ben a szennyvíz elvezető rendszert javítottuk ki.

1992-ben indítottuk a háziasszonyképző szakiskolai osztályt, ehhez alakítottuk ki pályázati pénzből a tankonyhát, a tanebédlt, varrodát és gépírótermet.

1994-ben szövőműhelyt alakítottunk ki 4 szövőszék vásárlásával.

1996-ban az olajfűtésről korszerű gázfűtésre tértünk át.

1996-ban a háziasszonyképzésre építve OKJ-s szakmunkásképzést indítottunk, varrómunkás és gyorsétkeztetői eladó szakokon, 1997-től szakmunkás vizsgát is tettek tanítványaink.

1997-ben megkaptuk a pápakovácsi Önkormányzat pályázaton nyert iskolabuszát.

1998-ban számítógépes gazdálkodásra tértünk át.

2000-ben pályázaton nyert számítógépekkel számítástechnikai szaktantermet alakítottunk ki.

Még ebben az évben felújítottuk a könyvtár padozatát az eredetivel egyező parkettával.

2001-ben Internetes hozzáférést nyertünk pályázaton.

2002-ben szintén pályázaton nyert pénzből számítógép-asztalokat és székeket vásároltunk.

2003-ban korszerűbb gázkazánt vásároltunk, az ebédlőbe pedig új széket.

Új képzési lehetőségeket, képesség kibontakoztatási területeket kaptak a gyerekek azzal, hogy felvettük a kapcsolatot a környékbeli művészeti alapiskolákkal.

- 2003-ban a Magyarpolányi Művészeti Alapiskolával kézműves tevékenységgel
- 2004-ben a Homokbödögei Művészeti Alapiskolával a néptánc
- 2005/2006-os tanévtől kiemelt feladatként kezeljük a sajátos nevelési igényű (enyhe értelmi fogyatékos, diszlexiás, diszgráfiás, mozgássérült) tanulók integrált oktatását, melyhez a személyi feltételek is biztosítottak.
- 2006. február 1-től az iskola részben önálló gazdálkodóvá vált.
- 2006-ban az Allegro Zeneiskolával hangszeres zeneoktatással bővült a kínálatunk, felújítottuk a pianínót.
- 2006 őszén fejlesztő termet alakítottunk ki a használaton kívüli gazdasági irodából

2006. augusztus 1-től közös igazgatású intézménnyé alakultunk az iskola és óvoda összevonásával: Német Nemzetiségi Általános Iskola, Szakiskola és Óvoda, rövid néven: Kastély Oktatási Központ.

2007 decemberétől új iskolabuszt lízingel a pápakovácsi Önkormányzat a nórapi gyermekek szállítását megoldva.

2008. szeptember 1-től a Mesevár Óvodában kialakítottunk új csoportszobát. Így a 2 csoportos német nemzetiségi óvoda tárgyi feltételei is megteremtődtek.

2009. januárjában a fenntartó pályázatot nyújtott be „A kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés innovatív intézményekben” Európai Uniós pályázat felhívására. Az Oktatási és Kulturális Minisztérium Támogatáskezelő Igazgatósága támogatásra érdemesnek ítélte a TÁMOP 3.1.4. 08/2-2009-0156 számú projekttervet, amelynek célja az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése és a kompetencia alapú oktatás elterjesztése, ami hozzájárul a foglalkoztatási helyzet javításához. A megvalósítás 2009. szeptember 1-től, a 2009/2010-es tanévben történt.

2010 áprilisában elnyertük az Ökoiskola címet, melyet 2013-ig használhatunk.

2010. június 6.-tól Alapító Okirat módosításával lehetőség nyílt a beszéd fogyatékos tanulók felvételére és módszertani szakirányításra, pedagógiai szolgáltatás nyújtására.

2011. TIOP1.1.7 pályázat keretében új informatikai eszközökkel bővült iskolánk felszereltsége. 4 aktív tábla és lap-top kínált új tanulási módszereket.

2012-ben a TÁMOP 3.1.7 Pályázattal „Referencia-intézmény Pápakovácsiban” felkészültünk a mintaiskolai szerepre, „Jó gyakorlataink” átadására.

2012. szeptember 1-től az óvodák leválásával folytatódott az intézményünk élete

2013. január 1-től fenntartóváltás történt, állami átvétellel a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ irányítása és fenntartása alá kerültünk.

2013-ban újra elnyertük az ÖKOISKOLA címet

2017. január 1-től fenntartó a Pápai Tankerületi Központ

A beiskolázási körzetben érintett falvak összlakossága nem éri el a 2000 főt. Korábban a lakosság nagy része az azóta felbomlott termelőszövetkezetben dolgozott, illetve pápai üzemekben talált munkát. Jelenleg elsősorban mezőgazdaságból próbál megélni a lakosság egy része, kisebb hányada Pápan dolgozik, de vannak munkanélküliek is.

2. Az intézmény működésének jellemzői:

2.1. Személyi feltételek:

Az iskolai tanulócsoportok száma: 8 osztály + 4 napközis csoport (alsó tagozat), + 2 tanulószobai csoport (felső tagozat), fejlesztő csoportok száma: a rászoruló tanulók arányában alakul.

A nevelőtestület munkához való viszonya, munkafegyelme, felkészültsége jó, a lelkiismeretes felkészülés, az igényes munkavégzés jellemző. Önként és szívesen vesznek részt a továbbképzéseken, közösségi megmozdulásokon. Szervezik a falu kulturális életét, a község testvérkapcsolatait nagy odaadással ápolják.

Az iskolai munkát segítő külső munkatársak:

Homokbödögei Művészeti Alapiskola részéről: 1 fő

Allegro Művészeti Alapiskola részéről: 1 fő

Az eredményes munka személyi feltételei biztosítottak.

2.2. Tárgyi feltételek

Iskolában		eszközök	
osztályterem	8	nyomtató	3
tornaterem	1	színes	1
		nyomtató	
fejlesztőterem	1	szövíőszék	4
szám.techn.terem	1	számítógép	20+5
könyvtár	1	Lap-top	33
iroda	3	Aktív tábla	7
szövíőde	1	musiccenter	1
tankonyha	1	CD lejátszó	2
tanebédli	1	vetítívászon	3
sportudvar	1	projektor	7
játszóudvar	1	pianínó	1
szertár	3	fénymásoló	1
konyha	1	diavetítív	1
karbantartóműhely	1	írásvetítív	2

Az osztálytermek, szaktantermek kívül, belül rendezettek. Könyvtári állományunkat fejleszteni kell, erre törekszünk és pályázatok segítségével is, próbáljuk bővíteni.

Az utóbbi néhány évben pályázatok útján beszerzett, illetve a fenntartó által biztosított korszerű digitális eszközökkel dolgozunk, és a tanulóknak is igyekszünk új szemléltető eszközökkel élményszerűvé tenni a tanulást. Minden pályázati lehetőséget megragadunk, hogy korszerű eszközök segítségével, korszerű ismeretekkel vértézzük fel tanítványinkat, gyakori sikerélményhez jutva erősítsük a tudás iránti vágyukat.

A fentiek is igazolják, hogy az iskola felszereltsége, eszközellátottsága jónak mondható, korszerű, magas színvonalú, biztonságos.

1.AZ INTÉZMÉNYBEN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI

1.1. Intézményünk nevelő-oktató munkájának pedagógiai alapelvei

- Gyermekszereteten alapuló, a gyermeki jogokat tiszteletben tartó, gyermekközpontú pedagógia, mely tisztelettel, szeretettel, segítséssel fordul a gyermekek és a szülők felé.
- A tanulás és munka szeretetére a tudás és műveltség közvetítésével, motiválásával, sikerélmények biztosításával neveljük tanítványainkat.
- Az indulási hátrányok csökkentése és az esélyegyenlőség biztosítása érdekében a tudás megszerzését és alkalmazását szolgáló pedagógiai eljárások mellett a tanulók manipulatív és képi gondolkodásának megfelelően – főként a tapasztalatszerzés időszakában – tevékenységközpontú tanítási stratégia alkalmazásával segítjük a meghatározott célok elérését.
- Pedagógiai tevékenységünk középpontjában tehát az emberközpontú nevelés áll, melynek célja: egyetemes emberi értékek kialakítása (hazaszeretet, becsület, erkölcsösség, felelősségérzet, felelősségvállalás, együttérzés, áldozatvállalás).
- Fontosnak tartjuk az iskolai és társadalmi környezetünk hagyományainak ismeretét, tiszteletét, megőrzését és továbbvitelét.
- Törekszünk arra, hogy az intézmény – mint érték közvetítő és hordozó – ne csak a szülők illetve gyermekek körében éreztesse hatását, hanem teljes társadalmi környezetére hasson, azaz vonzáskörzetének községeiben legyen kulturális tevékenységek, rendezvények kezdeményezője és részben lebonyolítója.
- Ökoiskola lévén igyekszünk a környezettudatos magatartás kialakításával tenni a környezetünk megóvásáért, esztétikusabbá tételéért. Erdei iskolai program megvalósításával a tanulókat természet közeli élményhez juttatjuk.
- Az alábbi kulcskompetenciák fejlesztését kiemelt feladatként kezeljük:
  - Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi
  - Matematikai gondolkodási
  - Természettudományos kompetencia
  - Digitális kompetencia

- A hatékony, önálló tanulás
- Személyes és társas kapcsolati kompetencia
- Munkavállalói, vállalkozói kompetencia

1.2. Céljaink

- az iskola biztosítsa az általános műveltséget, az alapfokú oktatást, nevelést, az alapkészségek (olvasás, írás, számolás) elsajátítását.
- tegye lehetővé a tanulók érdeklődésének és képességeinek megfelelő továbbtanulást, pályaválasztást
- készítse fel a középfokú iskolai továbbtanulásra, különösen a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esetében segítse pályaeorientációs munkával a továbbtanulást.
- segítse a személyiség teljes körű, harmonikus kibontakozását, nemcsak szellemi és fizikai, hanem a jellem tekintetében is.
- segítse a sajátos nevelési igényű –érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, diszlexiás, diszgráfiás, valamint pszichés fejlődési zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók fejlődését.
- mint német nemzetiségi általános iskola, törekedjék a környék sváb hagyományainak, értékeinek felkutatására, megőrzésére. A nemzetiségi kultúra családi és társadalmi eseményeit segítse életben tartani, hagyományait ápolni. Biztosítsa a minél magasabb szintű német nyelvtudás elsajátítását, nyelvi-kommunikációs készségek fejlesztésével. Játékos népzenei és néptáncos tanulmányok beiktatásával erősítse a gyerekek kötődését.
- Legyen érték közvetítő, az értékek egyensúlyára törekedve ismertesse:
  - A humanizált társadalom és világkép értékeit, (egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása, hazai és egyetemes emberi kultúra értékei)
  - Az én harmóniájára vonatkozó értékeket (önismeret, önművelés, stb.)
  - A biológiai lét értékeit (az élet tisztelet, az egészség értéke)
  - A társas kapcsolatokra vonatkozó értékeket (tisztelet, szeretet, szolidaritás, tolerancia, stb.)
  - A társadalmi eredményességre vonatkozó értékeket (folyamatos tanulás, kreativitás, szellemi igényesség, problémaérzékenység, stb.)

Olyan gyermekközpontú intézményt akarunk, amelyben napi gyakorlatként állapítható meg:

- minden tevékenység, tanórai és tanórán kívüli is a gyermek érdekeit, testi és szellemi épülését szolgálja,
- a gyermekek és nevelők jól érezzék magukat,
- a közösségi programokat a gyermekek, a szülők és nevelők közösen alakítsák ki,
- az intellektuális képességek kibontakoztatásán túl legyen lehetőség a manuális és egyéb képességek fejlesztésére is,
- törekszünk oldott, családi légkörben a sokirányú közösségi tevékenységet összehangoló igényes pedagógiai munkára.

Az oktatás és nevelés terén

- megértő, segítő, integratív ösztönző és aktivizáló pedagógusi magatartás a gyermek önkitaljesedéséhez, az egyéni különbségekre építkezve.
- modern, naprakész, a társadalmi igényeknek megfelelő ismeretek nyújtása,
- az értelmes, szép magyar beszéd, az olvasás, írás, helyesírás eszközszintű használatának kifejlesztése, a kommunikációs képességek, a szövegértés és alkotás képességének fejlesztése,
- képességek kibontakoztatása: tehetséggondozással, a hátrányok leküzdésével egyenlő esély biztosítása az általános műveltség alapjainak elsajátításához,
- praktikus ismeretek elsajátításával felkészíteni a gyermekeket az önálló életre.
- a kulcskompetenciák fejlesztése

1.3. Feladataink

- minden tanuló számára biztosítani kell az alapkészségek, kulcskompetenciák elsajátítását, melynek a társadalomba való beilleszkedéséhez és további ismeretszerzéshez szükségesek,
- alapokat nyújtani a szakmai képzéshez, segítséget adni ahhoz, hogy az iskola befejezése után mindenki képességeinek megfelelően tudjon a továbbtanulási lehetőségek közül választani, felkészítés az életen át való tanulásra

- felkelteni az ismeretszerzési vágyat,
- fejleszteni gyermekeinkben a társadalmi együttműködéshez, munkavégzéshez, az egészséges testi, lelki fejlődéshez szükséges alapvető képességeket: a felelősségtudatot, az áldozatvállalás képességét, az önzetlenséget, az őszinteséget, türelem, együttérzés, önfegyelmet, kulturált magatartás tulajdonságait
- keressük és alkalmazzuk azokat a módszereket -kooperatív technikák, csoportmunka, IKT-vel támogatott tanórák, projekthetek, témnapok megtartásával-, amelyek alkalmasak a szellemi fogékonyság, érzelmi gazdagság, erkölcsösség, a konfliktus megoldás és kudarc leküzdés, a megújulás és alkalmazkodás képességeinek kialakítására és fejlesztésére
- megismertetni a tanulókat a demokrácia értékrendjével, a demokratikus magatartásformákkal, a demokratikus magatartási viselkedés szabályaival, fejlesztve a szociális és állampolgári kompetenciát
- tiszteletet ébreszteni a humanista értékek – tárgyi, művészeti, erkölcsi – iránt,
- segíteni tanítványainkat abban, hogy az iskola elvégzése után legyenek képesek testileg, szellemileg és erkölcsileg egészséges életvitelre.
- A Nemzeti alaptanterv az alábbi kiemelt fejlesztési feladatokat határozza meg:
  - Énkép, önismeret
  - Hon- és népismeret
  - Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra
  - Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés
  - Gazdasági nevelés
  - Környezettudatosságra nevelés
  - A tanulás tanítása
  - Testi és lelki egészség
  - Felkészülés a felnőtt lét szerepeire

1.3.1. Az iskola céljai, feladatai, különös tekintettel a kulcskompetenciák fejlesztésére

Az Európai Unió országaiban a kulcskompetenciák körébe sorolták be azokat a tudásokat és képességeket, amelyek birtoklása alkalmassá teheti az unió valamennyi polgárát

- egyrészt a gyors és hatékony alkalmazkodásra a változásokkal átszótt, modern világhoz,
- másrészt aktív szerepvállalásra e változások irányának és a tartalmának a befolyásolásához.

Ezért lett az iskolai műveltség tartalmának irányadója a kulcskompetenciák meghatározott rendszere.

A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van a személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári létehez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához. Az oktatásnak – mind társadalmi, mind gazdasági funkciója miatt – alapvető szerepe van abban, hogy az európai polgárok megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához.

Mindegyik kulcskompetencia egyformán fontos, mivel mindegyik hozzájárulhat a sikeres élethez egy tudás alapú társadalomban.

Anyanyelvi kompetencia

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben, és a szabadidős tevékenységekben.

Terület	Kompetencia meghatározása	Ismeretek	Készségek	Attitűdök
ANAYNELEKOMPETENCIA	A kommunikáció a gondolatok, érzések és tények szóbeli és írásbeli formában történő kifejezésének és értelmezésének képessége a társadalmi és kulturális kontextusok teljes skáláján – a munkahelyen, otthon és a szabadidőben.	-Az alapszókincs, a funkcionális nyelvtan és stílusok, valamint a nyelvi funkciók biztos ismerete. - A verbális interakció különféle típusainak (beszélgetés, interjú, vita stb.) és a különféle beszélt nyelvi stílusok ismerete. - A kommunikációban használt metakommunikációs eszközök ismerete (a beszédhang minőségével kapcsolatos jellemzők, arckifejezések, testtartás és gesztusok rendszere). - Az irodalmi szövegfajták (mese, mítosz, legenda, vers, lírai költemény, dráma, novella, regény) és fő jellemzőik, valamint a nem irodalmi szövegfajták (önéletrajz, pályázat, beszámoló, cikk, esszé, beszéd stb.) és fő jellemzőik ismerete.	- Különböző üzenetek közlése írásban és szóban, illetve azok megértése vagy másokkal való megértetése változatos helyzetekben, különböző céllal. - A különféle kommunikációs helyzetekben elhangzó különböző szóbeli üzenetek meghallgatását és megértését, valamint a tömör és világos beszédet foglalja magában. Idetartozik az üzenetátadás sikerességének megfigyelése, valamint beszélgetések változatos kommunikációs kontextusokban történő kezdeményezése, folytatása és befejezése is. - Különböző szövegek olvasása és megértése a különböző céloknak (információszerzés, tanulás vagy szórakozás) és szövegtípusoknak megfelelő olvasási stratégiák alkalmazásával. - Különböző típusú és különféle célokat szolgáló írott szövegek alkotása. A szövegalkotás folyamatának nyomon követése (a vázlatkészítéstől az átolvasásig). Írásbeli információk, adatok és fogalmak keresése,	- Az anyanyelvhez való pozitív attitűd kialakítása, felismerve, hogy az anyanyelv a személyes és a kulturális gazdagodás egyik lehetséges forrása. - Mások véleményeinek és érveinek nyitott módon történő megközelítése, konstruktív, kritikai párbeszéd folytatása. - A nyilvánosság előtti magabiztos megszólalás. - A helyes szó-, illetve

Terület	Kompetencia meghatározása	Ismeretek	Készségek	Attitűdök
		<ul style="list-style-type: none"> - Az írott nyelv fő jellemzőinek ismerete (hivatalos, hétköznapi, tudományos, stb.) - A nyelv és a kommunikációs formák időhöz, földrajzi, társadalmi és kommunikációs környezethez való kötöttségének és változatosságának felismerése. 	<ul style="list-style-type: none"> gyűjtése és feldolgozása a tanulás során, a tudás szisztematikus rendszerezése. A fontos információk kiszűrése a szövegértés, beszéd, olvasás és írás során. - Saját érvek meggyőző módon történő megfogalmazása szóban és írásban, valamint mások írásban és szóban kifejtett nézőpontjainak a teljes mértékű figyelembevétele. - Komplex szövegek (előadások, beszélgetések, utasítások, interjúk, viták) alkotásához, előadásához vagy megértéséhez használt segédeszközök (pl. jegyzetek, vázlatok, térképek) alkalmazása. 	<ul style="list-style-type: none"> nyelvhasználaton túl törekvés az esztétikus kifejezőmódra. - Az irodalom szeretetének elsajátítása. - A kultúrák közötti kommunikáció iránti pozitív attitűd kialakítása.

Idegen nyelvi kompetencia

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek –, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttéré, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

Terület	Kompetencia meghatározása	Ismeretek	Készségek	Attitűdök
I D E G E N N N Y E L V I K O M P E T E N C I A	Az idegen nyelvi kompetencia a gondolatok, érzések és tények szóban és írásban történő megértésének, kifejezésének és értelmezésének képessége a társadalmi és kulturális kontextusok megfelelő skáláján – a munkahelyen, otthon, a szabadidőben, az oktatásban és képzésben – az anyanyelvtől különböző nyelve(ke)n, illetve az iskola tanítási nyelvén az egyéni igények és szükségletek szerint.	- A szókincs, a funkcionális nyelvtan, az intonáció és a kiejtés ismerete. - A verbális interakció különféle típusainak az ismerete (személyes és telefonon történő beszélgetés, interjú stb.). - Az irodalmi és nem irodalmi szövegfajták megfelelő körének ismerete (novella, vers, újság- és folyóiratcikk, honlap, útmutató, levél, rövid beszámoló stb.). -A különböző beszélt és írott nyelvi stílusok és regiszterek (hivatalos, hétköznapi, zsurnalisztikai, bizalmas stb.) fő jellemzőinek ismerete. -A társadalmi konvenciók és kulturális szempontok, valamint a nyelvföldrajzi, társadalmi és kommunikációs környezethez való kötöttségnek és változatosságnak a felismerése.	- Szóbeli üzenetek meghallgatása és megértése a kommunikációs helyzetek megfelelő körében (ismerős, a személyes érdeklődési körhöz vagy a mindennapi élethez kapcsolódó témákról). - Beszélgetés kezdeményezése, folytatása és befejezése ismerős, a személyes érdeklődési körhöz vagy a mindennapi élethez kapcsolódó témákról. - Különbőféle témákról szóló, nem szakszövegnek minősülő, illetve – egyes esetekben – ismert területhez tartozó témáról szóló, szakszövegnek minősülő írott szövegek olvasása és megértése, valamint különböző típusú és különféle célokat szolgáló írott szövegek alkotása megfelelő helyzetekben. - Segédeszközök (pl. jegyzetek, ábrák, térképek) megfelelő használata szóbeli és írásbeli szövegek (beszélgetés, útmutató, interjú, beszéd stb.) megértéséhez vagy alkotásához. A nyelvtanulást szolgáló önálló tevékenységek megfelelő körének kezdeményezése és folytatása.	- A kulturális különbségek iránti fogékonyság, a sztereotípiák elutasítása. - Érdeklődés és kíváncsiság a nyelvek iránt általában (beleértve a szomszédos országok nyelvét, a régióban beszélt nyelveket, a kisebbségi vagy klasszikus nyelveket, a jelnyelvet stb.) és a kultúrák közötti kommunikáció iránt. - A környezetben hagyományos sváb nyelvjárás megismerése

Matematikai gondolkodási kompetencia

A matematikai gondolkodási kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai gondolkodási kompetencia – eltérő mértékben – felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

Terület	Kompetencia meghatározása	Ismeretek	Készségek	Attitűdök
MAETMIKAI	A legalapvetőbb szinten a matematikai gondolkodási kompetencia az összeadás, kivonás, szorzás, osztás, a százalékok és a törtek használatának képességét foglalja magában fejből és írásban végzett számítások során, különféle mindennapi problémák megoldása céljából.	-A számok és mértékegységek biztos ismerete és a mindennapi kontextusokban való használata, amely a számtani alpműveletek és a matematikai kifejezőmód alapvető formáinak – a grafikonoknak, képleteknek és statisztikáknak – az ismeretét foglalja magában.	-A matematikai gondolkodási kompetencia alapelemeinek alkalmazása összeadás és kivonás, szorzás és osztás, százalékok és törtek, mértékegységek a mindennapi életben felmerülő problémák megközelítése és megoldása során, mint például: a háztartási költségvetés kezelése (a bevételek és a kiadások kiegyensúlyozása, tervezés, megtakarítás); a vásárlás (árak összehasonlítása, mértékegységek, ár-érték arány ismerete); az utazás és a szabadidő (távolság és utazási idő közötti összefüggés felismerése, pénznemek és áruk összehasonlítása).	- Törekvés a „számoktól való félelem” leküzdésére. - Hajlandóság a számtani műveletek használatára a mindennapi munkában és a háztartásban adódó problémák megoldására. - Törekvés az állítások alátámasztására szolgáló indokok keresésére.
PE	Egy magasabb fejlettségi szinten a matematikai gondolkodási	-A matematikai kifejezések és fogalmak biztos ismerete a legfontosabb geometriai	- A mások által előadott indoklás követése, értékelése és az indoklás alapgondolatának felismerése (különösen bizonyítás esetén) stb.	

<p>N C I A</p>	<p>kompetencia a matematikai gondolkodásmód (logikus és térbeli gondolkodás) és a valóság magyarázatára és leírására egyetemesen használt matematikai kifejezésmód (képletek, modellek, geometriai ábrák, görbék, grafikonok) használatára való képesség és készség az adott kontextusnak megfelelően.</p>	<p>és algebrai tételeket is beleértve. -A matematika segítségével megválaszolható kérdésfajták ismerete és megértése.</p>	<p>-A matematikai jelek és képletek használata, a matematika nyelvének dekódolása és értelmezése, valamint a matematika nyelve és a természetes nyelv közötti összefüggések felismerésre. - Matematikai gondolkodás és érvelés, a matematikai gondolkodásmód elsajátítása: absztrakció és általánosítás, ha a kérdés megköveteli, matematikai modellezés, azaz (modellek elemzése és készítése) meglévő modellek használata és alkalmazása a feltett kérdés megválaszolásához. - Matematikai feladatok, jelenségek és szituációk különféle leírásainak, ábrázolásainak megértése és alkalmazása (jelentés megfejtése, értelmezése és az ábrázolásmódok közötti különbségtétel), valamint a leírás- és ábrázolásmódok közötti választás és váltás az adott helyzet követelményeinek megfelelően. - A kritikai gondolkodásra való hajlam; különböző matematikai állítások (pl. állítás és feltevés) megkülönböztetése; matematikai bizonyítások megértése, fogalmak alkalmazási körének és korlátainak a felismerése. - Segédeszközök és egyéb eszközök (köztük informatikai eszközök) használata.</p>	<p>-Hajlandóság mások véleményének érvényes (vagy nem érvényes) indokok vagy bizonyítékok alapján történő elfogadására, illetve elutasítására.</p>
--	--	---	--	--

Természettudományos kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásaért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

Terület	Kompetencia meghatározása	Ismeretek	Készségek	Attitűdök
T E R M E S Z E T T U D O M Á N Y O S K	A természettudományos kompetencia azoknak az ismereteknek és módszereknek a használatára való képesség és készség, amelyekkel a természettudományok a természeti világot magyarázzák. A technológiai kompetencia ennek a tudásnak az alkalmazása a természeti környezet átalakításában az ember felismert igényeire vagy szükségleteire válaszolva.	-A természeti világ, a technológia és a technológiai eszközök és folyamatok alapelveinek az ismerete. -A technológia és más területek – tudományos fejlődés (pl. az orvostudományban), társadalom (értékek, erkölcsi kérdések), kultúra (pl. a multimédia) és a környezet (környezetszennyezés, fenntartható fejlődés) – közötti összefüggések megértése.	- A technológiai eszközök és gépek, valamint tudományos adatok és megállapítások felhasználása, illetve az azokkal való munka valamilyen cél vagy következtetés elérése érdekében. - A tudományos kutatás lényegi jellemzőinek felismerése. - Következtetések és a kidolgozásukhoz vezető gondolatmenet ismertetése.	- Érdeklődés a tudomány és a technológia iránt, azok kritikai értékelése, ideértve a biztonsággal kapcsolatos és az etikai kérdéseket is. - A tényszerű adatok pozitív, ám kritikus szemlélete és annak felismerése, hogy a következtetések levonása egy logikai folyamat eredménye. - Nyitottság a tudományos ismeretszerzésre és érdeklődés a tudomány, valamint a tudományos vagy műszaki pályák iránt.

Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

A digitális kompetencia az elektronikus média magabiztos és kritikus alkalmazása munkában, szabadidőben és a kommunikáció során. E kompetencia a logikus és kritikus gondolkodáshoz, a magas szintű információkezelési készségekhez és a fejlett kommunikációs készségekhez kapcsolódik. Az információs és kommunikációs technológiák alkalmazásával kapcsolatos készségek a legalapvetőbb szinten a multimédiás technológiájú információk keresését, értékelését, tárolását, létrehozását, bemutatását és átadását, valamint az internetes kommunikációt és a hálózatokban való részvétel képességét foglalják magukban

Terület	Kompetencia meghatározása	Ismeretek	Készségek	Attitűdök
D I G I T Á L I S K O M P E T E	A digitális kompetencia az információs társadalom technológiáinak (ITT) magabiztos és kritikus használatára való képesség a munkában, a szabadidőben és a kommunikációban. Ezek a kompetenciák a logikai és kritikai gondolkodással, a	-Az ITT természetének és a mindennapi élet különféle kontextusaiban betöltött szerepének, illetve lehetőségeinek alapos ismerete, amely magában foglalja: a legfontosabb számítógépes alkalmazások, köztük a szövegszerkesztés, a táblázatkezelés, az adatbázisok, az információtárolás és -kezelés ismeretét; az internet és az elektronikus kommunikáció (e-mail, videokonferencia, egyéb hálózati	-Mivel az információs társadalom technológiáinak alkalmazására egyre több lehetőség van a mindennapi életben, így a tanulásban és a szabadidőben, a szükséges készségek a következők: elektronikus információk, adatok és fogalmak keresése, gyűjtése és feldolgozása (létrehozása, rendszerezése, a fontos és nem fontos, szubjektív és objektív, a valóságos és a virtuális közötti különbségtétel), valamint szisztematikus módon történő felhasználása; a megfelelő segédeszközök (prezentációk, grafikonok, táblázatok, térképek)	-Hajlandóság az ITT használatára az önálló és a csapatban végzett munka közben, kritikai és reflektív szemlélet alkalmazása a rendelkezésre álló információk értékelése során. - Pozitív viszonyulás az internet-használathoz és fogékonyság a világháló biztonságos

<p>N C I A</p>	<p>magas szintű információkezelési készségekkel és a fejlett kommunikációs készségekkel állnak kapcsolatban. Az információs és kommunikációs technológiák (IKT) alkalmazásához kapcsolódó készségek a legalapvetőbb szinten a multimédia technológiájú információk keresését, értékelését, tárolását, létrehozását, bemutatását és átadását, valamint az internetes kommunikációt és a hálózatokban való részvétel képességét ölelik fel.</p>	<p>eszközök) használata által nyújtott lehetőségek, valamint a valóság és a virtuális világ közötti különbségek felismerését; az ITT felhasználási lehetőségeinek az ismeretét a személyiség kiteljesítését, a társadalmi beilleszkedést és a foglalkoztathatóságot elősegítő kreativitás és újítás terén; a rendelkezésre álló információk megbízhatóságának és érvényességének (elérhetőség/elfogadhatóság) alapszintű megértését és annak felismerését, hogy az ITT interaktív használata során bizonyos etikai elveket tiszteletben kell tartani.</p>	<p>használata összetett információk létrehozása, bemutatása vagy értelmezése céljából; internetes oldalak elérése és az azokon történő keresés, valamint internet alapú szolgáltatások, pl. vitafórumok és elektronikus levelezés használata; az ITT használata a kritikai gondolkodás, kreativitás és újítás szolgálatában különböző kontextusokban otthon, a szabadidőben és a munkahelyen.</p>	<p>és <i>felelős</i> használata iránt, beleértve a személyes szféra és a kulturális különbségek tiszteletben tartását is. - Érdeklődés a látókör szélesítése érdekében történő ITT-használat iránt kulturális, társadalmi és szakmai célú közösségekben és hálózatokban való részvétel révén.</p>
-----------------------------------	---	---	---	---

Az információs és kommunikációs kultúra fejlesztése

Kiemelt feladatunk a megismerési képességek fejlesztése, különös tekintettel a megfigyelési, kódolási, értelmezési, indokolási, bizonyítási képességekre, amelyek az információs és kommunikációs kultúra részét képezik.

Az iskolánknak az elektronikus média hatásmechanizmusainak megértésére, a különböző médiumokban való eligazodásra, az igényelt információ megtalálására kell nevelnie a tanulókat, figyelembe véve az információt befogadó egyén személyiségét és a lelki egészség védelmének elősegítését. Olyan fiatalokat kell kibocsátanunk, akik sikeres tanulási stratégiákkal használják ki az információs világháló lehetőségeit és eszközeit **az élethosszig tartó tanulás** során.

Mindennapi életünkben megnőtt az információ társadalmi szerepe és ezzel együtt felértékelődött az információ-szerzés képessége. A tanuló érdeke az, hogy időben hozzájusson a munkájához és életvitelének alakításához szükséges információkhoz, és képes legyen azokat céljának megfelelően feldolgozni és alkalmazni. Ehhez el kell sajátítania a megfelelő információszerzési, -feldolgozási, -adattárolási, -szervezési és -átadási technikákat, valamint az információkezelés jogi és etikai szabályait.

Növekszik a vizuális kommunikáció hatása; a multimédia közvetítésével – a szavak és a szövegszerkesztés mellett – üzeneteink kifejezésére a látványszerkesztés is rendelkezésünkre áll. Az informatika mindennapi életünk szerves részévé vált.

Megváltozik a pedagógus szerepe; az ismeretátadó és az ismereteket számon kérő pedagógusból, az ismeretek közötti eligazodást segítő, tanácsadó, a megtalált információt értékelni, abban kételkedni tudó tanulók nevelőjévé válik. A tanulókat fel kell készítenünk a problémamegoldó gondolkodásra, mint a feladatmegoldás magasabb szintjére.

Változik az iskola, mint szervezet szerepe is. Az önálló ismeretszerzés elérése érdekében a könyvtárhoz hasonlóan lehetővé tesszük az eszközökhöz való hozzáférést a tanórákon és a tanórákon kívül is abban a teremben, melyben a számítógépek elhelyezésre kerültek. A többi műveltségi terület és tantárgy számára is természetesen biztosítjuk a géphasználatot. Meg kell jelennie a hagyományos tanórákon túlmutató informatikával támogatott projektmunkáknak is.

A könyvtárhasználati nevelés és oktatás:

- Felkészítjük tanulóinkat az információs társadalom kihívásainak fogadására, az információszerzés kibővülő lehetőségeinek használatára, az információk elérésére, kritikus szelekciójára és feldolgozására; (digitális kompetencia)
- Tudatosítjuk a könyvtárra alapozott önművelés képességének kialakítását és fejlesztését a könyvtári információs rendszer, a könyvtár “forrásközpont”-ként történő használatával;
- A forrásokat komplex és alkotó módon alkalmazó tanulási technikákat és módszereket kifejlesztjük a tanulóknak; (tanulás tanítása)
- Az iskolai és más típusú könyvtárak, könyvtári források, eszközök megismertetésével, valamint a velük végzett tevékenységek elsajátításával tudatos, biztos használói magatartást alakítunk ki; (digitális kompetencia)
- Fontosnak tartjuk a könyvtárhasználati tudás eszközjellegű beépítését a tanulók tantárgyi képzésébe, a mindennapi problémák megoldásához szükséges információszerzésbe és –feldolgozásba is; (természettudományos kompetencia)
- A forrásfelhasználás etikai szabályait elsajátítatjuk - a normakövetés követelményének elfogadtatása mellett.

A hatékony, önálló tanulás

Sok ember jön ki az iskolából, aki nem tudja használni, amit tanult. A hatékony tanuláshoz három akadály van:

- Amiről tanul, arról nincs elképzelése, nem megfogható számára.
- Túl nagy lépésben történik a haladás, vagy fontos részletek kimaradnak.
- A meg nem értett szó. Fontos a megértésen alapuló tanulás.

A hatékony tanulás első lépése a tanulási folyamat megismerése. Az ismeret először a rövid távú memóriába kerül. A rövid távú memóriából a hosszú távú memóriába ismételtetéssel, többszöri átolvasással, a régebbi ismeretek közé illesztéssel építhetjük be. Az információk aktív feldolgozására van szükség, többszörös reprezentációra, azaz a tanultak különböző összefüggésrendszerbe való beágyazására. Ugyanannak az ismeretnek a tudományos szakmai és gyakorlati-hétköznapi kontextusban való megtanítása megteremtheti az alkalmazás lehetőségét. A tudás új helyzetekben csak akkor működik, ha megfelelően transzferálható, a régebbi és az új tudás közt kapcsolat jön létre.

A munkamemóriát a feladatok megoldásához használjuk. Ebben a memóriában tároljuk a konkrét matematikai feladatok megoldásához szükséges lépéseket (pl. fejszámolás során részeredmények), ami kitartó feladatmegoldással fejleszhető.

Könnyebb megjegyezni, és később előhívni azt, amit nemcsak megértettünk, hanem utána rövid, lényegre törő formában tárolunk be az emlékezetünkbe.

A hatékony és tartós ismeretszerzés elengedhetetlen része az anyag minél alaposabb feldolgozása. A diáknak képesnek kell lenni felismerni az összefüggéseket, párhuzamokat találni, önálló következtetéseket levonni. A hatékony tanulás egyik alapvető titka, hogy a lényegre kell megtalálni és mélyen bevésni. Azokat a szavakat kell megtalálni melyek a mondanivaló lényegét hordozzák. Ezek a kulcsszavak segítik az ismeretek összekapcsolását. A bevésés leghatékonyabb módja a rendszeres ismétlés. Az anyag ismerete nem elég, a megszerzett tudást használni is tudni kell. Mai iskola feladata már nem az ismeretátadás, sokkal inkább az ismeretszerzési és feldolgozási képesség kialakítása, ezért fontos a kulcskompetenciák kialakítása: többek között az intellektuális kompetencia (információhasználat, problémamegoldás, kritikai gondolkodás, kreativitás), személyi és személyes és társaskapcsolati (identitás, másokkal való kooperálás), kommunikációs kompetencia (kommunikációs módok, normák).

A kulcskompetenciák fejlesztésére irányul a projekt módszer, melynek előnye, hogy hatékony a problémamegoldó és kommunikációs készségek fejlesztésében. A tanulás és megismerés élményszerűbb, különböző élmények, ismeretek integrálására alkalmas.

Különösen fontos az együttműködő tanulás, ami a reális énkép, az önirányítás, a belső motiváció fejlesztésében, az igényszint, a felelősségtudat formálásában lehet hatékony. Ilyen lehet a párban történő tanulás, melynek lényege a gondolatcsere, ezáltal aktivitásnövelő hatása van. A tanulópárnál a jó tanuló segíti a gyengébbet. Ez gyakorló órán lehet segítő akció. A csoportmunka feltétele, hogy a tanulók tudjanak együttműködni, tudjanak kis csoportokban önállóan dolgozni, ötleteket megfogalmazni. A legértékesebb csoportképződés a „konfliktusos alkalmazkodó csoport”, ahol a vélemények ütköznek egymással, de végül a fejlettebb eredményét fogadják el. Hatékony, mert azonnal reagálnak. Nevelő hatású.

A frontális tanítástól a differenciálás különböző formáin át az individualizált tanításig mindegyik módszer eredményezhet hatékony tanulást. Ennek feltétele a tanulók sajátosságainak, illetve a különböző tanítási célokhoz vezető utak ismerete. Cél, hogy a tanórán a tanulók motiváltak legyenek, a munkavégzés során minél többet tevékenykedjenek.

A normaorientáltságot a kritériumorientáltság váltja fel az ellenőrzésben és értékelésben.

Tanulás akadályá lehet, hogy a gyerekeket nem tanítják meg az iskola kezdetén tanulni. Nem megfelelő tankönyveket használnak. A feladatokat a tartalomhoz igazítva, a tartalomnak le kell fedni a tanulók képességét, a nehézségi foknak a tanulók képességéhez kell igazodnia. A gyerekek élveznie kell a tevékenységet. Ha a kihívás nagy, akkor a tanuló kételkedik önmagában, hogy nem tudja megoldani a feladatot, ideges, türelmetlen lesz. Ha viszont nem tudják kamatoztatni képességeiket, készségeiket, unatkozni kezd, ilyenkor füzetet, könyvet, padot firkál, zavarja az órát, rossz a magatartása.

Ha a cél, a tapasztalás és a megvalósulás egysége érvényesül, akkor lesz igazán hatékony a tanulás.

A hatékony tanulás tanítása érdekében próbáljuk a gyerekeket megérteni, elfogadni, mint egy meghatározott fejlődési ütemmel rendelkező egyént, a gyűlölet és bizalmatlanság helyett megtanítani szeretni és bizakodni.

Ha szorongó vagy agresszív, beszűkült érdeklődési körű, emberi kapcsolatokra képtelen, önállóan, önző, felelőtlen ember kerül ki az iskolából, akkor az iskola nem felel meg a funkciójának.

A tanulás, mint a tudáshoz vezető út

Hogyan lehet eljutni a tudáshoz? Hogyan tanulunk? Van annak egy jól bevált útja. Lépései a következők:

1. Megfigyelem, elolvasom, megnézem, amit el kell sajátítanom – ez történik akkor, amikor elolvassuk a megtanulandó szöveget, megfigyeljük a kísérletet, megnézzük a filmet stb.
2. Megértem a dolgokat. Azt gondolom: „Aha, én ezt már értem...”. Ezt tesszük akkor, amikor lerajzoljuk-elképzeljük, kipróbáljuk, értelmezzük a dolgokat, értelmező kérdéseket teszünk fel velük kapcsolatban.
3. Megjegyzem azt, amit megismertem, megértettem. Ez akkor történik, amikor hangosan elmondjuk a szöveget, ha nem sikerül, akkor megnézzünk-megjegyzünk egy-egy kulcsszót, amiről eszünkbe jut a többi, logikai szervezőket (ábrákat) rajzolunk, hogy segítsenek felidézni a tanultakat – kialakítjuk a „megjegyzés mankóit”.
4. Alkalmazni tudom, amit megtanultam. Ezt akkor mondhatjuk, amikor a felidézéshez már nem kell visszalapozni a könyvben, nem kell újra megnézni a jegyzetet, a felidézett ismereteket kapcsolatba tudjuk hozni más ismeretekkel, összefüggéseket fedezünk fel közöttük, elemezni, összehasonlítani tudunk.

Terület	Kompetencia meghatározása	Ismeret	Készség	Attitűd
A T A N U L Á S T A	A „tanulás tanulása” a saját tanulás önállóan és csoportban történő szervezésének és szabályozásának a képességét foglalja magában. Részt képezi a hatékony időbeosztás, a problémamegoldás, az új tudás elsajátításának, feldolgozásának, értékelésének és beépítésének, valamint az új ismeretek és készségek különböző összefüggésekben –	-Saját kedvelt tanulási módszerek, erősségek és gyengeségek, készségek, alkalmasság értő ismerete. - A rendelkezésre álló oktatási és képzési lehetőségek ismerete és annak felismerése, hogy az oktatás és képzés időszaka során hozott különböző döntések hogyan	- A tanulás és általában véve a pályafutás önálló, hatékony irányítása. A tanulás időbeosztása, autonómia, fegyelem, kitartás és információkezelés a tanulási folyamat során. - Hosszabb és rövidebb ideig tartó koncentráció. - A tanulás tárgyára és céljára irányuló kritikai reflexió. - A kommunikáció, mint a tanulási folyamat része, a szóbeli kommunikáció megfelelő eszközeinek (intonáció,	-A kompetenciák változtatására és további fejlesztésére való hajlandóságot támogató <i>énkép</i> , valamint <i>motiváció</i> és a siker elérésére

N U L Á S A	otthon, a munkahelyen, az oktatásban és képzésben – történő alkalmazásának képessége. Általánosabban fogalmazva a tanulás tanulása erőteljesen befolyásolja azt, hogy az egyén mennyire képes saját szakmai pályafutásának irányítására.	befolyásolják az egyén későbbi pályafutását.	gesztusok, mimika stb.) alkalmazása, valamint különféle multimédia-üzenetek (írott vagy beszélt nyelv, hang, zene stb.) megértése és létrehozása révén.	való képességbe vetett hit. -A tanulás pozitív, az életet gazdagító tevékenységként való felfogása, belső készítés a tanulásra. Alkalmazkodó-képesség és rugalmasság.
----------------------------	--	--	---	---

Személyes és társas kapcsolati kompetencia

Személyes és társas kapcsolati kompetencia

: szociális ismeretek, motívumok, képességek és készségek rendszere, amely elősegíti a társadalomba való beilleszkedést (közösségi beilleszkedést), a harmonikus életvitelt.

A személyes és társas kapcsolati kompetencia fejlesztésének fő területei: (A tanulók esetében a fejlesztendő és egyben az elérendő cél)

Kommunikatív képességek:

- érzelmi és verbális kommunikáció (a gyermek társas helyzetben nyilvánul meg),
- véleményalkotás,- nyilvánítás.

Együttélési képességek:

- értékek képviselése,
- empátia,

- csoportkezelő képesség (alkalmazkodás, elfogadás),
- kapcsolatkezelési és empatikus képesség,
- kötődési képesség,
- eszmények, ideálok befogadására való képesség,
- nevelő képesség (türelem, empátia),
- tolerancia,
- utódgondozó, gondoskodás képessége.

Együttműködési képességek:

- felelősségvállalás,
- segítségnyújtás,
- szabálykövetés,
- szabályalkotás.

Érdekérvényesítő képességek:

- versengési képesség (a siker és a kudarc elfogadásának képessége),
- vezetési képesség,
- alá- és fölérendeltség elfogadása,
- bizonytalanság-tűrés.

Terület	Kompetencia meghatározása	Ismeret	Készségek	Attitűdök
SZOCIÁLIS KÖZMŰVELTSÉG	A személyközi kompetenciákhoz tartoznak mindazok a viselkedésformák, amelyeket az egyénnek el kell sajátítania ahhoz, hogy képes legyen hatékony és konstruktív módon részt venni a társadalmi életben, és szükség esetén meg tudja oldani a konfliktusokat. A személyközi kompetenciák nélkülözhetetlenek a hatékony személyes és csoportos érintkezésben és mind a köz-, mind a magánélet területén.	A különböző társadalmakban általánosan elfogadott vagy támogatott viselkedési szabályok és viselkedésmódok ismerete. Az egyén, csoport, társadalom és kultúra fogalmak ismerete, illetve e fogalmak fejlődésének a megértése a történelem során . Az egészségmegőrzés, a higiénia és a táplálkozás szabályainak ismerete és ezek kamatoztatása a saját életben és a család életében. Az interkulturális dimenzió szerepének a megértése az európai és más társadalmakban.	Konstruktív kommunikáció különféle társadalmi helyzetekben (tolerancia mások nézeteivel és viselkedésével szemben; az egyéni és a kollektív felelősség tudatosítása). Mások bizalmának és együttérzésének kiváltása. A személyes elégedetlenség konstruktív módon történő kifejezése (az agresszió, az erőszak és az önpusztító viselkedésminták féken tartása). A személyes és a szakmai szféra különválasztása, tartózkodás a szakmai konfliktusok személyes szintre vitelétől. A nemzeti kulturális identitás tudatosítása és megértése Európa és a világ többi részének kulturális identitásával való kölcsönhatásainak az ismeretében; a diverzitásból adódó nézőpontbeli különbségek felismerése és megértése, valamint a saját nézetek	A másik ember iránti érdeklődés és tisztelet. Törekvés a sztereotípiák és az előítéletek leküzdésére. Kompromisszumkészség. Tisztesség. Öntudatosság.

Terület	Kompetencia meghatározása	Ismeret	Készségek	Attitűdök
			<p>konstruktív módon történő kifejezése. Tárgyalóképesség.</p>	
<p>ÁLLAMPOLGÁRI KOMPETENCIÁK</p>	<p>Az állampolgári kompetenciák átfogóbbak, mint a személyköziek, mivel társadalmi szinten működnek. Azoknak a kompetenciáknak a halmazaként írhatók le, amelyek az egyén számára lehetővé teszik az állampolgári szerepvállalást.</p>	<p>A polgári jogok és a lakóhely szerinti ország alkotmányának és kormánya működésének az ismerete. A helyi, regionális, nemzeti, európai és nemzetközi szintű szakpolitikák kidolgozásának folyamatában részt vevő intézmények szerepének és feladatainak ismerete (az EU politikai és gazdasági szerepét is beleértve). A helyi és nemzeti szintű kormányzat kulcsszereplőinek, a politikai pártoknak és az általuk hangoztatott politikai nézeteknek az ismerete. A demokrácia és az állampolgárság fogalmainak és az azokról szóló nemzetközi nyilatkozatoknak (köztük az Európai Unió alapjogi chartájának és a Szerződéseknél) az ismerete.</p>	<p>Részvétel a település/lakóhely életében, valamint a nemzeti és európai szintű döntéshozásban; választásokon való szavazás. A szolidaritás kifejezése a helyi, illetve a tágabb közösséget érintő problémák megoldása iránti érdeklődés kinyilvánítása és a problémamegoldásban való részvétel révén. A közintézményekkel való hatékony érintkezés. Az EU által kínált lehetőségek kihasználása. Az országban beszélt nyelv használatához szükséges készségek.</p>	<p>A lakóhelyhez, hazához, az Európai Unióhoz és általában véve Európához és a világhoz (a világ adott részéhez) való tartozás érzése. Hajlandóság a különböző szinteken folyó demokratikus döntéshozásban való részvételre. Érdeklődés az önkéntes állampolgári szerepvállalás iránt, a társadalmi sokszínűség és a társadalmi kohézió támogatása. A mások által vallott értékeknek és mások magánéletének a tiszteletben tartása, adott esetben fellépés a társadalomellenes viselkedéssel szemben. Az emberi jogok és az egyenlőség elfogadása mint</p>

Terület	Kompetencia meghatározása	Ismeret	Készségek	Attitűdök
		<p>A nemzeti, az európai és a világtörténelmet befolyásoló legfontosabb események, áramlatok és változást kiváltó szereplők, valamint Európa jelenlegi helyzetének az ismerete.</p> <p>A kivándorlás, bevándorlás és a kisebbségek fogalmának ismerete európai és világviszonylatban.</p>		<p>az európai modern demokratikus társadalmakban megjelenő szolidaritás és felelősség alapja, a férfiak és a nők közötti egyenlőség elfogadása.</p> <p>A különböző vallási és etnikai csoportok értékrendjei közötti különbségek tiszteletben tartása és megértése.</p> <p>A tömegtájékoztatásból származó <i>információk kritikus szemlélete.</i></p>

Kezdeményezőkéesség és vállalkozói kompetencia

A tudásalapú társadalomban való személyes önmegvalósításhoz javasolt kulcskompetenciák egyike a kezdeményezőkéesség és vállalkozói kompetencia.

A kompetencia alapú oktatás célja, hogy olyan diákokat képezzen, akiknek a tudása a jövőben is hasznosítható, és olyan készségek és képességek birtokába jussanak, amelyek segítségével rugalmasan alkalmazkodni tudnak a változó munkaerő-piaci igényekhez, fel tudják készíteni magukat az élethosszig tartó tanulásra, a mindennapi életben is felhasználható, praktikus tudással rendelkezzenek.

A kezdeményezőkéesség és vállalkozói kompetencia a NAT mindegyik műveltségi területének az oktatása során megvalósítható, nagyszerű lehetőséget ad a tantárgyak közötti integrációra, a tanári együttműködésre.

Ez a kompetencia azon a természetes emberi tulajdonságon alapul, amely már az óvodai nevelésben és az általános iskolai nevelés bevezető, kezdő szakasza során is megvalósul: ez a kreativitás, önmegvalósítás, céljaink egyre tudatosabb megvalósításának az igénye. Az 5-8. évfolyamokban az analizáló-szintetizáló, fogalomalkotó képességek fejlődésével ez a tudás is szélesedik, megalapozza azokat a vállalkozói ismereteket, amelyeket már egyre több középiskolában oktatnak menedzsment, vállalkozásirányítás, marketing, innováció témakörökben.

Terület	Kompetencia meghatározása	Ismeret	Készség	Attitűd
V Á L L A L K O Z Ó I K O M P E T E N C I A	A vállalkozói kompetenciának egy aktív és egy passzív összetevője van: egyrészt a változás kiváltására való törekvés, másrészt a külső tényezők által kiváltott újítások üdvözlésének és támogatásának a képessége. A vállalkozói kompetencia része a változáshoz való pozitív viszonyulás, az egyén saját (pozitív és negatív) cselekedetei iránti felelősség vállalása, a célok kitűzése és megvalósítása, valamint a sikerorientáltság.	A rendelkezésre álló lehetőségek ismerete és az egyén személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek felismerése.	A tervezés, szervezés, elemzés, kommunikáció, cselekvés, eredményekről való beszámolás, értékelés és dokumentáció készségei. Projektek kidolgozásához és végrehajtásához szükséges készségek. Az együttműködésre épülő, rugalmas csapatmunka. A személyes erősségek és gyengeségek felismerése. Az események elébe menő cselekvés és a változásokra való pozitív reagálás. A kockázatok felmérése és kellő időpontban és módon történő vállalása.	Kezdeményezőikészség. Pozitív viszonyulás a változáshoz és az újításhoz. Késztetés azoknak a területeknek a keresésére, ahol az ember vállalkozói készségei teljes skáláját kamatoztathatja – például otthon, a munkahelyen és a helyi közösségben.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót s a mozgóképet.

A 'kulturális kompetencia' a gondolatok, élmények és érzések különféle módon – többek között zene, tánc, irodalom, szobrászat és festészet – történő kreatív kifejezésének fontosságát foglalja magában.

A legutolsó – a 9. – Európai Unió követelmény és jól mutatja, a 2002. és 2007. közötti tapasztalatok milyen változást eredményeztek a koncepcióban.

Kiderült, hogy az eredeti elgondolás eltolódott a racionalitás felé, túlságosan pragmatikus volt.

Az „általános kultúra” helyett, visszatérés a művészetek megértéséhez és gyakorlásához annak a felismerésnek köszönhető, hogy a kognitív (teljesítmény) kompetenciák és a motiváció összefüggése bizonyítható az „emocionális intelligencia” alkalmazásával.

Terület	Kompetencia meghatározása	Ismeret	Készség	Attitűd
E SZ T É T I K A I K O M P	A gondolatok, élmények és érzések különféle módon – többek között zene, tánc, irodalom, szobrászat és festészet – történő kreatív kifejezésének fontosságát foglalja magában.	<p>Az emberiség történelméről tanúskodó jelentős kulturális alkotások alapszintű ismerete, beleértve a populáris kultúrát is.</p> <p>A nemzeti és európai kulturális örökség és ezek világban elfoglalt helyének az ismerete.</p> <p>Az európai kulturális és nyelvi sokszínűség tudatosítása.</p> <p>A közízlés alakulásának és az esztétikai tényezők mindennapi életben betöltött fontosságának a felismerése.</p>	<p>A különböző kifejezésmódokon keresztül történő művészi önkifejezés a saját tehetségnek megfelelően.</p> <p>A kultúra tág értelmezésén alapuló műalkotások és előadások értékelése és élvezete.</p> <p>A saját egyéni kreatív és kifejezési szempontok és megnyilatkozások másokéhoz való viszonyítása.</p> <p>A kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.</p>	<p>Nyitottság a kulturális kifejezés sokfélesége iránt.</p> <p>Hajlandóság az esztétikai érzék fejlesztésére a művészi önkifejezés és a kulturális élet iránti folyamatos érdeklődés révén.</p>

2. A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA ESZKÖZ- ÉS ELJÁRÁSRENDSZERE, MÓDSZEREI

Olyan személyiségjegyek és magatartásformák kialakítása, melynek birtokában képesek lesznek érdekeik felismerésére és érvényesítésére, vagyis

- önállóságra, öntevékenységre,
- a műveltség megszerzésére, önművelésre,
- reális önismeretre, önértékelésre, önelfogadásra,
- a kitartó munkához való helyes viszony kialakítására,
- az együttműködési készség alakítására,
- a kreativitásra

Kiemelten kezeljük:

- az általános, egyetemes emberi értékek átadását,
- a hazafiságra, hazaszeretetre nevelést,
- a nyitottság, tolerancia – más népek, fajok, kultúrák, szokások – elfogadását.

2.1. Eszközök, eljárások:

Az alsó tagozatban a nevelés-oktatás első szakasza az iskolába lépő kisgyermekben óvja és továbbfejleszti a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot. Átvezeti a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységébe. Az iskola teret ad a gyermekjáték és mozgás iránti vágyának. Ebben a szakaszban a kíváncsiságra, érdeklődésre építünk. A tudás megszerzését és alkalmazását szolgáló pedagógiai eljárások mellett a tanulók manipulatív és képi gondolkodásának megfelelően – főként a tapasztalatszerzés időszakában – tevékenységközpontú tanítási stratégia alkalmazásával segítjük a meghatározott célok elérését.

A tanulási stratégiák megválasztásában és a taneszközök használatában kitüntetett szempont az életkori sajátosságok figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása, a kreativitás fejlesztése.

A felső tagozatban szervesen folytatódik az alsóban elkezdett munka, figyelembe véve, hogy a 10-12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz, a serdülőkor kezdetétől viszont előtérbe kerül az elvont fogalmi és az elemző gondolkodás.

A tanulási stratégiák és taneszközök megválasztásában, ebben a szakaszban is döntő. Az életkori jellemzők figyelembevétele: az ismeretek tapasztalati megalapozása, az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása, a kreativitás fejlesztése. E szakaszban növekszik az együttműködésre építő (kooperatív-interaktív) tanulási technikák és tanulásszervezési módok szerepe. Növekszik a tanulók aktív részvételét igénylő ismeretszerzési módok aránya (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték).

Az iskola épít a tanulók kíváncsiságára és a rendszerezett ismeretek iránti igényükre, ezért heurisztikus tanulási helyzeteket és rendszerező ismeretszerzési élményeket egyaránt kínál.

Egyenlő hozzáférést biztosítunk minden tanuló számára, csökkentve a szociális különbségeket, növelve az esélyegyenlőséget. Ehhez új tanulásszervezési eljárásokat vezetünk be: tantárgytömbösítés, moduláris oktatás, műveltségterület tantárgynélküli bontása, témanap, témahét, projekt, kompetencia alapú oktatás, egyénre szabott tanulás, differenciálás.

2.2. A nevelési módszerek

- a) Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
- b) Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek	<ul style="list-style-type: none"> - Követelés, - Gyakoroltatás - Segítségadás - Ellenőrzés - Ösztönzés 	<ul style="list-style-type: none"> - A tanulói közösség tevékenységének megszervezése - Közös (közelebbi, vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása - Hagyományok kialakítása - Követelés

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
		- Ellenőrzés - Ösztönzés
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése	- Elbeszélés - Tények és jelenségek bemutatása - Műalkotások bemutatása - A nevelő személyes példamutatása	- A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében - A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása)	- Magyarázat, beszélgetés - A tanulók önálló elemző munkája	- Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról - Vita
Szakrendszerű- nem szakrendszerű oktatás bevezetése 5-6- évfolyamon felzárkóztatás a kulcs-kompetenciák területén, leginkább szövegértés, számolási, tanulási, szociális kompetenciák területén	Kooperatív technikák, differenciálás technikái, csoport alakítás.	Fontos feladat, hogy a gyerekek belássák, hogy a szövegértési, számolási kompetenciák nem megfelelő szintje a későbbi tanulmányaikat nehezíti.

A TÁMOP-3.1.4-08/2-2009-0156 pályázat kedvezményezettjeként iskolánkban, a 2009/10-es tanévben teljes körű módszertani és tartami megújulás kezdődött el. A magyar nyelv és irodalom valamint a matematika tantárgyak keretében a teljes tanórai lefedettséget biztosító ún. „A” típusú programcsomag módszerei kerültek átvételre, és beépítésre a helyi tantervbe.

A TÁMOP-3.1.4 pályázat szakmai programja szerint követelmény, hogy a nevelő-oktató munka céljainak és feladatainak megvalósítására a hagyományos oktatásszervezés mellett az iskola gyakorlatába folyamatosan beépítsük a kompetencia alapú oktatás alkalmazásához szükséges korszerű tanulószervezési eljárásokat.

A. Hagyományos tanítási óra

Azok a tananyagtartalmak, amelyeknek szakmai követelményei és/vagy pedagógiai céljai ezt szükségesség teszik, hagyományos tanítási órákban szerveződnek. Ilyenek tipikusan az anyanyelvvel, idegen nyelvvel, testneveléssel foglalkozó területek vagy az alsóbb

évfolyamokon a számolási-logikai képességeket alapozó tevékenységek, amelyek az optimális készség-képességfejlesztés érdekében az időbeli folyamatosságot igénylik.

B. Moduláris oktatás

A tananyag kisebb, egy-egy témakört feldolgozó részei a modulok, melyek az egyes tanórák anyagánál nagyobb, de a tananyag egészénél kisebb egységek. A modulok úgy épülnek fel, hogy ismeretanyaguk és gyakorlatsoraik teljes egészében lefedik a feldolgozandó tartalmat. Az így építkező tananyag felkínálja a tanórán kívüli tevékenységeket, az élet különböző területein hasznosítható alkalmazást, a közvetlen gyakorlati kipróbálást. Intézményünk a TÁMOP-3.1.4 pályázatban célul tűzte ki egyes területeken a moduláris oktatás bevezetését. A továbbiakban minden tanév munkaterve határozza meg a konkrét célokat.

C. Projekt

A projekt egy adott tantervi fejlesztési cél elérése érdekében, egy kijelölt témakör keretén belül, meghatározott időkeretben, a tanár és a tanulók közös célmeghatározásával és közös tevékenységével, konkrét – legtöbbször tárgyasult – eredménnyel járó tanulás. A projekt sajátos tanulási egység, melynek középpontjában egy probléma áll. A feladat nem egyszerűen a probléma megoldása, hanem a legfőbb összefüggések feltárása. A projektmódszer a tanulói tevékenységek tudatos tervezését igényli. Lényeges vonása, hogy az eltérő képességek egyenértékű szerephez jutnak a közösen választott feladat közös megoldásában. A projektmódszer átlép a hagyományos oktatáson, az iskola hagyományos időkeretein, falain. Életszerű problémákból indít és a résztvevők széleskörű tapasztalataira épül.

A projektoktatás jellemzői:

- Valóságos feladatokat nyújt, növeli a tanulók önállóságát, autonómiáját.
- A projektben az együttműködés kényszer, fejleszti a toleranciát, empátiát.
- Differenciált tanulói szerepvállalással. munkamegosztással eltérő sikereséyleket biztosít.
- A közös tanári-tanulói célkitűzések okán, közvetlen a tanulói motiváció.
- A tevékenységen, tapasztalaton alapuló tanulás, képességfejlesztő hatású.
- Növeli a természetes, spontán tanulás arányát.
- Rövidtávú eredménye van, gyors visszajelzést biztosít a tanulók számára

- Erősíti a tanulók felelősségtudatát, javítja döntésképeségüket, s ezen keresztül önismeretüket.
- Közvetlen az egyéni és közösségi hasznosulása.
- Tanári szerepváltás, közvetlen tanár-diák viszonyt eredményez.
- Tanári együttműködést követel.

D. Témahét

A tananyag komplex elsajátításának egyik lehetséges formája. Az adott tárgykört a diákok öt tanítási napon, iskolai, és iskolán kívüli helyszíneken, rugalmas időkeretek között, változatos tevékenység típusok és sokszínű módszertani eszközök segítségével dolgozzák fel. A témahét időtartama alatt az egyes tanórákon a témával kapcsolatos ismereteket sajátítják el a gyerekek. Minden tantárgy egy tanóráját a programhoz köthető tananyaggal töltjük meg, melyet a tanmenetben is rögzítünk. A feladatokat az osztályban tanítókkal, szaktanárokkal, napközis nevelőkkel végzik el a gyerekek. Témahetünk programját az adott tanév munkatervében rögzítjük. A megvalósítás időpontja: a témának megfelelő időszak.

E Digitális technológiával támogatott oktatási módszerek

A tananyag tantermen kívüli, a tanár és a diák személyes kapcsolatát nélkülöző elsajátításának formája.

A mindennapos iskolába járás helyett a tanulók számára az iskola távoktatási formában biztosítja a tanulás és a tanulmányi követelmények elsajátításának lehetőségét. Ehhez IKT eszközöket és a tantestület által kiválasztott, meghatározott platformokat használ.

Az oktatás megvalósításához KRÉTA, Google Classroom, Meet, e-mail rendszereket használjuk mind az alsó, mind a felső tagozaton.

Az online oktatás órarend szerint online órák tartásával, illetve a használt felületeken a tananyag elsajátítását segítő anyagok, videók, tesztek segítségével történik.

Alkalmazott módszereink:

- csoportos foglalkoztatás
- egyéni feladat kiosztás
- projekt feladat
- kooperatív csoportmunka
- egyéni fejlesztés

Tanórák típusai:

- Kontakt óra- valós idejű online óra
- Konzultációs óra
- Számonkérő óra

Tanulói beszámoltatás módjai:

- Egyéni feladat megoldások
- Tesztek valós időben, vagy határidő meghatározásával
- Projektfeladatok
- Gyűjtőmunka

A feladatok leadásának határidejét a pedagógus egyértelműen meghatározza, tanulók tudomására hozza.

A tanulói munkák értékelésének módja

- Formatív értékelés: fejlesztő, támogató, segítő
- Szummatív értékelés

Házi feladatok adásának szabályai:

- A diákok továbbra is kötelesek teljesíteni a feladatokat, a kiadott tananyagot fel kell dolgozniuk. Az információk feldolgozását visszacsatolás követi a pedagógus részéről.
- A tanulói visszacsatolások során a pedagógus meggyőződik a megértés mélységéről, az elsajátítás mennyiségi mutatóiról, és az egyéni sajátosságokat maximálisan figyelembe véve elvégzi a szükséges beavatkozásokat.
- A feladatok kijelölése során a pedagógus figyelembe veszi, milyen szintű a tanítványai digitális, tárgyi háttere, kompetenciaszintje.
- Az átadott digitális tananyag feldolgozási ideje, a kiosztott feladatok megoldási ideje egyensúlyban kell, hogy legyen a tanulók életkori sajátosságaival, terhelhetőségével, képességeivel.
- A házi feladat hiányát a KRÉTA naplóban jelöli a pedagógus.

A kapcsolattartás online formában történik diák – pedagógus és pedagógus –szülő között.

A feladatok kiadásának és visszaküldésének időpontját a tantestület a tanulók egyenletes terhelésének, életkori sajátosságának figyelembe vételével határozzák meg, összehangolva a feladatok mennyiségét.

3.. MILYEN LEGYEN AZ INTÉZMÉNYÜNKBŐL AZ OKTATÁSI CIKLUS VÉGÉN KIKERÜLŐ GYERMEK?

1. legyen képes testileg, szellemileg, érzelmileg és erkölcsileg egészséges életvitelre
  - legyen erkölcsös, érzelmileg gazdag, szellemileg fogékony
  - legyen akaraterőse, fegyelmezett, legyen képes a kudarcok leküzdésére,
  - rendelkezzen a megújulás és alkalmazkodás képességével.

2. Rendelkezzen a társas léthez nélkülözhetetlen szokások és magatartásmódok ismeretével és gyakorlatával,
  - szerezze tágabb és szűkebb hazáját, közösségét, tudjon és akarjon tenni érte,
  - érezzen és vállaljon felelősséget önmagáért és másokért, közösségéért,
  - legyen határozott, de toleráns, következetes, de változásokra, változtatásokra is képes, legyen állhatatos
  - tudjon a helyzethez illően viselkedni

3. Legyen képes a társadalmi munkamegosztásba való bekapcsolódásra,
  - rendelkezzen a korszerű társadalom- és természettudományi, esztétikai és technikai általános műveltség alapjaival, alapkészségeivel, a szakmai tevékenységek alapelemeivel,
  - legyen tanulni vágyó és tanulni tudó,
  - legyen a világról és önmagáról reális képe
  - tudjon rövidebb és hosszabb távra tervezni, reális mérlegelés alapján dönteni.

4. NEMZETISÉGI PROGRAM, HAGYOMÁNYAINK

4.1. Nyelvoktatás

Iskolánkban 1974. óta folyik német nyelv oktatása. Indíttatását az adta, hogy a környékben, elsősorban Gannán és Döbröntén, élő hagyományai voltak a hajdan idetelepített sváb népcsoport leszármazottainak. Országos hírű német nyelvű asszonykórus működik Gannán. A mindennapok nyelvezete több családban a sváb volt. Kezdetben fakultációs jelleggel választhatták a tanulók a német nyelvtanulást, majd mikor lehetővé vált, - és a feltételeket is sikerült megteremteni – bevezettük a nemzetiségi óratervet: 1991-től emelt óraszámában, 1. osztálytól kezdve tanítjuk a nyelvet. 1982-92-ig nemzetiség táncsoportja is volt az iskolának, egy ideig nem működött, majd 2000-től újra indult.

A nyelvtanítás eredményessége érdekében 1996-ban és 1997-ben nyelvi tábort szerveztünk. Tanulóink mindkét nyáron egy hetet töltöttek Salzburgban. Megismerkedtek Mozart szülővárosával, és a környék nevezetességeivel és gyakorolták a német nyelvet.

1996-ban kapcsolatot létesítettünk az Alsó Bajorországi Tannheim iskolájával, testvérkapcsolat alakult a két település között. Azért tartjuk ezt fontosnak, hogy gyermekeink a már megszerzett nyelvi tudásukat anyanyelvi környezetben gyakorolhassák. Arra törekszünk, hogy a tanulók a nyelvet szívesen tanulják, és olyan szókinccs és nyelvismeret birtokába jussanak, hogy tudják a nyelvet használni a hétköznapi élet legfontosabb területein. Az Európához kapcsolódás útján elengedhetetlen egy másik kultúra megismerése.

Helyi tantervünkben kiemelten kezeljük a nemzetiségi német nyelv oktatását, a hagyományok ápolását.

2008. szeptember 1-től már a helybeli Mesevár Óvoda is német nemzetiségi programra váltott, és a kupi Vadrózsa Óvoda is német nemzetiségi nyelvoktató rendszerben dolgozik.

4.2. A nemzetiségi német nyelv oktatásának célja:

- a nemzetiségi kultúra még élő és feledésbe merült értékeinek felkutatása, megőrzése, hagyományok ápolása.
- a környékbeli nemzetiségi iskolákkal való együttműködéssel, összefogással,

versenyekkel ösztönözzük tanulóinkat a német nyelv elsajátítására

- hogy minél szélesebb területen tudja használni a tanuló a nyelvet a köznapi kommunikációs helyzetekben, jobban ismerje a célnyelvi ország kultúráját, szokásait.
- tudjon információt adni és kérni.
- tudjon az idegen nyelv használatán keresztül új, emberi kapcsolatokat létesíteni, és ezáltal tudja értékelné más országok népeit és kultúráját
- a nyelvtanulás során kifejlödó alapkészségek tegyék számára lehetővé nyelvtudása továbbfejlesztését, illetve újabb idegen nyelvek elsajátítását.
- a személyisége gazdagodjon, önbizalma nőjön az idegen nyelven való önkifejezés öröme által. Nyelvtudása segítse abban, hogy magyarként Európa polgára lehessen.

4.3. Hagyományaink

Eddigi munkánk során is nagy hangsúlyt helyeztünk arra, hogy a gyermekek megismerjék szülőfalujuk, szülőföldjük történelmét, tárgyi és írott emlékeit, most ezt a hatást erősíteni szeretnénk.

Mindenkinek először saját hagyományait, szülőföldje tradícióit, majd nemzeti értékeit kell megismernie, hogy azután másokét is – a nemzetiségek, a szomszéd és rokon népek, a világ többi népének kultúráját, az egyetemes értékeket, és a köztük lévő kölcsönhatást – megérthesse. Mindez megalapozza, elmélyíti a nemzeti önismeretet, a nemzettudatot, a tevékeny hazaszeretetet, ösztönöz a szűkebb és tágabb környezet hagyományainak és történelmi emlékeinek felfedezésére. A múlt tisztelete, a szülőföld szeretete, a kötődés erősödik a tanulóknakban. Felismerik, hogy a nemzetiségeken át létrehozott közösségi hagyomány összeköti őket a múlttal, és segíti őket kiigazodni a jelenben.

Már óvodás kortól játékos formában mondókákat, dalokat, táncokat, játékokat tanulnak, amit be is mutathatnak a német nemzetiségi napon, karácsonyi hangversenyen. A kupi óvoda is kedves hagyományt ápol a „Márton napi” lámpás felvonulással.

Évenkénti rendezvénnyel összefogjuk a környékbeli német nemzetiségi községek hagyományörző csoportjainak működését. Ünnepeles keretek közt méltó helyet adunk minden év októberében nyelvi versenyek rendezésével, kiállítással, műsorral a nemzetiségi hagyományok őrzésének.

4.4. A hon és népismeret, életmód tanításának célja

A tanuló, a fejlődő egyén, a majdani közéleti ember az iskolai tanulás keretei között ismerje meg közvetlen társadalmi környezetének értékeit, sajátosságait.

A településen élőkben, főleg a gyermekekben a jövő nemzedékében szeretné felébreszteni a lakóhely iránti érdeklődést, tudatosítani a lakóhely, kistáj adottságainak értékeit. Minden tanuló ismerje meg lakóhelyének, szülőföldjének kulturális örökségének leginkább jellemző sajátosságait, sajátítsa el azokat az ismereteket, gyakorolja azokat a közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megbecsüléséhez, és mindezzel való azonosuláshoz vezetnek. Ezen belül ismerjék meg a mai és a történelmi Veszprém megye területén élt kiemelkedő államférfiak, tudósok, felfedezők, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységét, munkásságát.

A **Határtalanul!** program célja a magyar-magyar kapcsolatok építése, személyes kapcsolatok kialakítása, elmélyítése. A Határtalanul! a nemzeti összetartozás operatív programja. Keretében magyarországi iskolák tanulói az állam támogatásával osztálykiránduláson vesznek részt a szomszédos országok magyarlakta területein, így személyes tapasztalásokat szereznek a külföldi magyarságról. A 6. osztály osztályfőnökei évek óta sikerrel pályáznak, így 7. osztályos tanulóink élménydús, emlékezetes kirándulásokon vesznek részt a pályázat keretében.

4.5. A program kiemelt területei:

Néphagyomány: a lakóhely hagyományainak megismerése, ápolása, népművészet
természeti értékek, kulturális értékek.

Népi természetismeret: csillagászati ismeretek, népi időjósítás.

A hagyományos gyermekélet és a gyermekjátékok: a természet tárgyainak,
eszközeinek használata, mozgásos, szellemi és ügyességi játékok,
párválasztó játékok, kiolvasók, mondókák.

Népszokások: dramatikus játékok, köszöntők, jeles napok, ünnepek, a gazdasági
szokásai, a munkaalkalmakhoz kötődő szokások.

Az emberi élet fordulóihoz kötődő népszokások: a születés, a kisgyermekkor, az
ifjúkor szokásai, a házasságkötés szokásai, a temetkezési szokások,

a halottakra emlékezés napjai, sírgondozás, emlékhelyek.

Viseletek: A szűkebb lakóhely viselete, a népviseletek történeti, táji jellegzetességei.

Építészet: Az épített környezet és a táji adottságok összefüggései, építési technikák, háztípusok tagolódása, belső berendezése, tárgyak.

Táplálkozás: tájjellegű ételek, hagyományos ételek receptjei.

Kézművesség: természetes anyagú, egyszerű technológiájú tárgyak, funkció, anyag, forma és esztétikum összefüggései, népi díszítőművészet, népművészeti motívumok és alkalmazásuk, jelentésük a tárgyakon.

Népzene: a szülőföld népdalainak megismerése, gyermekdalok, gyermekjátékok, népdalok népszokások dalai, eredeti énekelt és hangszeres népzenei felvételek hallgatása, ritmus és dallamkíséret néhány egyszerű hangszeren.

Néptánc: autentikus zenére nemzetiségi játékok és táncok tanulása.

Történelem, helytörténet: a lakóhely története, a helytörténetek kiemelkedő korszaka, a település fejlődésének jelentősebb állomásai, emlékhelyek, szobrok, nemzeti jelképeink, iskolatörténeti gyűjtemény, helytörténeti gyűjtemény létrehozása, gyarapítása.

Természeti környezet: az élő és élettelen természet értékei, a környezethez kötődő helyi elnevezések, a természeti adottságok hatása a településre, az építkezésre a táj meghatározó hatása az egykori és mai életmódra, a földrajzi környezet hatása társadalomra, gazdaságra, a környezetet károsító leggyakoribb szennyező anyagok, azok forrásai, hogyan csökkenthető vagy szüntethető meg károsító hatásuk, globális problémák jelentkezése a szűkebb környezetben.

5. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

Pedagógiai programunk a NAT-ban leírt és képviselt értékekre, **kulcskompetenciákra**, valamint a helyi sajátosságokból adódó hagyományokra és szükségletekre épül. Pedagógiai feladatainkat az alábbiak szerint határoztuk meg:

- a NAT-ban és a kerettantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása,
- az ezekre épülő **differenciálás**.

E két feladatunk azt a célt szolgálja, hogy alakuljon ki tanulóink gondolkodásában az egész életen át tartó tanulás igénye, a rugalmasság, az együttműködés, a bizonytalanság kezelésének képessége.

Egész életen át tartó tanulás, azaz legyenek képesek saját sorsuk és életpályájuk alakítására.

Szociális és állampolgári kompetencia fejlesztése: magyarságtudatukat megőrizve, és a német nemzetiségi hagyományokat megőrizve, felelevenítve váljanak európai polgárokká. Ápolják a Németországi és az Erdélyi testvériskolákkal fenntartott kapcsolatokat, ezzel segítve az **idegen nyelvi kompetencia** fejlesztését.

Az ezer éves magyar kultúra megismerése, a tanulók művelődése, önkifejezése és nemzeti identitásának fejlesztése fontos feladat. Ennek elősegítésére ad lehetőséget a **Lázár Ervin Program**, mely biztosítja az 1-8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen a színházi-, tánc-, és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét.

A program célja:

- megteremtse Magyarország teljes lefedettségét a diákok kultúrafogyasztása tekintetében;
- csökkentse a szociális, gazdasági és területi különbségeket a gyermekek művészethez jutásával kapcsolatban;
- felszámolja a kulturális esélyegyenlőséget;
- elősegítse a diákok életkori sajátosságaiknak megfelelő, tanulmányikhoz kapcsolódó, az oktatási-nevelési célokkal összhangban lévő művészeti élményben részesedését;
- megalapozza a felnövekvő generációk felnőttkori színház-, illetve kulturális intézménylátogatási szokását;
- erősítse a fiatal generációk nemzeti identitástudatát;

Lényegesnek tartjuk a tanulókat önmaguk megismerésére motiváló tanulási környezet kialakítását. A különböző ismeretek elsajátíttatása során arra törekszünk, hogy **a tanuló értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs, egészséges és kulturált életmód iránti képessége és igénye korának megfelelő fejlettséget érjen el.**

A tanítás - tanulás tevékenysége terén, melynek központjában a motiváló tényezők állnak, a sikerélmény kitartó tevékenységre sarkall, és alkotóképes tudást eredményez.

Az eredményes tanulás **egyénre szabott módszereinek**, technikáinak az elsajátítása, gyakoroltatása, a gondolkodási folyamat művelése a feladatunk.

Szilárd alapokat kell teremtenünk, hogy nyitottá, fogékonyá, kreatívvá váljanak tanulóink. Minden ez irányú tevékenységet a **szemléletesség, a cselekedtetés, az önálló munkáltatás és a differenciáltság** kell, hogy áthasson.

Fontosnak tartjuk a tanár hitelességét, a demokratikus, az oktató-nevelő munkát irányító tanári magatartást a „hatalmat gyakorlóval” szemben.

Az oktatási stratégiák közül **a kooperatív tanulás** megtanításának stratégiáját tartjuk az egyik legfontosabbnak, melynek folyamatos, következetes lépései szabályozzák a tanulási folyamat segítését.

Kiemelten kezeljük:

Olyan személyiségjegyek és magatartásformák kialakítását, melynek birtokában képesek érdekeik felismerésére és érvényesítésére, vagyis

- önállóságra, öntevékenységre
- a műveltség megszerzésére, önművelésre,
- reális önismeretre, önértékelésre, önefogadásra,
- a kitartó munkához való helyes viszony kialakítására,
- az együttműködési készség alakítására,
- kreativitásra,
- az általános, egyetemes emberi értékek átadására
- a nyitottságra, toleranciára – más népek, fajok, kultúrák, szokások - elfogadására.
- kommunikációs készség fejlesztésére.

Kiemelt fejlesztési területek

Intelligens tudás

Fontos szerepet kap az **élethosszig tartó tanulás**. Az iskolában megszerzett tudást hétköznapi helyzetekben is tudniuk kell alkalmazni a diákoknak.

Eszközjellegű tudás

Az eszközjellegű tudás fejlődését a készségekkel, képességekkel, jártasságokkal, tudástartalmakkal párhuzamos fejlődés teszi lehetővé.

Az alkalmazható tudás

Alkalmazható tudás lehetővé teszi, hogy a tanulók megértsék és alkalmazzák a megszerzett tudást. Az alkalmazható tudás a kiemelt tantárgyaktól a gyakorlatorientált tantárgyakon keresztül mindenhol jelen van.

A helyes énkép kialakítása

Fontos szerepet kap az iskolában az **önismeret fejlesztése**. A tanulás tágabb értelemben vett célja, hogy a tanuló világszemlélete formálódjon, pozitív önértékelése legyen, valamint környezetéhez is megfelelően viszonyuljon.

Hon- és népismeret

A nemzettudat és a nemzeti önismeret elmélyítése, népeink értékeinek és eredményeinek megismerése, a német nemzetiségi hagyományok ápolása során a tanuló szociális képességei fejlődnek, szűkebb és tágabb környezetével harmonikus kapcsolatot alakíthat ki, ami támogatja őt abban, hogy **személyes és társas kapcsolati kompetenciái** bővüljenek.

Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra

Az iskola igyekszik a tanulókat képessé tenni arra, hogy észleljék mások érdeklődését, hogy felismerjék mások érdekeit. A felnövő nemzedék számára fontos, hogy ismerje az Unió történetét, rendelkezzen nemzetközi kapcsolatokkal, és elfogadjon más kultúrákat, nézeteket, ismerje fel a problémákat, az ok-okozati kapcsolatokat, és legyen képes azok megoldására, a nemzetközi összefogásra. Fontos számunkra a Németországi és az Erdélyi testvériskolákkal fenntartott kapcsolat ápolása, ezzel segítve az **idegen nyelvi kompetencia** fejlesztését.

Környezettudatos magatartás kialakítása

Az iskola célja olyan állampolgárok nevelése, akiknek a magatartása tudatosan követi a környezeti változásokat, felelősségteljesen alakítja életvitelét, elősegíti a természet fennmaradását és a társadalmak fejlődését. Ennek érdekében pályázattal elnyertük 2010-2013-ig az **Ökoiskola** címet.

Digitális kompetencia fejlesztése

Az iskola biztosítja az információs és kommunikációs kultúra fejlesztését, az info-kommunikációs technika alkalmazásával, a digitális tananyagoknak az oktatásban való felhasználásával az **info-kommunikációs** kompetencia fejlesztését.

Az intézmény olyan képességek, készségek elsajátítását teszi lehetővé, amelyek hozzájárulnak az egyén szocializációjához.

Nagy figyelmet fordítunk a **digitális technológiával támogatott oktatási módszerek** alkalmazására, ezzel is segítve a **tantermen kívüli, digitális oktatás** eredményesebbé tételét.

Tanulás technikákra való felkészítés

Kiemelt szerepe az iskolának, hogy az eredményes tanulás érdekében **a tanuló ismerkedjen meg minél többféle tanulási stratégiával**, és ezek közül legyen képes kiválasztani az adott szituációnak leginkább megfelelő módszert.

Testi és lelki egészség:

Az iskola biztosítja a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődéséhez szükséges környezetet. Az iskolában dolgozók munkája mintaként szolgál a tanulók számára.

Felkészülés a felnőtt lét szerepeire

Nagy hangsúlyt helyez az iskola a **pályorientációra**, melynek célja, hogy a tanuló ismerje fel egyéni adottságait, legyen tisztában képességeivel, rendelkezzen helyes önismerttel, ismerje a legfontosabb foglalkozási területeket, az ott szükséges követelményeket, lehetőségeket, legyen képes ezeket összehangolni, és tényekre alapozott döntést hozni.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

1. A tanulók erkölcsi nevelése.

Feladata: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

2. A tanulók értelmi nevelése.

Feladata: Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.

3. A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése.

Feladata: Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

4. A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése.

Feladata: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.

5. A tanulók akarat nevelése.

Feladata: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

6. A tanulók nemzeti nevelése.

Feladata: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti és nemzetiségi hagyományok, kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.

7. A tanulók állampolgári nevelése.

Feladata: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

8. A tanulók munkára nevelése.

Feladata: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

9. A tanulók egészséges életmódra történő nevelése.

Feladata: A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása. Járványveszély esetén a járványügyi protokoll, a helyes viselkedés megismertetése és betartatása

6. KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS FELADATAI

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti. **A nevelésnek ezen a területén jól fejleszthetők a kulcskompetenciák, különösen a személyes és társas kapcsolati, kulturális, munkavállalói, vállalkozói, kompetenciák.**

Iskolánkban a kompetenciafejlesztés fő területei:

- tanórák,
- tanórán kívüli foglalkozások, szakkörök,
- szabadidős tevékenységek,
- diák-önkormányzati munka.

Mind a négy terület sajátos foglalkoztatási formát követel, mások az egyes területek feladatai, céljai, abban azonban megegyeznek, hogy valamennyien tevékenyen hozzájárulnak:

- az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakításához,
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez,
- a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend),
- a másság elfogadásához,
- az együtt érző magatartás kialakulásához,
- a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

Ki kell emelni, hogy a közösségfejlesztés során nem csak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem az iskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, hiszen megjelenésükkel, viselkedésükkel, beszédstílusukkal, társas kapcsolataikkal mindannyian példaként állnak a diákok előtt.

A közösséggé érés és az egyén személyiségfejlődése nem spontán folyamat, tudatos beavatkozásra és irányításra van szüksége ezek pozitív alakulásához.

6.1. A személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák

A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő **tanítási óra**.

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

- a) A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartsuk.
- b) A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.
- c) Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így - elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél - a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladatok:

A tanórán résztvevő tanulók egy osztályközösség tagjai, az osztályközösséget pedig a következők jellemzik:

- közösségi érdek,
- közös cél,
- közös értékrend,
- közösségi tudat tartja össze.

Mivel az osztályközösség egyrészt a tanulók fő iskolai tevékenységének, tanulmányi munkájának összefogó kerete, alapvető élet- és munkaközössége, másrészt pedig valójában a tanulók spontán, véletlenszerű gyülekezete, legfontosabb cél: ebből a (leginkább) nem nevelési szempontból összetömörült csoportból olyan **valódi közösséget formálni, amely képes a közös cél érdekében**

a közös értékrend elfogadására és az iskola szervezett keretein (tanórákon) belül ennek megfelelően viselkedni, munkálkodni.

Ennek a célnak a megvalósításához több esztendő, kitartó, állhatatos és türelmes munkára van szükség.

Ennek érdekében a következőkre kell törekednünk:

- a tanulás támogatása (kölsönös segítségnyújtással, közösségi ellenőrzéssel, tanulmányi és munkaerköls erősítésével),
- a tanulók kezdeményezésének a segítése,
- a közvetlen tapasztalatszerzés segítése,
- közösségi cselekvések kialakításának a segítése, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével),
- folyamatosság biztosítása: a már elért eredmények továbbfejlesztése, a következő évfolyamon a már elért eredményekre való építés,
- különböző változatos munkaformákkal (homogén csapatmunka, differenciált csoportmunka, egyéni munka, verseny, stb.) az együvé tartozás, **az egymásért való felelősség érzésének az erősítése.**

Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi tanítási órán kívüli tevékenységek segítik:

a) Hagyományörző tevékenységek

Eddigi munkánk során is nagy hangsúlyt helyeztünk arra, hogy a gyermekek megismerjék szülőfalujuk, szülőföldjük történelmét, tárgyi és írott emlékeit, most ezt a hatást erősíteni szeretnénk.

Mindenkinek először saját hagyományait, szülőföldje tradícióit, majd nemzeti értékeit kell megismernie, hogy azután másokét is – a nemzetiségek, a szomszéd és rokon népek, a világ többi népének kultúráját, az egyetemes értékeket, és a köztük lévő kölsönhatást – megérthesse. Mindez megalapozza, elmélyíti a nemzeti önismeretet, a nemzettudatot, a tevékeny hazaszeretetet, ösztönöz a szűkebb a tágabb környezet hagyományinak és történelmi emlékeinek felfedezésére.

Megemlékezünk a nemzeti ünnepekről, részt veszünk az önkormányzati megemlékezéseken:

Március 15-én

Augusztus 20-án

Október 23-án

Kiemelt rendezvényeink:

- Ősszel - iskola szintű „Egészséges életmódot” nap
  - Svábhét-témahét, zárása: „Német nemzetiségi nap”
- Télen - Mikuláskor ajándékozás, megemlékezés
  - karácsonyi ajándékkészítés, iskolanap
  - farsang a diákönkormányzat szervezésében
- Tavasszal - a Föld napjáról megemlékezés, környezetvédelmi nap
  - gyermeknap
  - három hetet meghaladó projekt
  - ballagás

b) Diákönkormányzat. A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőjére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját a 2-8. osztályokban megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott nevelő segíti.

c) Napközi otthon. A közoktatási törvény előírásainak megfelelően, – amennyiben a szülők igénylik – az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban az 1-4. évfolyamon napközi otthon 5-8. osztályban tanuló szoba működik. A tanítási szünetekben a munkanapokon összevont napközis otthoni csoport üzemel, ha ezt a szülők legalább tíz gyermek számára igénylik.

d) Diákétkeztetés. A napközi otthonba felvett tanulók igény szerint napi egyszeri étkezésben (ebéd) részesülnek. A napközibe nem járó tanulók számára – igény esetén – ebédet biztosít

az intézmény. A konyha üzemeltetője az iskola fenntartójával egyeztetve határozza meg az étkezési térítési díjakat, amit az iskola által meghatározott módon kell befizetni.

- e) **Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások.** Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.
- Az 1-4. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére heti két felzárkóztató órát szervezünk.
  - Az 5-8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére a gyenge eredményt elérő tanulók részére felzárkóztató, a jó eredményt elérő tanulók részére képesség fejlesztő órákat tartunk. További tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.
- f) **Iskolai sportkör.** Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.
- g) **Szakkörök.** A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziak, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését megbízással olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.
- h) **Versenyek, vetélkedő, bemutatók.** A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését,

illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik. A nevezési díjakat a szülőknek kell állniuk.

i) Tanulmányi kirándulások. Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szerveznek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

j) Művészeti alapiskola:

2004-től a Homokbödögei Művészeti Alapiskolával vettük fel a kapcsolatot, és néptánc oktatáson vehetnek részt a tanulóink.

2006-tól az Allegro Művészeti Alapiskola hangszeres zeneoktatási lehetőséget nyújt.

A foglalkozásokon való részvétel önkéntes. A tandíjat a szülőknek kell fedezniük. Rászoruló gyerekeknek az „Esélyt az iskolának” Alapítvány támogatást adhat. A hátrányos helyzetű tanulók tandíjmentességet kapnak.

k) Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás. Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

l) Szabadidős foglalkozások. A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdelutánok, táncos rendezvények stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

m) Logopédiai, diszlexia, diszgráfia redukciós terápiás foglalkozások a Pedagógiai Szakszolgálat VMTVSZRB véleménye alapján.

Az iskolában a szülőkkel megbeszélve a Nevelési Tanácsadóban vizsgáltatva küldjük a tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő diszlexia, diszgráfia gyanús gyermekeket.

A szakértői vélemény alapján egyéni fejlesztési terveket készítünk, majd megkezdjük a fejlesztést, felzárkóztatást.

Ennek során a lehetőségeihez, a gyermekek korlátaihoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek alkalmazandók:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavok, keretek megjelölése ott, ahol erre szükség van,
- szükség esetén sajátos, a fogyatékosságnak megfelelő tartalmak, követelmények kialakítása és teljesítése,
- az iskola segítő megkülönböztetéssel, differenciáltan, egyénileg is segíti ezeket a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz viszonyított fejlődésüket értékelve.

n) Iskolai könyvtár. A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.

o) Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata. A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép, stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.

p) Hit- és erkölcsstan oktatása. Az iskolában a területileg illetékes, bejegyzett egyházak – az iskola nevelő és oktató tevékenységétől függetlenül – hit- és vallásoktatást szervezhetnek. A hit- és vallásoktatáson való részvétel a tanulók számára 1. és 5. osztály kivételével önkéntes, majd felmenő rendszerben bevezetendő, kötelező tanóra, választási lehetőséget kínálva a felekezeti hit- és erkölcsstan, illetve az iskolai erkölcsstan tanulására.

Tanórán kívüli foglalkozások, szakkörök közösségfejlesztési feladatai:

A tanórán kívüli nevelési tevékenységünk igen sokrétű. E foglalkozások az iskola célkitűzéseinek megvalósítását kell, hogy szolgálják.

Szabadidős tevékenység funkciói:

- a személyiségfejlődés elősegítése,
- a pihenés, regenerálódás biztosítása,
- szórakozás, játék,
- művelődés szélesítése
- esélyegyenlőség biztosítása.

A szabadidős tevékenységek szervezésének főbb követelményei:

- vegye figyelembe a tanulók életkori sajátosságait,
- önkéntesen választható legyen,
- fizikumot, szellemet átfogó tevékenység legyen,
- műveltséget gyarapítson,
- elégítse ki az egyéni érdeklődés, önművelés igényét,
- közösségformáló legyen.

Feladataink:

- neveljük tanulóinkat az önellenőrzésre, egymás segítésére és az ellenőrzésre;
- szabadidős tevékenységek pedagógiai irányításával biztosítsuk, hogy különböző foglalkozások (játék, sport, kézműves foglalkozás, vetélkedő, versenyek, szakkörök) megfelelően fejlesszék a közösséget, **erősítsék a közösséghez való tartozás élményét;**
- sokoldalú és változatos foglalkozások járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez;
- figyelem-összpontosító, kitartó tevékenykedés elsajátíttatása a különböző szabadidős foglalkozások keretén belül;
- a tanulmányi séták, a közös kirándulások, táborozások által szeressék meg a tanulóink a természetet, s **tudatosuljon bennük a környezet iránti felelősség érzését.**
- a különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása.

Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

- a tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében.

A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek heteronóm – a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró – személyiségének lassú átalakulásától az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes – személyiséggé válásig.

- Az önkormányzás képességének kialakítása.

A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

- A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.

A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

- A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.

A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

7. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

Évről - évre egyre több problémával küszködő gyerekekkel találkozunk, amely nagy terhet ró a pedagógusok vállára, sok esetben csak szakember segíthetne a probléma feltárásában és megoldásában.

Számukra igen fontos a személyes és társas kapcsolati, az életpálya-építési, technikai, digitális kompetencia fejlesztése

A Nkn. tv. 28. fejezete szerint abban a kérdésben, hogy a gyerek beilleszkedési zavarral, magatartási rendellenességgel küzd-e, a szakértői és rehabilitációs bizottság dönt.

Mind a magatartási, viselkedésminták, mind a kognitív visszacsatolás jellege az *egyén konfliktusmegoldó képességét, megküzdési, megbirkózási stratégiáit jellemzik*. Ezek a **konfliktusmegoldó, stratégiák** a szocializáció során alakulnak. A nem adaptív konfliktusmegoldó stratégiák a testi tünetek, megbetegedések előidézésében, fenntartásában és kiújulásában igen jelentős szerepet játszanak.

Mindezek ismeretében a **pedagógusnak:**

- fel kell ismerni a problémát,
- empátikus képességét maximálisan érvényesítenie kell,
- meg kell keresnie az okokat a szülővel való beszélgetés segítségével, ha így nincs eredmény, szakember segítségét kell kérnie (pszichológus, pszicho-pedagógus, mentálhigiénés csoport),
- a tanítási órákon találja meg azokat a módszereket, melyek segítenek a nehézségek leküzdésében (vegye igénybe a szakirodalmat – önművelés),
- **tanítania kell tanulási technikákat,**
- ismerje meg a tanuló azon képességeit, melyre támaszkodva **erősíteni** lehet **önértékelését,**
- sok türelemmel és dicsérő szóval igyekezzen sikert elérni és elérteni,
- a szabadidős tevékenység során is kiemelten kell foglalkozni ezen tanulóinkkal (napközis foglalkozás, szakkörök, iskolai programok, kirándulások, nyári, őszi táborok stb.),
- **személyes és társaskapcsolati kompetencia fejlesztésével:** képes legyen a közösség a **képességek különbözőségének tolerálására, másság elfogadására,**

- ismerjen meg **konfliktus megoldó technikákat**,
- segítse és irányítsa ezen tanulók pályaválasztását, **pályaorientációját**,
- tartson kapcsolatot a családsegítő központtal, a gyermekjóléti szolgálat dolgozóival, ha szükséges, vegye igénybe segítségüket,
- kérje a gyermekvédelmi felelős segítségét,
- arra kell törekednünk, hogy az oktatást – nevelést segítő szakszolgálatokkal karöltve: a pápai nevelési tanácsadóval, és gyermekjóléti szolgálattal együtt; tervet készítsünk a gyerekek körüli teendőket illetően.
- Szervezze a tanórai tanulást az egyéni képességekhez igazodva esetenként kooperatív módszerek alkalmazásával is,
- tartson személyes kapcsolat a tanulókkal és családtagjaikkal
- segítse a szülők, családok nevelési gondjainak megoldását.

7.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik

Nevelő - oktató munkánkban – az iskola céljaival megegyezően – hangsúlyosan szerepel a tehetséges tanulókkal való foglalkozás, valamint a képességek kibontakoztatását segítő tevékenységek.

Ennek megfelelően az alábbiakat biztosítjuk:

- kompetencia alapú oktatás bevezetését (TÁMOP pályázat),
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezését,
- nem kötelező (választható) tanórán tanulható tantárgyak tanulását,
- tehetséggondozó foglalkozásokat,
- iskolai sportkör; testi, **lelki egészség biztosítását**,
- szakkörök;
- **kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság** fejlődését (zene, képzőművészet, tánc), művészeti alapkiskolai foglalkozások keretében is,
- **idegen nyelvi kompetencia** fejlődését (szakkör, német nemzetiségi tanterv szerinti oktatás),
- **természettudományos kompetencia** fejlődését, (szakkör)

- környezetvédelmi programok, Ökoiskolai programok,
- **anyanyelvi kommunikációs kompetencia** fejlődését, (szakkör, vetélkedők),
- műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatását (**szövegértés-szövegalkotás kompetencia**)
- moduláris oktatást,
- témanapot, témahetet, három hetet meghaladó projektet,
- könyvtári foglalkozásokat,
- a **digitális kompetencia** fejlődését,
- szabadidős rendezvényeket (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- a szabadidős foglalkozásokat (az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használatát),
- a továbbtanulás segítését, középiskolai előkészítő matematikából heti 1-1 órában 7. és 8. osztályosoknak
- versenyek, vetélkedők, bemutatók szervezését,(szaktárgyi, sport, kulturális, nemzetiségi stb.)
- versenyeken való részvételt,
- lehetőséget adunk külsősök által szervezett tanfolyamoknak, koncerteknek

7.2 A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programok

Oktató - nevelő munkánkban- a céljainkkal összhangban- kiemelt terület a különböző hátrányokkal érkezők és lemaradók segítése, felzárkóztatása.

A tanulási esélyegyenlőség segítésének elvei

Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy a számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez az iskolának a következő elvek szerint kell biztosítania a nevelő-oktató munka feltételeit:

- kulcskompetenciák megalapozása, megszilárdítása az 1–6. évfolyamon, folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés, a kulcskompetenciák bővítése az iskolázás további szakaszain;
- a tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén;
- a tanulási esélyegyenlőség eredményes segítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül;
- adaptív tanulásszervezési eljárások alkalmazása;
- egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása.
- Ennek megfelelően az alábbi, a hátrányos helyzetű tanulók együttnevelésében alapvető szerepet játszó pedagógiai - és részben pszichológiai - szakterületeken szükséges a fejlesztés
  - **Tanórai differenciálás heterogén csoportban** Ez a terület - a sikeres integráció egyik feltételeként - az egyéni fejlődési különbségeknek, szükségleteknek megfelelő fejlesztés módszereit tartalmazza.
  - **Kooperatív tanulás** A kooperatív tanulás alapelvei az együttnevelés szempontjából lehetőséget adnak a legfontosabb kompetenciák fejlesztésére.

- ***Tevékenységek központú pedagógiák*** A cél olyan módszertani és tanulásszervezési eljárások megismertetése, amelyek a hatékony együttnevelést szolgálják (többek között: Waldorf, Montessori, Freinet).
- ***Multikulturális tartalmak, interkulturális nevelés*** Ez a fejlesztés a pedagógusok saját önismeretének, önreflexiós készségeinek megerősítésére, a társadalmi előítéletek tudatosítására, azok csökkentésének lehetséges stratégiáira vonatkozó ismeretek bővítésére, az iskolai kultúra és környezet átalakítására irányul - a tanulók egyenlő lehetőségeinek és aktív részvételének biztosítása érdekében.
- ***Hatékony tanuló megismerési technikák és patronáló rendszerek:*** A cél a pedagógiai kompetencia erősítése a tanuló megismerési módszerek kreatív alkalmazásában - a pedagógiai megfigyelés, dokumentumelemzés, interjútechnikák és kérdőíves eljárások területén. Ezáltal lehetővé válik, hogy a pedagógusok mélyebben, és egyúttal előítélet-mentesen ismerjék meg a gyermekek viselkedését meghatározó tényezőket, valamint a tanulókra ható közvetlen környezeti jellemzőket.
- ***Árnyalt tanulóértékelés a gyakorlatban:*** A tanulóértékelés a fejlesztő értékelés szemléletét és tevékenységrendszerét, a pedagógiai gyakorlatba való beépítés lehetőségeit, a szülőkkel való sikeres kommunikáció módszereit foglalja magában.
- ***Projektpedagógia:*** A cél a projektpedagógia elméletének és gyakorlatának felhasználása - a kulcskompetenciák és személyiségjellemzők fejlesztése, valamint a projektmunkáknak heterogén csoportban történő megszervezése és lebonyolítása érdekében.
- ***Óvoda-iskola átmenet támogatása:*** A hátrányos helyzetű gyermekek egyéni sajátosságokra alapozott, megfelelő ütemű, folyamatos, integrált közegben történő nevelésére, a 6-7 éves gyerekek megnyilvánulásainak értő fogadására és szakszerű kezelésére.
- ***Digitális technológiával támogatott oktatási módszerek*** Támogatják a tanulók önálló, felfedezésen alapuló tanulását. Lehetőssé válik egyéni eszközökkel minden tanuló bevonása a tanulási folyamatba. A digitális eszközökkel kibővített tanulási tér biztosítja minden tanuló aktivitását. Lehetőséget biztosít a lemorzsolódás csökkentésére.

Célunk a következők biztosítása:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a napközi otthon;
- logopédiai, diszlexia, diszgráfia redukciós foglalkozás,
- az egyéni foglalkozások;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a továbbtanulás irányítása, segítése,
- tevékenységek minden tanuló számára, amelyben sikert érhetnek el,
- másság elfogadása, esélyegyenlőség biztosítása.

Ezen célok megvalósításához feladataink a következők:

- A minél előbbi felismerés érdekében minden első osztályunkba bekerült gyereket szűr a logopédusunk beszédhibájának felismerése érdekében.
- A később felszínre kerülő problémás eseteket, a segítő munkatársak (logopédus, gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus) egymás között, a problémának megfelelően osztják szét.
- egyéni képességeikhez igazodó tanórai tanulás megszervezése, csoportbontások,
- tanulási technikák elsajátítása, az otthoni tanulás segítése,
- egyéni, illetve csoportos foglalkozások napközis foglalkozások keretében, az iskolai könyvtár használata,
- rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel, gyakorlati tanácsadás, tájékoztatás a gyerek fejlődéséről,
- kommunikációs készségek fejlesztése tanórákon, fejlesztő foglalkozásokon
- a tanulási kudarcnak kitett tanulóink esetében is célunk értékeiknek feltárása, a meglévők erősítése, s ezek felhasználása részképesség-gyengeségeiknek fejlesztésénél,
- segítjük, hogy élhessenek a törvény adta lehetőségeikkel (osztályozás alóli felmentés, egyéni haladási tempó biztosítása stb.)

Speciális segítő programjaink a következők:

- Logopédiai szűrés és foglalkozás (beszédhiba, beszédfogyatékoság, beszédmegértés, diszlexia),
- Fejlesztő foglalkozás magatartás- és részképesség-zavaros (diszkalkulia, diszgráfia, figyelemzavar... stb.) és tanulásban akadályozott tanulóinknak,

A fejlesztő munkát a gyógypedagógiai munkaközösség koordinálja.

Tagjai:

- gyógypedagógusok
- fejlesztőpedagógus

7.3 A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A gyermek- és ifjúságvédelem a tantestület valamennyi tagjának, de különösen a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősnek és osztályfőnököknek a tevékenysége.

- a) A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak és a családlátogatásoknak egyik fő célja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése. Minden pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- b) Az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok segítésére gyermek- és ifjúságvédelmi felelős működik. Az óvodákban az óvodavezető feladata a gyermekvédelem. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős alapvető feladata, hogy segítse a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját. Ezen belül, feladatai közé tartozik különösen:
  - a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
  - családlátogatásokon vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében,
  - a veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot,

- segíti a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét,
  - a tanulók anyagi veszélyeztettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi,
  - tájékoztatást nyújt a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.
- c) Az iskola gyermekvédelmi tevékenység három fő feladata: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok **megelőzése, feltárása, megszüntetése**.

A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a gyermekjóléti szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat. Iskolánk alapvető feladatai a gyermek- és ifjúságvédelem területén:

- fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit,
  - meg kell keresni a problémák okait,
  - segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához,
  - jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek.
- d) A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes:

- nevelési tanácsadóval,
  - tanulási képességeket vizsgáló rehabilitációs és szakértői bizottsággal,
  - gyermekjóléti szolgálattal,
  - családsegítő szolgálattal,
  - polgármesteri hivatallal,
  - háziorvossal.
- e) Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:
- a felzárkóztató foglalkozások,
  - a tehetséggondozó foglalkozások,
  - az indulási hátrányok csökkentése,

- a differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- a pályaválasztás segítése,
- a személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- a családi életre történő nevelés,
- a napközis foglalkozások,
- az iskolai étkezési lehetőségek,
- az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás),
- a szülőkkel való együttműködés,
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

f) Az ifjúságvédelmi felelős tennivalói:

- Szorosan együttműködnek az osztálytanítókkal, az osztályfőnökökkel, a tantestület minden tagjával.
- Ellátják az adminisztrációs, nyilvántartási feladatokat. Az osztályfőnökökkel együttműködve minden tanév elején felmérést készítenek az iskola veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeiről, javaslatot dolgoznak ki szociális támogatásukra és pedagógiai gondozásukra.
- Tájékoztatják a szülőket a gyermek- és családvédelmi támogatások lehetőségeiről (lakásfenntartási, étkezési támogatás, beiskolázási segély, átmeneti segély).
- Anyagi veszélyeztetettség esetén kezdeményezi, hogy az iskola igazgatója kérje a Polgármesteri Hivataltól a rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítását.
- Figyelemmel kísérik és módosítják a tanévközi változásoknak megfelelően a juttatásokat.
- Védő- óvóintézkedést kezdeményeznek, illetve ezek megvalósításában közreműködnek.

7.4 A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységek

Feladatokat, részfeladatokat, a tevékenységet végzők köre

A tanulók felkészítését csak egy jól és sokoldalúan képzett tantestület képes megvalósítani. Ezért elengedhetetlen, hogy **folyamatos továbbképzésekkel** bővítsük ismereteinket, módszereinket és megvalósítsuk a kompetencián alapuló oktatást.

Feladatok

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a felzárkóztató órák;
- a napközi otthon;
- a diákétkeztetés;
- a felzárkóztató foglalkozások;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai;
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése;
- a családlátogatások;
- a továbbtanulás irányítása, segítése;
- az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenysége;
- a tankönyvvásárláshoz nyújtott segélyek;
- az étkezési díjak kifizetéséhez nyújtott segélyek;
- szoros kapcsolat a Tankerülettel, a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

Az iskolánkkal szemben támasztott igény alapján kiemelten fontosnak tartjuk a következőket:

- Diákjaink **stabil tudás** birtokában hagyják el az intézményünket.
- Ennek érdekében fontosnak tartjuk az **anyanyelvi és matematika kompetencia** fejlesztését.

- A következő generáció élete elképzelhetetlen **az idegen nyelvű és digitális kompetencia** kialakítása fejlesztése.
- Fontos kialakítani a diákokban a számítógép felhasználói szemléletet, mivel a munkaerőpiacon a **számítástechnikai tudás** is sokat ér. **(digitális kompetencia)**
- Szociális és életpálya- építés kompetencia fejlesztése lényeges feladatunk.

A tanulók támogatásának formái.

- 1995-ben iskolánk dolgozói „Esélyt az iskolának” néven alapítványt hoztak létre az oktatás feltételeinek javítására és a legjobb teljesítményt nyújtó tanulók jutalmazására. Az alapítvány által nyújtott díjra minden tanuló pályázhat, a pályázati kiírást tanév elején függesztjük ki a falújságokra.
A díj odaítéléséről a diákok és a nevelőtestület javaslata alapján az alapítvány kuratóriuma dönt.
- Az a 8. osztályos tanuló, aki sikeres alapfokú nyelvvizsgát tett, annak a tanítási év végén az alapítvány megtéríti a nyelvvizsga díját.
- Étkezési támogatást kapnak az önkormányzatoktól az intézményi étkeztetést igénybe vevők, a támogatás mértéke a rászorultság mértékétől és az önkormányzatok döntésétől függően különböző.

Az iskola speciális területei.

A napközi működésével kapcsolatos követelmények:

- biztosítsa a tanórákra való eredményes felkészülést,
- tanórákon kívül az értelmes, hasznos időtöltést,
- szoktassa a tanulókat a tanulmányi munkában és önkiszolgálásban minél nagyobb önállóságra,
- törekedjen az étkezési, higiéniai szabályok betartására,
- napközis nevelők, osztálytanítók, szaktanárok szoros kapcsolatban álljanak egymással.

Pályaorientációs tevékenységünk:

Segítjük gyermekeink pályaválasztását, megismertetve őket és szüleiket is a lehetőségekkel. Problémás esetekben a 7. osztályos tanulókat a Megyei Pedagógiai Intézet pályaválasztási tanácsadójába irányítjuk. Szükség esetén igénybe vesszük a Nevelési Tanácsadó szolgáltatásait.

Helyi, regionális, országos támogatások megszervezése

Rendszeres kapcsolatot tartunk a fenntartó önkormányzatokkal, szükség esetén kezdeményezzük és támogatjuk a tanulók szociális segélyezését.

Rendszeresen figyelemmel kísérjük a megyei, regionális, országos pályázatokat, és részt veszünk a pályázatokon.

8. A PEDAGÓGUSOK HELYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, FELADATAI

A pedagógus alapvető feladata, hogy:

- nevelő és oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét.
- a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse,
- segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat, előmozdítsa a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartására,
- egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat,
- a szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztassa a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről,
- a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő és szükség esetén más szakemberek – bevonásával,
- a gyermekek, a tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,
- az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét,
- a pedagógiai programban meghatározottak szerint a követelményekhez igazodóan értékelje a tanulók munkáját,

- részt vegyen a számára előírt pedagógus továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát,
- tanítványai pályaorientációját, aktív szakmai életútra történő felkészítését folyamatosan irányítsa,
- a pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse,
- pontosan és aktívan vegyen részt a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az iskolai ünnepeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken, megőrizze a hivatali titkot,
- hivatásához méltó magatartást tanúsítson,
- a gyermek, tanuló érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel.

Az osztályfőnöki munka tartalma, feladatai

Az osztályfőnöki tevékenység lényege, hogy a kiemelt kulcskompetenciáknak megfelelően teret adjunk a nevelési, a tanítási-tanulási folyamatban, a játékban, szabadidő eltöltésében, a tanulók sokoldalú személyiségfejlődésének. Ezt a sokoldalú fejlesztést a tanulók eltérő képességének, tudásának, személyiségének, adottságának, családi hátterének figyelembevételével kell tervezni. A tanítási órákon is sok értékes nevelési hatás éri a tanulókat, de egy tervszerűen kialakított nevelési rendszerrel, melynek belső tartalma évről-évre egymásra épül, az életkori sajátosságoknak megfelelően, lehet a nevelő munkánk igazán eredményes.

Összegezve:

- komplex, átfogó – a tanuló egész személyiségére irányuló tevékenysége
- differenciált – a személyiség és a közösség fejlesztése folyamán individualizált követelményeket támaszt
- rugalmas - nincs előírható, részleteiben megtervezhető tananyaga; ellátása lényegesen több spontaneitást, rugalmasságot, igényel.

A pedagógiai programban kiemelt kompetenciáknak adekváтан, a legfontosabb céljaink az alábbi fejlesztési területeken valósulnak meg:

- énkép, önismeret, test és lélek egysége
- társas kapcsolatok, felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- hon- és népismeret, nemzeti öntudat, állampolgárság, demokrácia

- információs és kommunikációs kultúra
- környezeti nevelés, környezettudatos magatartás, a célszerű gazdálkodás alapjai
- tanulás tanulása, időbeosztás, munkaszervezés, pályaorientáció
- testi és lelki egészség
- személyes higiéné, az egészséget veszélyeztető tényezők és azok kiküszöbölése
- konfliktuskezelés, felkészülés a felnőtt szerepre
- egyetemes kultúra
- kulturált véleménynyilvánítás
- intézményi hagyományaink ápolása, intézményi értékrendünkkel való azonosulás.

Az osztályfőnöki foglalkozási terveink tartalma az alábbi tematika szerint készül

- helyzetelemzés, célok, feladatok
- tanulmányi kirándulás szervezése, tervezése
- óralátogatási terv
- szakköri, tanórán kívüli elfoglaltságok
- pályaválasztás
- gyermekvédelem
- családdal való kapcsolatok, felmérések
- a közművelődési intézményekkel való kapcsolat
- tervezett osztályprogramok
- feladatok, felelősi rendszer

Feladataink:

Alapvetően három fontos feladatkörben határozhatók meg:

1. ügyviteli, adminisztrációs teendők ellátása
2. szervezési, koordinációs feladatok végrehajtása
3. közvetlen nevelőmunka

1. adminisztratív és dokumentációs tevékenység:

- Osztálynapló kitöltése, vezetése, ellenőrzése, hiányos érdemjegyek esetén a szaktanárral való egyeztetés

- A hiányzások havonkénti, félévi, illetve év végi összesítése.
- Félévi értesítők, év végi bizonyítványok kitöltése, kiadása.
- A javító vizsgákkal, az osztályozó vizsgákkal kapcsolatos adminisztráció elvégzése.
- A törzslapok kitöltése és vezetése.
- Az osztály magatartásának, szorgalmának havi értékelése.
- Az osztállyal és az osztályban tanító tanárokkal történő egyeztetés után félévkor és év végén értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát.
- Év elején az első osztályfőnöki órán megismerteti a tanulókkal a házirendet, felhívja a figyelmet az esetleges változásokra. Folyamatosan ügyel a házirendben foglaltak betartására, különösen a késésekre és a hiányzásokra.
- Folyamatosan él a dicséret, illetve az elmarasztalások lehetőségével.
- Félév, illetve év vége előtt értesíti az elégtelen osztályzatra álló tanulók szüleit.

2. Szervezés, koordinálás, közvetlen nevelőmunka:

- Az osztályban érvényesülő nevelési hatások összehangolása.
- Az iskolai és iskolán kívüli nevelési tényezők szintetizálása
- Az osztályfőnök a tanulókkal közösen tervezi, alakítja, elemzi az osztály életét és biztosítja annak szerves kapcsolódását az intézmény egészének nevelési rendszerébe.
- A tanulók közvetlen megismerésére és a közösség formálására kiváló lehetőséget kínálnak az iskolán kívüli programok, melyeket az osztályfőnök szervez. A tanulmányi kirándulás idejét évi egy napban határoztuk meg.
- Munkánk eredményessége érdekében, a pedagógus kapcsolatot tart tanítványai szüleinek, erősíti a családból származó nevelési hatásokat, megismeri a család viszonyulását az iskolához, a gyerekekhez.
- Az osztályfőnöki munka kritikus pontja a torz családi nevelési minták és szokások ellensúlyozása, a negatív társadalmi hatások kivédése.
- Az osztályfőnöki óra legyen a helyes vitakultúra kialakításának színtere.
- Az osztályfőnöki órák légköre legyen oldott, hogy gátlások nélkül, őszinte véleményt nyilváníthassanak a gyerekek.

- Az órák segítsék a tanulók szocializálódási folyamatát és fejlesszék szociális érzékenységüket, empátiájukat, toleranciájukat az életkornak megfelelő társadalmi problémák iránt.
- Az osztályfőnöki órák témáját a tanmenetben előre tervezzük, vagyis kötöttek, de tervezünk szabadon választható, aktuális eseményhez, vagy helyzethez kötődőt is.
- A társas érintkezés normáit, szabályait alkalmazzák a tanulók a mindennapi életben és bármilyen élethelyzetben.
- A tanulók felelősségérzetének kialakítása társadalmi, természeti és saját környezetük iránt.
- Alakuljon ki bennük az egészséges életvezetés igénye és gyakorlata.
- A tanulók felelősségérzetének kialakítása társadalmi, természeti és saját környezetük iránt.
- Kiemelt feladat legyen minden évfolyamon a tanulás tanításával, a helyes és eredményes tanulási módszerekkel való foglalkozás.
- Az egyes évfolyamokon az osztályfőnökök teamként dolgozzanak, osszák meg egymással tapasztalataikat, legyen egységes értékelési, elbírálási rendszerük.
- A kezdő osztályfőnökök patronálását, segítségét közös ügyként kell kezelnünk.

9. A SZÜLŐK, A PEDAGÓGUSOK ÉS A TANULÓK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI

Az iskola, mint oktató-nevelő intézmény csak akkor működhet eredményesen, ha a tanuló érdeklődésére épít, és figyelembe veszi a szülői érdekeket. Az iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele az otthon és a pedagógus közösség koordinált aktív együttműködése.

Feladatok

1. A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:
  - az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
  - a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
  - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.

2. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetten keresztül írásban) tájékoztatják.
3. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják
4. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy a Szülői munkaközösséggel.
  - az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői munkaközösség választmányi ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
  - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.
5. A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

a) **Családlátogatás.**

Feladata, a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

b) **Szülői értekezlet.**

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása
  - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
  - az országos és a helyi közoktatás politika alakulásáról, változásairól,
  - a helyi tanterv követelményeiről,
  - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
  - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
  - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
  - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
  - a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatója felé.

c) **Fogadó óra.**

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

d) Nyílt tanítási nap.

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

e) Írásbeli tájékoztató.

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

A szülői értekezletek, a fogadó órák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, nevelőtestületével vagy az iskolaszékkal.

A szülői ház és az iskola együttműködésének továbbfejlesztési lehetőségei:

A szülőkkel való kapcsolattartásban, az együttműködés változatos formáinak, módszereinek a bővítése. El kell érni, hogy a szülők nagyobb számban legyenek partnerei a nevelésben a pedagógusoknak, ismerjék az iskola nevelési-oktatási célkitűzéseit, és azok megvalósításában aktívan működjenek közre. Így:

- Családi napok szervezése,
- Előadások tartása
- Lexi-klub (diszlexiás tanulók szüleit segítő csoport) működtetése.

10.A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK TANTÁRGYANKÉNTI, ÉVFOLYAMONKÉNTI KÖVETELMÉNYEI

Tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 64-72. § által előírt esetekben szervez az iskola (egyéni tanulói munkarend, tantestületi döntés alapján kötelezettek esetében). A vizsgák időpontjáról – a javítóvizsga kivételével – a vizsgára történő jelentkezéskor írásban kell tájékoztatni a tanulót és a szülőt, legalább 10 nappal a vizsga kezdő időpontja előtt. Tanulmányok alatti vizsgát – az e rendeletben meghatározottak szerint – független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a 31 tanuló jogviszonyban áll. A tanulmányok alatti vizsgán vizsgabizottság ellenőrzi és értékeli a vizsgakötelezettséggel érintett

időszakra vonatkozó követelmények elsajátítását. A bizottság az összesített részeredmények és a kérdező tanár véleményezése alapján dönt a minősítésről. Gyakorlati vizsgát kell tenni, szóbeli vizsgával együtt a készségtárgyakból: ének-zene, vizuális kultúra, testnevelés és sport, informatika. Ha a tanuló a tanulmányok alatti vizsga letételére a nevelőtestületől halasztást kap, a halasztott időpontig úgy folytathatja tanulmányait, mintha sikeres vizsgát tett volna.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető. A tanulmányok alatti vizsgák (osztályozó vizsga, különbözeti vizsga, pótló- és javítóvizsga) követelményeit, részeit, az értékelés szabályait a szakmai munkaközösségek határozzák meg. A vizsga tantárgyi/évfolyamonkénti követelményei megegyeznek a kerettantervek alapján készült, a Pedagógiai Program részét képező helyi tanterv adott tantárgyra és évfolyamra vonatkozó követelményeivel. Az intézményünkben az első félév zárása előtt, az év végi zárás előtt és augusztusban biztosítjuk a tanulmányok alatti vizsgák lebonyolítását (intézményi döntés szerint), erről írásban mindig tájékoztatjuk a tanulókat és szüleiket. A javítóvizsgák pontos időpontját közzétesszük az intézmény honlapján és a helyben szokásos módon is tájékoztatjuk az érintetteket.

Az osztályozó-, javító és egyéb vizsgák lebonyolítására vonatkozó helyi szabályok:

Tanulmányok alatti vizsga:

Osztályozóvizsga:

Osztályozó vizsgát tehet akkor a tanuló:

- ha felmentést kapott a tanórai foglalkozások alól;
- ha tanulmányi kötelezettségeinek az előírtnál rövidebb idő alatt tesz eleget;
- ha az igazolt és az igazolatlan hiányzása több 250 óránál, és a tantestület lehetőséget ad a jogszabályok szerint az osztályozó vizsgára;
- egy tanítási évben egy adott tantárgy óráit figyelembe véve az éves óraszám 30%-nál többet mulasztott, és a tantestület lehetőséget ad a jogszabályok szerint az osztályozó vizsgára;
- ha felkészültségről független vizsgabizottság előtt ad számot.
- ha egyéni tanrend szerint tanult.

Az osztályozó vizsga időpontját az intézményvezető jelöli ki.

Az osztályozóvizsga előírásai:

- Az osztályozó vizsgát bizottság előtt kell tenni;
- Tagjai: szaktanár, munkaközösség-vezető, igazgató vagy igazgatóhelyettes;
- Az osztályozóvizsgákat a tanítási év utolsó napjáig meg kell szervezni;
- A sikertelen osztályozóvizsgát a tanuló a javítóvizsgán a továbbhaladás érdekében kijavíthatja;
- Jellegétől függően írásbeli, szóbeli részből áll;
- Az osztályzatot a bizottság állapítja meg

A 250 óránál többet mulasztott tanulók és a magántanulók esetében az osztályozó vizsgatantárgyai a következők, amennyiben a szülő más kéréssel az iskolavezetéshez nem fordul:

- 2-4. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret.
- 5-6. évfolyam: magyar nyelvtan, magyar irodalom, történelem, matematika, természetismeret.
- 7-8. évfolyam: magyar nyelvtan, magyar irodalom, történelem, matematika, fizika, biológia, kémia, földrajz.

Javítóvizsga

Javítóvizsgát az a tanuló tehet, aki a 2-8. évfolyamon legfeljebb három tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott.

A javítóvizsgák előírásai:

- A javítóvizsgát az iskola pedagógusaiból alakított bizottság előtt kell tenni. A bizottság tagjai: szaktanár, osztályfőnök, igazgató, vagy helyettese;
- A javítóvizsgáról jegyzőkönyvet kell felvenni;
- A javítóvizsga időpontja: augusztus 25- 31-ig terjedhet;
- Az időpontjáról és helyéről a tanulót, illetve a szülőt értesíteni kell;
- A javítóvizsga eredményét az osztályfőnök írja be az anyakönyvbe és a bizonyítványba, a záradékot az osztályfőnök és az igazgató írja alá;
- A javítóvizsga helye, az az iskola, ahonnan a tanulót javítóvizsgára utasították. Amennyiben más helységbe költözik, új iskolájában is tehet javítóvizsgát. A vizsga eredményét az iskolatávozási bizonyítványon jelzi a vizsgáztató iskola;
- A javítóvizsga nem ismételhető;

Azt a tanulót, aki az osztályozó,- ill. javítóvizsgán számára felróható okból távolmaradt, úgy kell tekinteni, mintha sikertelen vizsgát tett volna.

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát tehet a tanuló, ha:

- írásbeli határozat alapján engedélyezték,
- átvétellel tanulói jogviszonyt kíván létesíteni és az előző iskolájából eltérő tanterv szerinti tanulmányokat folytatott. Különbözeti vizsgát a tanév során folyamatosan lehet szervezni.

A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyainak értékelése

Alsó tagozat:

Magyar nyelv és irodalom: Vizsga írásban (feladatlap) eredménye 50%-ban számít az értékeléskor. szóban (témásor alapján) eredménye 50%-ban számít az értékeléskor.

Matematika: Vizsga írásban (feladatlap) eredménye 80%-ban számít az értékeléskor. szóban (témásor alapján) eredménye 20%-ban számít az értékeléskor.

Környezetismeret: Vizsga írásban (feladatlap) eredménye 80%-ban számít az értékeléskor. szóban (témásor alapján) eredménye 20%-ban számít az értékeléskor.

Etika/Hit-és erkölcstan: Vizsga írásban (feladatlap) eredménye 50%-ban számít az értékeléskor. szóban (témásor alapján) eredménye 50%-ban számít az értékeléskor.

Ének-zene: Vizsga csak gyakorlatban eredménye 100%-ban számít az értékeléskor.

Rajz és vizuális kultúra: Vizsga csak gyakorlatban eredménye 100%-ban számít az értékeléskor.

Technika és életvitel: Vizsga csak gyakorlatban eredménye 100%-ban számít az értékeléskor.

Testnevelés és sport: Vizsga csak gyakorlatban eredménye 100%-ban számít az értékeléskor.

Német nyelv: Vizsga írásban (feladatlap) eredménye 50%-ban számít az értékeléskor. szóban (témásor alapján) eredménye 50%-ban számít az értékeléskor.

Német hon és népismeret: Vizsga írásban (feladatlap) eredménye 50%-ban számít az értékeléskor. szóban (témásor alapján) eredménye 50%-ban számít az értékeléskor.

Felső tagozat:

Magyar nyelv: Vizsga írásban (feladatlap) eredménye 100%-ban számít az értékeléskor.

Magyar irodalom: Vizsga szóban (témásor alapján) eredménye 100%-ban számít az értékeléskor.

Történelem és állampolgári ismeretek: Vizsga írásban (feladatlap) eredménye 100%-ban számít az értékeléskor.

Hon és népismeret: Vizsga szóban (témásor alapján) eredménye 100%-ban számít az értékeléskor.

Német nyelv: Vizsga írásban (feladatlap) eredménye 50%-ban számít az értékeléskor. szóban (témásor alapján) eredménye 50%-ban számít az értékeléskor.

Német hon és népismeret: Vizsga írásban (feladatlap) eredménye 50%-ban számít az értékeléskor. szóban (témásor alapján) eredménye 50%-ban számít az értékeléskor.

Matematika: Vizsga írásban (feladatlap) eredménye 100%-ban számít az értékeléskor.

Természetismeret 5-6. évfolyamon: Vizsga szóban (témásor alapján) eredménye 100%-ban számít az értékeléskor.

Fizika: Vizsga szóban (témásor alapján) eredménye 100%-ban számít az értékeléskor.

Biológia: Vizsga írásban (feladatlap) eredménye 100%-ban számít az értékeléskor.

Kémia: Vizsga írásban (feladatlap) eredménye 100%-ban számít az értékeléskor.

Földrajz: Vizsga írásban (feladatlap) eredménye 100%-ban számít az értékeléskor.

Digitális kultúra: Vizsga írásban (feladatlap), gyakorlatban eredménye 50- 50%-ban számít az értékeléskor.

Etika/Hit-és erkölcsstan: Vizsga szóban (témásor alapján) eredménye 100%-ban számít az értékeléskor.

Ének-zene: Vizsga szóban (témásor alapján), gyakorlatban eredménye 50-50%-ban számít az értékeléskor.

Rajz és vizuális kultúra: Vizsga csak gyakorlatban eredménye 100%-ban számít az értékeléskor.

Technika és életvitel: Vizsga csak gyakorlatban eredménye 100%-ban számít az értékeléskor.

Testnevelés és sport: Vizsga csak gyakorlatban eredménye 100%-ban számít az értékeléskor.

A tanulmányok alatti vizsgák különös – eljárási – szabályai

Az írásbeli vizsga időtartama – a szakvélemény alapján ettől eltérést lehetővé tevő esetek kivételével – tantárgyanként és évfolyamonként 45 perc.

Egy napon legfeljebb két írásbeli vizsgát lehet tenni.

A szóbeli vizsgát az iskola szakos tanáraiból az igazgató által kijelölt vizsgabizottság előtt kell megtartani.

A szóbeli feleletek maximális időtartama 15 perc. Ha a tanuló a feladatát nem tudja megoldani, teljes tájékozatlanságot, árul el az elnök egy alkalommal póttételt húzathat vele. Erre is 20 perc a felkészülési idő, valamint 15 perc a felelet időtartama. A vizsgázó osztályzatát a két felelet százalékos átlaga alapján kell megállapítani.

Azt a vizsgázót, aki akár az írásbeli, akár a szóbeli vizsgán figyelmeztetés ellenére meg nem engedett eszközt használ, az igazgató a vizsga folytatásától eltilthatja, a vizsgaeredménye: elégtelen. Az indokolatlanul félbehagyott vizsgát úgy kell tekinteni, mint ami nem sikerült.

A szabályosan megtartott vizsga nem ismételtető meg.

A vizsga eredményét a törzslapba és a bizonyítványba a jogszabályban meghatározott záradékokkal be kell vezetni.

Vizsgák követelményei

Az osztályozó vizsga során a számonkérésre a tantárgyak sajátosságait figyelembe véve írásban és/vagy szóban és/vagy gyakorlati vizsga keretében kerül sor.

1. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom:

- A tanuló legyen képes egyszerű szóbeli közlések megértésére, utasítások végrehajtására kérdésekre való válaszadásra;
- meghallgatott vagy olvasott mese, történet elmondására segítséggel;
- az udvarias érintkezés tanult formáinak alkalmazására valóságos szituációkban (köszönés, bemutatkozás, kérés, köszönetnyilvánítás)
- a tanult memoriterek elmondására;
- magyar ábécé betűinek fölismerésére, összeolvasására;
- kiejtés szerint írandó szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok
- a tanuló fejlettségi szintjének megfelelő–néma és hangos olvasására;
- a másolásra kötött betűkkel írott mintáról, a saját nevének önálló, helyes leírására;
- a j hang helyes jelölésére a taneszközökből megismert szavak körében;
- szavak írására másolással: betűtévesztés, betűcsere, betűkihagyás nélkül.

Matematika:

- A tanuló tudjon tárgyakat, elemeket sorba rendezni, összehasonlítani, szétválogatni megnevezett vagy választott tulajdonság alapján;
- legyen képes a halmazok számosságának megállapítására;
- tudjon igaz-hamis állításokat alkotni; állítások helyességét eldönteni;
- legyen képes növekvő és csökkenő számsorozatokat felismerni, képezni adott szabály alapján;
- egyszerűbb esetekben tudjon szabályjátékok és sorozatok szabályát szóban megfogalmazni.

- tudja a halmazokat összehasonlítani számosságuk szerint;
- biztosan írja, olvassa, rendezze sorba nagyság szerint a számokat húszas számkörben;
- használja, értelmezze pontosan a relációs jeleket;
- képezzen adott szabály alapján növekvő és csökkenő számsorozatokot;
- ismerje a számok kéttagú összeg-és különbségalakjait húszas számkörben;
- ismerje fel a páros és páratlan számokat;
- tudja a számok szomszédjait;
- tudjon hozzátevést, elvételt tevékenységgel elvégezni, a műveletet szóban megfogalmazni;
- legyen gyakorlata az összeadás, kivonás, bontás, pótlás alkalmazásában;
- tudjon egyszerű szövegösszefüggést lejegyezni rajzzal, számokkal, művelettel.
- legyen képes helymeghatározásra a tanult kifejezések alkalmazásával;
- ismerje fel, tudja kiválasztani az alakzatok közül a háromszöget, négyszöget és a a kört;
- tudjon hosszúságot, űrtartalmat, tömeget mérni választott és szabvány egységekkel;
- használja egyszerű szám és szöveges feladatokban a m, kg, l egységeket;
- tudja helyesen alkalmazni a hét, nap, óra időtartamot.

Vizuális kultúra

- A tanuló ismerje az évfolyam számára előírt eszközöket, és tudja azokat rendeltetészerűen használni.
- ismerkedjen meg a természet és az ember alkotta jelekkel.
- tudjon viszonyítani (kisebb-nagyobb).
- ismerje fel a fő színeket, a fehéret és a feketét.
- legyen képes egyszerű tárgyak létrehozására.
- tudjon közös beszélgetésekbe bekapcsolódni, egy-egy látványra rácsodálkozni.
- tudja mi a sík, tömeg, térforma (tapasztalás, érzékelés).
- tudja, mi a pont, egyenes, görbe, kör.

Technika és tervezés

- Az eszközök és szerszámok rendeltetészerű és balesetmentes használata.
- Az anyagok alakítása (például agyag gyúrása, lapítása, gömbölyítése, formázása; fa tördelése; papír tépése, nyírása, hajtogatása; a fonal sodrása, csomózása, bojtozása.)
- A gyalogos közlekedés szabályai. A biztonságos tömegközlekedés.

Ének-zene:

- Énekeljen tisztán és ritmizáljon hallás után tanult dalokat egyénileg vagy csoportosan.
- Ritmushangszerként használjon tárgyakat és játékhangszereket.
- Az énekelt vagy hallott zene ritmusát kísérelje mozdulatokkal (taps, dobbantás).
- Fejezze ki zenei élményeit szavakban vagy a szöveg sugallta utánzó mozdulatokkal.
- Tegyen különbséget zaj és zene között, ismerjen fel különböző hangforrásokat.
- Különböztesse meg az énekhangot a hangszeres hangzástól.
- Zenehallgatás
- Tegyen különbséget magas és mély, hosszú és rövid hang között

Testnevelés

- Alakzatok felvétele és változtatása az utasításnak megfelelően.
- A gimnasztikai feladatok teljesítése utánzással.
- Az alapvető mozgáskészségek (járás, futás, ugrás, dobás, kúszás, mászás) elfogadható végrehajtása.

Etika/hit- és erkölcsstan

- A család és rokonság elemi szintű ismerete.
- Személyes tapasztalatok a családi és közösségi ünnepek kapcsán.
- Személyes tapasztalatok a környezetben élő emberekkel kapcsolatban.
- A környezet élővilágának ismerete a személyes tapasztalatok útján.

Német hon- és népismeret

A tanév végére a tanulók legalább 3 népköltészeti alkotást (dal, rigmus, tánc, játék) tanuljanak meg. Legyenek alapvető ismereteik a tanult témakörökben.

Német nyelv:

Legyen képes a tanuló:

- a német nyelven vezetett tanórát követni, a tanár utasításaira helyesen cselekedni,
- a tárgyalt témákkal kapcsolatban egyszerű mondatokat alkotni,
- rövid párbeszédet folytatni, helyesen kérdezni és felelni,
- 3-4 mondatot egy képpel kapcsolatban alkotni,
- kérdéseket egy hallott szöveghez alkotni, és megfelelő választ adni,
- határozott és határozatlan névelővel egyszerű mondatokat alkotni,
- igéket kijelentő mód jelen időben használni (én, te ő, mi, ők - alakban),

- határozókat használni (hely: itt-ott, elől-hátul, fent lent, balra-jobbra, idő: ma, holnap, reggel, este, éjjel),
- jelzőket mondatban alkalmazni (fiatal-öreg, nagy-kicsi, könnyű-nehéz, hideg-meleg, szép-csúnya, jó-rossz, fekete-fehér, kék, piros, sárga, zöld, barna),
- 12-ig számolni,
- 3-4 verset elmondani; és három dalt elénekelni.

2. évfolyam

Magyar nyelv-és irodalom

- A tanuló legyen képes ismert típusú írott utasítások megértésére, végrehajtására;
- kérdésekre adott válaszok értelmes megfogalmazására;
- a mindennapi érintkezés nyelvi formáinak alkalmazására, udvarias viselkedésre;
- a tanult memoriterek szöveghű elmondására;
- szavak, szószerkezetek, rövid mondatok néma és hangos olvasására: legalább a szavak egyben tartásával;
- olvasmányok tartalmának elmondására tanítói kérdésekre;
- tartalmilag tisztázott és megértett szöveg felkészülés utáni felolvasására. A felolvasott szöveg mondatokra tagolására: szünettartás, levegővétel;
- 8-10 soros, a tanulóknak ismert témájú szöveg önálló megismerésére, megértésének igazolására kérdések megválaszolásával;
- az ábécérend ismeretére,
- hosszú magán-és mássalhangzók fölismerésére a beszédben;
- a hosszú hangok jelölésére az írásban;
- Felismeri és megnevezi a tanult nyelvtani fogalmakat szükség szerint felidézi és alkalmazza a helyesírási szabályokat
- 30-40 begyakorolt szó esetében helyesen jelöli a j hangot.
- Az egyszerű szavakat helyesen választja el.
- Írása rendezett, a betűket olvashatóan alakítja és kapcsolja egymáshoz
- A rövid, fonetikusán írandó szavak hibátlan lejegyzésére, tollbamondásra, a kiejtéstől eltérő két másolással.

- Másoláskor nem vét írástechnikai hibát. Szöveg minta alapján felismeri és kijavítja hibáit. Percenként 15-20 betűt ír.

Matematika

- Számok írása, olvasása, helyes használata 100-ig, nagyság szerinti összehasonlításuk, felsorolásuk növekvő, illetve csökkenő sorrendben.
- Számok helyének megtalálása a számegyenesen.
- Az egyes, illetve a tízes számszomszédok megállapítása.
- Az egyjegyű és a kétjegyű, illetve páros és páratlan szám fogalmának alkalmazása.
- Az összeadás és a kivonás értelmezése (rajz, szöveg alapján) a 100-as számkörben.
- Kerek tízesek és egyjegyű számok összegének meghatározása.
- Kétjegyű számokhoz egyjegyű számok hozzáadása, kétjegyű számokból egyjegyű számok elvétele a tízesek átlépése nélkül.
- Kétjegyű szám pótlása a nagyobb tízes szomszédra.
- Kerek tízesekből egyjegyű szám elvétele.
- Kétjegyű számokhoz kerek tízesek hozzáadása, kétjegyű számokból kerek tízesek elvétele.
- Hosszúságok becslése, megmérése, kimérése.
- A méter, deciméter és centiméter hosszúságegységek és a köztük lévő kapcsolat ismerete, egyszerűbb átalakítások.
- A fenti témakörökhöz kapcsolódó egyszerű szöveges feladatok megoldása.

Vizuális kultúra

- Tudja személyes élményeit megjeleníteni képi formában.
- Tudjon mintázni, gyurmával plasztikát létrehozni.
- Legyen képes egyszerű lenyomat készítésére.
- Tudjon szabályos vonal, folt és színritmusra épített sor- és terülő díszet alkotni.
- Ismerje fel a műalkotások témáit.
- Legyen képes egyszerű báb tervezésére.
- Tudjon egyszerűbb tárgyakat rajzolni modellezés után.
- Legyen képes néhány művészeti alkotás és azok alkotóinak megnevezésére.
- Legyen képes egyszerűbb tárgyak ábrázolására közvetlen szemlélet és emlékezet után.

Technika és tervezés

- Az élő és a tárgyi környezet kapcsolatának megfigyeléséből származó tapasztalatok felhasználása feladathelyzetben.
- Az anyag, a szerkezet, a forma, a funkció és az esztétikum összefüggéseinek érvényesítése a tárgykészítés folyamán.
- Szakszerű és biztonságos szerszámhasználat.
- Egyszerű makett irányított tervezése és elkészítése.
- Egyszerű ábra olvasása és értelmezése. Mérés centiméter pontossággal.
- A biztonságos gyalogos közlekedés és tömegközlekedési eszközhasználat szabályainak ismerete, alkalmazása szituációs játékokban.

Ének-zene

- A hallás után tanult dalokat közösen énekl, tud alkalmazkodni a csoport énekéhez.
- Helyes éneklési szokások kialakítása
- Énekeljen ritmuskísérettel. Játékos gyakorlatok
- Tudja érzékelni a zenemű tagolását.

Testnevelés

- Végrehajtja a vezényszónak megfelelő alakzatot.
- Gimnasztikai gyakorlatok végzése bemutatott v. a pedagógus által elmondott utasítások alapján.
- Változó feltételeknek megfelelően tudja szabályozni járását, futását.
- Tudjon 6-8 percig futni megállás nélkül.
- Tudjon futni iram- és irányváltással, tárgykerüléssel, 30 m-t maximális sebességgel.
- Helyből és nekifutással történő ugrások összerendezett végrehajtása.
- Ugrókötél gyakorlatok 30 mp-ig folyamatosan.
- A tevékenység céljának megfelelően használja a labdát, próbálja a technikát minél pontosabban gyakorolni. Ismerje a használt szerek nevét. Célbedobás zsámolyra, karikába 6 m-ről.
- Távolba dobás kislabdával
- Legyen képes különböző játékos és egyszerű egyensúlygyakorlatok elvégzésére változó körülményekkel.
- A testtömeg megtartása függésben és támaszban.
- Mászókötélen mászókulcsolással mászási kísérletek
- Labdajátékok - Tudja a labdát gurítani, vezetni, feldobni, elkapni, a tanult átadási módokkal a társnak átadni.

- Szlalom labdavezetés 15 m-es pályán.
- Labdaadogatás párokban 1 perc 3 m-es távolságból 30-40 átadás

Etika/hit- és erkölcsstan

- Személyes adatok elemi szintű ismerete.
- Tapasztalatok problémás helyzetekről
- A rokonság ismerete.
- A személyes kapcsolatok alapszabályai.
- Iskolai és családi tapasztalatok a közösségi események, ünnepek és hagyományok kapcsán.
- A lakóhely ismerete.
- Ismeretek a környezetben élő növényekkel és állatokkal kapcsolatban.
- A mesevilág megkülönböztetése a valós környezettől.

Német hon- és népismeret

A tanév végén tudjanak a tanulók minden műfajban egy művet kívülről és egyet elmesélni. A tanulóknak legyenek alapvető ismereteik a tanult témákban.

Német nyelv:

Legyen képes a tanuló:

- szabadon 3-4 mondatot alkotni,
- a feldolgozott témákhoz egyszerű kérdéseket tenni, válaszokat és véleményeket formálni,
- segítő eszközökkel (báb, kép, tárgyak) egy ismert témához egy rövid párbeszédet alkotni,
- német betűket felismerni és a rövid mondatokat helyes hangsúllyal hangosan és halkán olvasni,
- pontot és kérdőjelet a mondat végén alkalmazni,
- igéket kijelentő mód, jelen idő minden számában és személyében használni,
- helyes mondatot alkotni a "haben "és "sein "igékkal,
- egyszerű igékkal felszólítani,
- a mondatokat határozókkal bővíteni (idő, hely),
- a mondatokat melléknevekkel bővíteni,
- tagadni,
- a megtanult elválasztási szabályokat alkalmazni,
- 50-ig tőszámneveket és 20-ig sorszámneveket felsorolni,
- 3-4 verset elmondani, és három dalt elénekelni.

3. évfolyam

Magyar nyelv

- Az igék, a főnevek és a melléknevek felismerése, megnevezése, helyesírása.
- A begyakorolt szavak helyesírása a kiejtés szerint, a szóelemzés alapján.
- Egyszerű és összetett szavak elválasztása önállóan.
- További 25-30 begyakorolt szóban a j/ly helyes jelölése.
- Az igék, a főnevek és a melléknevek felismerése, megnevezése.
- A szófajok szabályának megfogalmazása.
- Öt-hat mondatból álló elbeszélő fogalmazás írása felkészülés után, ismert témákban.

Magyar irodalom

- Egyéni tempójú, rendezett, tiszta íráskép.
- Az írásbeli munkák javítása tanítói segítséggel.
- Egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések eseményeinek elmondása néhány összefüggő mondattal.
- A feldolgozott művek témájával kapcsolatos kérdések, válaszok megfogalmazása.
- Ismert feladattípusok szóbeli és írásbeli utasításainak megértése.
- Fél oldal terjedelmű, ismert témájú szépirodalmi és ismeretterjesztő szövegek felolvasása felkészülés után.

Matematika

- Ismerje az alaphalmaz, részhalmaz fogalmát.
- Állapítsa meg egyszerű sorozatok szabályát, tudja folytatni az elkezdett sorozatot.
- Tudjon megfogalmazni igaz, hamis állításokat, állítások igazságát eldönteni.
- Tudjon egyszerű nyitott mondatokat kiegészíteni.
- Értelmezzen egyszerű szöveges feladatokat, tudja az adatokat lejegyezni, megoldási tervet készíteni.
- Tudjon biztosan tájékozódni a tízes számrendszerben 1000-es számkörön belül.
- Helyesen írja, olvassa a számokat, bontsa azokat helyi érték szerint.
- Tudjon számokat nagyság szerint összehasonlítani, sorba rendezni.
- Ismerje a számok egyes, tízes, százasként, tízesekre, százasként kerekített értékét.
- Tudja értelmezni, elvégezni a szóbeli összeadást, kivonást, szorzást és osztást.
- Tudjon szorozni, osztani 10-zel, 100-zal.

- Legyen jártas az írásbeli műveletek végzésében 1000-es számkörben (összeadás, kivonás, szorzás egyjegyű szorzóval).
- Becslést, ellenőrzést eszközként használja.
- Ismerje a helyes műveleti sorrendet több művelet esetén.
- Tudjon megoldani egyszerű szöveges feladatot a megoldási algoritmus alkalmazásával.
- Ismerjen fel egyszerű geometriai alakzatokat, nevezze meg néhány tulajdonságukat.
- Tudjon megoldani szám és szöveges feladatokat a tanult mértékegységekkel (km, m, dm, cm, t, kg, dkg, g, hl, l, dl, cl, év, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc).

Környezetismeret

- Tudja, hogy az élőlények életben maradásához tápanyagra, levegőre, vízre, megfelelő hőmérsékletre, fényre van szükség.
- Ismerje a növények és az állatok felépítését, legfontosabb hasonlóságait, lássa a táplálékuk megszerzése közötti különbséget.
- Tudja a mentők, tűzoltók, rendőrség telefonszámát, értesítésük módját. .
- Állapítsa meg helyesen iránytű segítségével a fő világtájakat.
- Tudja néhány mondatban bemutatni a fővárost.
- Legyen képes felfedezni a fővárosi és vidéki élet közötti különbségeket.
- Ismerjen fel néhányat képről Budapest nevezetességei közül.

Ének-zene

- A dalanyagból kiválasztott 10 dal éneklése emlékezetből, a tanult technikai megoldások, tempójelzések és dinamikai jelek alkalmazásával.
- Ritmusképletek elrendezése, értelmezése ütemmutató szerint. Jellemző dallamfordulatok felismerése kottaképről.

Technika és tervezés

- Természetes, mesterséges anyagok tulajdonságainak megkülönböztetése.
- Az anyagok tulajdonságai és felhasználásuk közötti kapcsolat felismerése.
- Tudjon megkülönböztetni a műszaki rajzban használatos vonalfajtaikat, legyen képes nézeti rajzok elemzésére.
- Egyszerű makett készítése.
- Ismerje és alkalmazza a gyalogos és a kerékpáros közlekedés szabályait.
- Munkaeszközök megfelelő használata, védelme, megbecsülése, gondozása.

- Baleset, betegség esetén tudja, mit kell tennie.
- Ismerjen fel néhány – a háztartásban nélkülözhetetlen – alapvető szerszámot, eszközt.

Vizuális kultúra

- Tudja, mi az azonosság, hasonlóság.
- Legyen tisztában a beállítás tárgyainak arányával.
- Tudja, mi a kontraszt.
- Ismerje a fő- és mellékszíneket.
- Tudja a tempera és vízfesték jellemző fogásait alkalmazni.
- Tudjon valamilyen eseményt, élményt vizuálisan megjeleníteni.
- Ismerjen legalább 3-3 műalkotást és alkotóját, azokról tudjon összefüggően beszélni.
- Ismerje lakóhelyének legalább egy nevezetes műalkotását.
- Tudja, mi a tájkép, csatakép, emlékmű.
- Legyen képes alkalmazni néhány kézműves-technikát.

Testnevelés:

- Gimnasztikai gyakorlatok végzése a pedagógus utasításainak megfelelően.
- A változó feltételeknek megfelelően tudja szabályozni járását, futását.
- A helyből és nekifutással történő ugrások összerendezett végrehajtása.
- A tevékenység céljának és a labda sajátosságainak megfelelő dobásmód megválasztása és végrehajtása.
- A helyből és nekifutással történő ugrások összerendezett végrehajtása.
- A tevékenység céljának és a labda sajátosságainak megfelelő dobásmód megválasztása és végrehajtása.

Digitális kultúra

- Tudjon megnevezni digitális eszközöket
- Tudjon megfelelő szoftvert elindítani
- Tudja a rajzolóprogram alapfunkcióit, rajzeszközök alkalmazását
- Tudja az elkészített alkotásait elmenteni
- Ismerjen egy böngésző programot, annak alapfunkcióit
- Tudjon egyszerű kulcsszavakkal keresni
- Legyen tisztában a személyes adatok fogalmával

Etika/hit- és erkölcsstan

- Életkorának megfelelően legyen reális képe saját külső és belső tulajdonságairól.
- Tudjon figyelni másokra.
- Törekedjen a másokkal való tartós kapcsolat kialakítására.
- Ismerjen konfliktusok feloldására szolgáló eljárásokat.
- Érzelmileg kötődjön a magyar kultúrához.
- Értse, hogy az emberek és kultúráik sokfélék, törekedjen azok elfogadására.
- Értse, hogy a Föld mindenki közös otthona, melyért felelősséggel tartozunk.
- Törekedjen rá, hogy a jelenségeket, eseményeket és helyzeteket erkölcsi szempontból értékelje.

Német hon- és népismeret

A tanulók ismerjenek néhány a családban és a lakóhelyükön előforduló foglalkozást, gyűjtsenek néhány ételreceptet, tudjanak konyhai eszközöket megnevezni, ismerjenek bútort- hímzésmintákat. A népköltészet minden irodalmi műfajából tanuljanak meg egy művet kívülről, vagy tudják elmesélni, ismerjenek néhány táncmotívumot

Német nyelv:

Legyen képes a tanuló:

- a feldolgozott témakörökben tájékozódni, információt szerezni és továbbadni,
- az elutasítást és a tagadást kifejezni,
- feldolgozott és gyakorolt 8-10 mondatos szövegeket helyes kiejtéssel olvasni,
- a megtanult szavakat helyesen leírni,
- a nyomtatott és írt szövegeket hibátlanul leírni,
- az elválasztási szabályokat helyesen alkalmazni,
- diktálást, mely egyszerű szavakból és mondatokból áll hibátlanul leírni,
- a "haben" és a "sein" igéket és más tanult igéket egyes és többes számban biztosan alkalmazni,
- 4 új dalt vagy verset (kettőt nyelvjárásban) megtanulni és egy rövid történetet elmesélni,
- 4 új gyermekjátékot eljátszani és szólásokat, kifejezéseket felismerni.

4. évfolyam

Magyar nyelv

- Esztétikus, rendezett egyéni írás. Mondatok helyes leírása.
- A mondatfajták felismerése, megnevezése, helyes leírása.
- Az egyalakú szótövek, a tanult toldalékok felismerése, a szavak toldalékos alakjának helyesírása.

- Az igealakok felismerése, az igekötős igék helyesírása ismert szavak esetében.
- A tulajdonnevek fajtáinak helyesírása, a földrajzi név, intézménynév, címek, márkanevek, díjak nevének esetében a begyakorolt szavak helyesírása. A főnevek tárgyragjának, a többes szám jelének felismerése.
- A melléknév, a számnév helyes írásmódja. A hibák javítása tanítói segítséggel, önellenőrzéssel.
- A tanult szófajok felismerése, megnevezése és a szabályok megfogalmazása.
- A hallás és olvasás alapján megfigyelt szavakat, szó szerkezeteket, mondatokat önállóan leírja;
- Egyéni képességeinek megfelelően alkot szövegeket írásban;
- Gondolatait, érzelmeit, véleményét a kommunikációs helyzetnek megfelelően, néhány mondatban írásban is megfogalmazza;
- A szövegalkotáskor törekszik a megismert helyesírási szabályok alkalmazására, meglévő szókincsének aktivizálására.

Magyar irodalom

- Szövegértés igazolása feladatok önálló megoldásával: válaszadás, lényegkiemelés.
- Érthető, folyamatos beszéd a mindennapi kommunikációban. Az udvarias beszédfordulatok használata a mindennapi beszédhelyzetekben.
- A mondanivaló értelmes, lényegre törő megfogalmazása szóban.
- Előzetes felkészülés után ismert tartalmú szöveg pontos, folyamatos, értelmező felolvasása, a szövegfonetikai eszközök használata.
- 15-20 soros szöveg önálló olvasása.

Német nyelv

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, legfeljebb kétmondatos kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egymondatos kérdést vagy állítást pontosan megért.
- rövid, egyszerű szövegekben felismeri az ismerős szavakat, fordulatokat, és képes ezekből a lehetséges tartalomra következtetni.
- hiányos vagy egyszerű mondatban válaszol az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésre, szavakat és egyszerűbb szerkezetű szövegeket (legalább néhány mondókát, verset, dalt) tanult minta alapján reprodukál.
- ismert témákról, a környezetében előforduló tárgyokról, élőlényekről, eseményekről képes röviden, nonverbális elemekkel támogatva beszélni.

- törekszik az német nyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására.
- észreveszi a magyarul, illetve németül történő olvasás közötti különbségeket.
- felismeri ismert szavak írott alakját, ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatot elolvas;
- ismert nyelvi elemekből álló egymondatos szövegben fontos információt megtalál.
- követi az ismert témákról elhangzó szöveg írott változatát.
- bekapcsolódik olvasást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe.
- észreveszi a magyarul illetve németül történő írás közötti különbségeket.
- felismeri ismert szavak írott alakját, leír ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat.
- bekapcsolódik írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe.

Matematika

- Tudjon halmazokat képezni, kiválogatott elemek közös tulajdonságát megnevezni;
- Legyen képes összefüggések felismerésére, megfogalmazására;
- Tudja eldönteni állítások igazságtartamát, igaz, hamis állításokat fogalmazni;
- Tudja megkeresni nyitott mondatok igazsághalmazát;
- Ismerje és alkalmazza a szöveges feladatok megoldási algoritmusát;
- Tudjon folytatni számsorozatokot a felismert szabály alapján;
- Tudja megkeresni az összes lehetőséget egyszerű kombinatorikus feladatokban.
- Tudjon biztosan tájékozódni a tízes számrendszerben 10 000-es számkörön belül.
- Helyesen írja, olvassa a számokat, bontsa azokat helyi érték szerint.
- Tudjon számokat nagyság szerint összehasonlítani, sorba rendezni.
- Ismerje a számok egyes, tízes, száz, ezres szomszédait, tízesekre, százakra, ezrekre kerekített értékét.
- Tudja értelmezni, megoldani a szóbeli összeadást, kivonást, szorzást és osztást.
- Tudjon szorozni, osztani 10-zel, 100-zal, 1000-rel.
- Ismerje a helyes műveleti sorrendet több művelet esetén.
- Legyen jártas az írásbeli műveletek végzésében 10 000-es számkörben (összeadás, kivonás, szorzás kétjegyű szorzóval, osztás egyjegyű osztóval).
- Becslést, ellenőrzést eszközként használja.
- Tudjon megoldani egyszerű szöveges feladatot a megoldási algoritmus alkalmazásával.

- Ismerjen fel egyszerű geometriai alakzatokat;
- Ismerje fel az alakzatok geometriai tulajdonságait, válassza ki a megadott tulajdonságú alakzatokat;
- Ismerje a kocka és a téglatest tulajdonságait (lapok, csúcsok, élek száma);
- Tudjon megoldani a tanult mértékegységekkel (km, m, dm, cm, mm, t, kg, dkg, g, hl, l, dl, cl, ml, év, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc) szám és szöveges feladatokat;
- Tudja kiszámítani a téglalap és a négyzet területét.

Környezetismeret

- Ismerje fel, nevezze meg és jellemezze a tanult életközösségek legjellemzőbb élőlényeit.
- Értse az élőlények élőhelye, életmódja és testfelépítése közötti egyszerű összefüggéseket.
- Tudja az élőlényeket a megfelelő csoportba besorolni. Ismerje ezeknek a csoportoknak a jellemző tulajdonságait.
- Legyen képes a megismert élőlényekből egyszerű táplálékláncot összeállítani.
- Lássza az emberi tevékenység és a természet veszélyeztetettsége közötti összefüggést.
- Ismerje az életünkhöz szükséges környezeti feltételeket.
- Legyen képes elemi szinten tájékozódni Magyarország domborzati térképén.
- Tudjon irányokat meghatározni a fővilágtájak segítségével.
- Találja meg lakóhelyét és nagytájainkat a domborzati térképén.
- Nevezze meg a különbségeket az eltérő településtípusok között.
- Ismerje fel a Földön kívüli térségek létét.

Ének-zene

- A dalanyagból kiválasztott további 10 magyar népdal, műdal közös éneklése emlékezetből. A Himnusz szöveghű éneklése. Az iskolai ünnepekhez kapcsolódó dalok éneklése.
- Tanult dalok szolmizálása tanítói segítséggel. Dalrészletek olvasása és kottába írása tanítói segítséggel. Az alsó tagozaton tanult ritmusértékek és ritmusképletek felismerése és megszólaltatása kottaképről, hármas ütemben is.

Technika és tervezés

- Alaprajz, nézetrajz készítése önállóan.
- Mérés centiméteres pontossággal.
- Részvétel tárgykészítő tevékenységben – tárgykészítés saját ötlet alapján.
- A célszerű és takarékos anyagfelhasználás.

- Rend, tisztaság munka közben.
- A készítendő tárgy sajátosságaihoz illő anyag és munkaeszköz választása.
- Jártasság a gyalogos és a kerékpáros közlekedés szabályainak alkalmazásában.
- Ismerje a háztartásban használatos eszközök és gépek rendeltetését és használatát.

Vizuális kultúra

- Legyenek képesek személyes élményeik életkoruknak megfelelő szinten történő megjelenítésére képen.
- Legyenek képesek a valóság téri viszonyait rajzukban takarással, feljebb- lejjebb helyezéssel, nagyságviszonyuk érzékeltetésével kifejezni.
- Legyenek képesek tárgyak folyamatos megfigyelésére, megjelenítésére megfigyelés alapján.
- Legyenek képesek tárgyak különböző nézeti rajzának elkészítésére.
- Ismerjék a fő- és mellékszíneket, legyenek képesek a színek keverésére, a színárnyalatok megkülönböztetésére.
- Ismerjék a 12 tagú színek színeinek nevét, tudják kikeverni ezeket.
- Tudják a látványnak megfelelően meghatározni a rajzlap helyzetét.
- Ismerjenek legalább három műalkotást és azok alkotóját.

Testnevelés

- A tanult gimnasztikai gyakorlatokból összeállított mozgások pontos és folyamatos végzése, ritmus és mozgás összhangjának megteremtése, mászás rúdon, vagy kötélén.
- Vágtafutás, illetve tartós futás 10 - 12 percig.
- A feladatnak legjobban megfelelő dobásmód megválasztása, a hajító mozdulat elfogadható végrehajtása.
- Célba dobás elvárható biztonsággal.
- Testtömeg megtartása támaszban és függésben. Egyensúlyozás, térben való tájékozódás.
- Tornagyakorlatok koordinált végrehajtása.
- Játék sikerélményt biztosító szinten.
- Labdavezetés, labda birtokba vétele, gól vagy pontszerzés érdekében.
- Igazodás labdához és társakhoz, megoldási lehetőség felismerése. Együttműködés társakkal, játék és magatartási szabályok betartása.
- A siker és a kudarc elviselése a különböző feladatokban és a játékokban.
- Néhány egyszerű, az évszaknak megfelelő szabadban végezhető játék ismerete.

Digitális kultúra

- Tudjon megnevezni digitális eszközöket, ismerje azok funkcióit
- Tudjon megfelelő szoftvert kiválasztani, elindítani
- Ismerje a rajzolóprogram funkcióit, rajzeszközök alkalmazását
- Tudja az elkészített alkotásait elmenteni
- Tudja a korábban elkészített digitális alkotásokat megnyitni, módosítani
- Tudjon néhány diából álló bemutatót létrehozni
- Tudjon böngésző programot elindítani, alapfunkcióit használni
- Tudjon egyszerű kulcsszavakkal keresni
- Legyen tisztában a személyes adatok fogalmával
- Tudjon adott problémához algoritmust választani

Etika/hit- és erkölcsstan

- Életkorának megfelelően legyen reális képe saját külső és belső tulajdonságairól.
- Figyeljen másokra.
- Törekedjen a másokkal való tartós kapcsolat kialakítására.
- Ismerjen konfliktusok feloldására szolgáló eljárásokat.
- Értse a szabályok jelentőségét a közösség életében, részt vesz azok kialakításában, és be is tartja azokat.
- Érzelmileg kötődjön a magyar kultúrához, életkorának megfelelően ismerje azt.
- Értse, hogy az emberek és kultúráik sokfélék, tartsa tiszteletben azokat.
- Értse, hogy a Föld mindenki közös otthona, melyért felelősséggel tartozunk.
- Törekedjen rá, hogy a jelenségeket, eseményeket és helyzeteket erkölcsi szempontból értékelje.
- Legyen képes a körülötte zajló eseményekre és különféle helyzetekre a sajátjától eltérő nézőpontból is rátekinteni.

Német hon- és népismeret

A tanulók tudjanak beszélni a családon belüli együttélés mai és régi formáiról. Legyenek alapvető ismereteik a település lakóinak etnikai hovatartozásáról. Ismerjenek néhány családi- és egyházi ünnepet, egy mesét vagy mondát, irodalmi nyelven vagy nyelvjárársban, tudjanak egy verset (dalt), mondókat kívülről.

Német nyelv:

Legyen képes a tanuló:

- egyszerű nyelvi kapcsolatot teremteni és a beszédhelyzetnek megfelelő 4-5 mondatos párbeszédet folytatni,
- ismert témákkal kapcsolatban kérdéseket feltenni, a feltett kérdésekre értelem szerinti egyszerű válaszokat megfogalmazni,
- ismert témában, olvasott szöveggel, képpel, eseménnyel vagy élménnyel kapcsolatban tanári segítséggel néhány összefüggő mondatot elmondani,
- beszélgetni tanári és tanulói kérdések alapján egy olvasott szövegről,
- adott kérdések alapján szövegrészeket kikeresni,
- egyszerű szavakból és rövid mondatokból álló tollbamondást írni,
- a tárgyalt témákkal kapcsolatban valóságos vagy szimulált beszédhelyzetben gondolatokat kifejezni néhány mondatban és 6-8 mondatból álló rövid fogalmazást írni,
- a tanult szókincs szavait helyesen leírni,
- a főnevek nemét és számát felismerni,
- egyszerű igéket kijelentő mód jelen időben biztosan alkalmazni,
- egyszerű igéket felszólító módú alakban használni,
- a tagadás formáit ismerni,
- 12 mondókát, közmondást és 3 verset elmondani,
- 10 éneket ismerni,
- rövid történeteket, egy 6-8 mondatos anekdotát bemutatni.

5. évfolyam

Magyar nyelv

- Alapismeretek a kommunikáció tényezőiről a gyakorlatban.
- A hangsúlyozás, dallam, tempó és szünettartás szerepe a beszédben.
- A nem nyelvi kifejezőeszközök fő formái, szerepük a kommunikációban és kapcsolatuk a nyelvi kifejezőeszközökkel.
- Mindennapi beszédhelyzeteink: kapcsolatfelvétel, véleménynyilvánítás: kérdés, kérés, beszélgetés. Az elemi udvariassági formák ismerete és használata.
- A mondatfonetikai eszközök (hangsúly, dallam, szünet, tempó) szerepe a beszédben, alkalmazásuk és megértésük a mindennapi kommunikációban, a történetmesélésben.
- A beszédhangok, a hangképzési folyamat, a magán- és a mássalhangzótörvények.

- A hang, a szó és a szóelem megkülönböztetése.
- A szótag és az elválasztás. A betűrend.
- A mássalhangzótörvények helyesírási kérdései: hasonulás, összeolvadás, rövidülés.
- Helyesírási alapelvek.
- A szóelemző írásmód.
- A hangalak és a jelentés viszonya: egy- és többjelentésű szavak, rokon és ellentétes jelentésű, azonos alakú és hasonló alakú szavak. Szólások, szóláshasonlatok, közmondások.

Irodalom

- Személyes és olvasmányélmény egyszerű megfogalmazása, elsősorban szóban.
- Történetmondás mindennapi személyes élményről, olvasmányról szóban és rövid fogalmazásban.
- Két-három népdal; mesék a klasszikus és a mai magyar irodalomból és a világirodalomból. A mesék jellemzői motívumai, fordulatai, hőstípusai.
- Mese és valóság az elbeszélésben.
- A szerkezet és a megjelenítés eszközei, a hős, a kaland, az erkölcsi választások.
- Az ütemhangsúlyos verselés.
- Petőfi Sándor: János vitéz című elbeszélő költeménye.
- Mitológiai és bibliai történetek. Petőfi Sándor: Az Alföld és még két vers; Arany János Családi kör című verse, valamint más, a témához kapcsolódó - különböző korokból származó - változatos hangulatú és formanyelvű szépirodalmi és egyéb szövegek.
- Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk (vagy a regény egy jellemző részlete), valamint más kapcsolódó szépirodalmi művek és egyéb (pl. publicisztikai) művek.
- A barátság, ellentét, felelősség, közösség élethelyzeteinek, konfliktusainak ábrázolása az irodalomban, a korosztálynak megfelelő olvasmányokban.
- A hosszabb prózai elbeszélés jellemzői: szerkezet, szereplők, helyszínek, a szereplők közti kapcsolatok
- Az élőszó és az írott szöveg azonos és eltérő jellemzői (szövegszerkesztés, nyelvi forma, szövegtagolás) néhány gyakori műfajban: elbeszélés, leírás, jellemzés.
- Jártasság a korosztály számára készült szótárak használatában.
- A megadott memoriterek ismerete.

Történelem

- Az információk rendszerezése és értelmezése az őskor, az ókori Kelet, Hellas, az ókori Róma és a koraközépkor történelméből.
- Kulcsszavak és kulcsmondatok keresése szövegekben.
- Híres emberek, történelmi személyiségek jellemzése
- Kérdések önálló megfogalmazása a tárgyalt témával kapcsolatban
- A lényeg kiemelése írott és hallott szövegből
- Fogalmazás írása valamely történelmi témáról
- Események, történetek elbeszélése élőszóban, illetve emlékezetből
- Időmeghatározás más ismert eseményre, jelenségre való utalással (pl. a honfoglalás után, Mátyás uralkodása idején). Krisztus előtt, Krisztus után (vagy időszámítás előtt és után).
- Viszonyítások használata: most, előbb, később, ugyanakkor, régebben, nagyon régen.
- Az idő ábrázolása téri vizuális eszközökkel.
- Az idő tagolására szolgáló kifejezések használata évtized, évszázad, évezred, emberöltő.
- Néhány kiemelt esemény, jelenség időpontjának ismerete.
- A tanult helyek megkeresése a térképen.
- Események, jelenségek leolvasása történelmi térképekről.
- Távolságok becslése és számítása történelmi térképeken
- Tanult események, jelenségek topográfiai helyének megmutatása térképen.

Matematika

- Halmazok értelmezése és alkalmazása.
- A tízes számrendszer biztos ismerete.
- A számok helyes leírása, számegyenesen valóábrázolása a milliós számkörben.
- Összeadás, kivonás többjegyűvel, szorzás, osztás kétjegyűvel.
- Számok helyes leírása, számegyenesen való ábrázolása.
- Összeadás, kivonás az egész számok körében.
- A számok helyes leírása, számegyenesen való ábrázolása.
- Vegyes tört fogalma
- Egyszerűsítés, bővítés.
- Legfeljebb egyjegyű pozitív nevezőjű törtek összeadása, kivonása.
- Egyjegyű pozitív nevezőjű törtek szorzása, osztása egész számmal.
- A számok helyes leírása, számegyenesen való ábrázolása.

- Legfeljebb ezredeket tartalmazó tizedes törtek összeadása, kivonása.
- Tizedes törtek szorzása, osztása természetes számmal.
- Helyes műveleti sorrend ismerete a négy alpművelet esetén
- Helymeghatározás a derékszögű koordináta rendszerben.
- Körző, vonalzó helyes használata.
- Párhuzamos és merőleges egyenesek rajzolása .
- Adott tulajdonságú ponthalmazok rajzolása.
- Kerület és terület fogalma.
- Téglalap területe és kerülete.
- Hosszúság és terület mértékegységeinek ismerete.
- Kocka és téglatest ismerete.
- A számok helyes leírása, számegyenesen való ábrázolása.
- Legfeljebb ezredeket tartalmazó tizedes törtek összeadása, kivonása.
- Tizedes törtek szorzása, osztása természetes számmal.
- Helyes műveleti sorrend ismerete a négy alpművelet esetén
- Helymeghatározás a derékszögű koordináta rendszerben.
- Körző, vonalzó helyes használata.
- Párhuzamos és merőleges egyenesek rajzolása .
- Adott tulajdonságú ponthalmazok rajzolása.
- Kerület és terület fogalma.
- Téglalap területe és kerülete.
- Hosszúság és terület mértékegységeinek ismerete.
- Kocka és téglatest ismerete.

Digitális kultúra

- Értse, hogyan történik az egyszerű algoritmusok végrehajtása a digitális eszközökön
- Legyen képes egyszerű algoritmusokat elemezni és készíteni
- Ismerje a kódolás eszközeit
- Tudjon adatokat kezelni a programozás eszközeivel
- Ismerje, használja az elektronikus kommunikáció lehetőségeit, a családi és az iskolai környezetének elektronikus szolgáltatásait
- Ismerje és tudja betartani az elektronikus kommunikációs szabályokat

- Ismerje és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit
- Legyen képes egy adott feladat kapcsán önállóan létrehozni szöveges vagy multimédiás dokumentumokat
- Ismerje és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket
- Etikus módon használja fel az információforrásokat, legyen tisztában a hivatkozás szabályaival
- Ismerje a digitális környezet, az e-Világ etikai problémáit
- Legyen képes célszerűen választani a feladat megoldásához használható informatikai eszközök közül
- Tudja önállóan használni az operációs rendszer felhasználói felületét
- Tudja önállóan kezelni az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat
- Legyen képes használni a digitális hálózatok alapszolgáltatásait

Természettudomány

- A tanuló tudjon anyagokat, kölcsönhatásokat, fizikai, kémiai változásokat felismerni, jellemezni.
- Értelmezze a jelenségeket az energiaváltozás szempontjából.
- Ismerje a Föld helyét a Világegyetemben, Magyarország helyét Európában.
- Ismerje hazánk legjellemzőbb életközösségeit, természetett növényeit, a házban és ház körül élő állatait. Értse az élő és élettelen környezeti tényezők kölcsönhatását.
- Tudjon tájékozódni a térképeken. Értelmezze helyesen a különböző tartalmú térképek jelrendszerét, használja fel az információszerzés folyamatában.
- Ismerje fel szűkebb és tágabb környezetében az emberi tevékenység környezeti hatásait.
- Legyen képes egyszerű kísérleteket, megfigyeléseket, méréseket önállóan, illetve csoportban biztonságosan elvégezni, a tapasztalatokat rögzíteni, következtetéseket levonni.

Etika/hit- és erkölcsstan

- személyes élmények, tapasztalatok megfogalmazása, erkölcsi tanulságok levonása
- beszélgetés, véleménycsere általános erkölcsi kérdésekben
- mesék, mondák fontos erkölcsi tanulságainak megfogalmazása
- élménybeszámoló valós élethelyzetekről
- emberi magatartások, jellemek vizsgálata, a jó és rossz kategóriája
- érvek, ellenérvek megfogalmazása a saját vélemény alátámasztására, illetve mások véleményének megcáfolására

- eligazodás az egymásnak ellentmondó információk, üzenetek között
- morális döntés választást igénylő helyzetekben

Hon és népismeret

- a tanuló ismerje családjának történetét
- legyen tisztában a rokonsági fokozatokkal (felmenő ág, lemenő ág, oldalág, házassági rokonság, műrokonság)
- legyen tisztában lakóhelye értékeivel. Ismerje helytörténetét, helyi hagyományait, nevezetességeit
- ismerje fel a különböző háztípusok különböző eltérő jellegzetes jegyeit
- ismerje fel és nevezze meg a hagyományos háztartás tárgykészletét, és ismerje azok funkcióját
- legyen tisztában a hagyományos család hierarchiájával, feladatkörökkel, és a belenevelődés folyamatával
- ismerje meg a természetes alapanyagok felhasználását, a kézműves tevékenységeket, a népi mesterségeket
- tudja hogyan éltek elődeink felelősségteljesen a természet javaiból

Vizuális kultúra

- Vonalas tanulmányrajz természeti formáról, tónusozás
- Művészi átírás, leegyszerűsítés, dekoratív tervezés
- Hideg-meleg színek, főszínek, mellékszínek, színkeverés, árnyalatok
- Ókori egyiptomi, görög, római építmények, szobrok, festmények képről felismerése, épületek szerkezete, tagolódása

Ének-zene

- Régi és új stílusú népdal ismerete, éneklése, stílusos előadása (tiszt intonáció, magabiztos szövegtudás) szolmizálása kottakép alapján.
- Népdalelemzési szempontok ismerete, alkalmazása a tanult népdalokra
- Ritmusértékek, ritmusképletek ismerete, felismerése, alkalmazása (egész, fél, negyed, nyolcad, tizenhatod)
- Zenetörténeti ismeretek: őskor, ókor, középkor, reneszánsz
- Zenei műfajok
- Egyházi és világi zene: mise, motetta, madriga, sanzon
- Zeneszerzők: O. Lessus, G.P. da Palestina

- Tanult mődalok éneklése

Testnevelés

-Bemelegítésre és a testtartási rendellenességek megelőzésére is alkalmas gimnasztikai gyakorlatok ismerete és a pedagógus utasításainak megfelelő végzése.

-Gyorsfutások versenyszerően.

-Kötetlen tartós futás 10-12 percig az egyéni képességeknek megfelelő szinten.

-Az ugrások legfontosabb mozzanatainak / fázisainak / - elugrás, légmunka, talajra érkezés ismerete, a felugrás hangsúlyosabbá tétele. A hajítás legjellegzetesebb mozdulatának, az ívképzésnek az elsajátítása.

-A tanult talajgyakorlati elemek, illetve azok kapcsolatának biztonságos végrehajtása, a saját testtömeg feletti uralom a támasz és függésgyakorlatokban.

-Támaszugrásoknál a nekifutás és a támaszvétel zökkenőmentes összekapcsolása.

-A labdatovábbítás és –birtoklás biztonságának növelése, labdaátvételre helyezkedés üres futással. Aktív bekapcsolódás a választott sportjátékba.

-Sportszerű test-test elleni küzdelem.

- Szabadban végezhető mozgásos tevékenységek / játékok /.

-Ugrások, merülések, taposások: beugrás és taposás a mélyvízben.

Technika és tervezés

- élelmiszerek rendszerezése és szerepe a táplálkozásban

- az étkezőasztal megterítése

- épület alaprajzának értelmezése

- becslés centiméter pontossággal, mérés milliméter pontossággal

- egyszerű műszaki rajzok olvasása

- ismerje az anyagok érzékelhető tulajdonságait és az anyagvizsgálatok elemi módszereit

- a kommunikáció és az információ életünkben betöltött szerepe

- gyalogos és kerékpáros közlekedést szabályozó jelzőtáblák és útburkolati jelek felismerése

- a tömegközlekedés szabályainak és helyes magatartásformáinak alkalmazása

- ismerje fel a táplálkozási rend ritmusában, annak ésszerű váltakozásában az egészséges táplálkozás alapjait.

Német hon- és népismeret

Ismeretek a saját iskoláról, családról, a lakás berendezéséről.

Egy szokás bemutatása, ismeretek az év mezőgazdasági munkáiról, a település dűlőneveiről.
Alapvető ismeretek a magyarországi német népzénéről, három népdal megtanulása kívülről, néhány táncmotívum ismerete.

Német nyelv

- ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket megért;
- ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr.
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatban válaszol;
- tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket fogalmaz, kérdéseket tesz fel;
- megértési probléma esetén segítséget kér.
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat elolvas;
- ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokból álló szövegben fontos információt megtalál;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti.
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz.
- Olvasott szöveg tartalmát röviden elmesélni, képekről, dolgokról röviden beszélni
- Meghívót, karácsonyi – húsvéti lapot írni
- Írásban bemutatkozni, rövid levelet írni

6.évfolyam

Magyar nyelv

- A szófajok alaktani és jelentésbeli jellemzői, képzésmódjuk.
- A szófajok rendszere: alapszófajok, viszonyszók, mondatszók.
- A szavak közötti kapcsolatok.
- A szófajok helyesírása és nyelvhelyességi kérdései.
- A tulajdonnevek és a belőlük képzett melléknevek helyesírásának esetei.

Irodalom

- Olvasmánytartalmak összefüggő ismertetése az időrend, az ok-okozati összefüggések bemutatásával.
- Rövid tárgyyszerű beszámoló a feldolgozott művekről: szerző, cím, téma, műfaj.

- Két-három magyar történeti monda; egy népballada;
- Vörösmarty Mihály: Szép Ilonka (egy részlet),
- Arany János: Rege a csodaszarvasról
- A walesi bárdok
- Arany János: Toldi című elbeszélő költeménye. Emberi kapcsolatok, konfliktusok, lélekábrázolás. A főszereplő pályája: próbatételek, bűn és megtisztulás. A történetmondás eszközei
- szerkezeti, előadásmódbeli, nyelvi sajátosságok.
- Gárdonyi Géza: Egri csillagok; egy ifjúsági (történelmi) regény a magyar vagy a világirodalomból. Helyzetek, kalandok, konfliktusok, a korszakot felidéző írói eszközök, ismétlődő motívumok. Jellemek és sorsok. A prózai és a verses elbeszélés különbsége.
- Lírai alkotások elemzése különböző korokból. A lírai formanyelv sokfélesége: változatok a képiségre, zeneiségre, szerkezetre. Az időmértékes verselés alapjainak megismerése a gyakorlatban.
- A nézőpont szerepe az elbeszélésben és a leírásban. Az olvasottak reprodukálásának módjai. A jellemzés tartalmi és formai követelményei. Elbeszélés, leírás, jellemzés az ismeretterjesztésben. Egyszerűbb dialogikus formák.
- Az irodalmi olvasmányokhoz, egyéb tanulmányokhoz kapcsolódó információk gyűjtése a könyvtárban és / vagy az interneten. Az adatok elrendezése és feljegyzése. Alapvető jártasság a korosztály számára készült lexikonok, vizuális, audiovizuális, elektronikus segédletek használatában.
- A könyvekből gyűjtött adatok rendezésének alapvető ismeretei.
- A megadott memoriterek ismerete.

Történelem

- Az információk rendszerezése és értelmezése a virágzó középkor; a világ, Európa, és Magyarország a kora újkorban; valamint a forradalmak és polgárosodás kora Európában és Magyarországon témakörben
- Források elemzése, lényeg kiemelése az olvasott szövegből
- Híres emberek, történelmi személyiségek ismerete, jellemzése
- Kérdések önálló megfogalmazása a tárgyalt témával kapcsolatban
- Önálló vélemény megfogalmazása eseményekről és személyekről, társadalmi, történelmi eseményekről, szereplőkről, jelenségekről.

- Érvek, ellenérvek gyűjtése a saját vélemény alátámasztására, mások véleményének megcáfolására
- Események, történetek elbeszélése élőszóban, illetve emlékezetből
- Időmeghatározás más ismert eseményre, jelenségre való utalással (pl. a honfoglalás után, Mátyás uralkodása idején). Krisztus előtt, Krisztus után (vagy időszámítás előtt és után).
- Viszonyítások használata: most, előbb, később, ugyanakkor, régebben, nagyon régen.
- Az idő ábrázolása téri vizuális eszközökkel.
- Az idő tagolására szolgáló kifejezések használata évtized, évszázad, évezred, emberöltő.
- Néhány kiemelt esemény, jelenség időpontjának ismerete.
- A tanult helyek megkeresése a térképen.
- Események, jelenségek leolvasása történelmi térképekről.
- Távolságok becslése és számítása történelmi térképeken
- Tanult események, jelenségek topográfiai helyének megmutatása térképen.

Matematika

- Az egymilliónál nagyobb természetes számok írása, olvasása.
- Mérés, mértékegységek, mértékváltás.
- Kerekítés, közelítő érték. Az átlag kiszámítása.
- Prímszám, összetett szám fogalma.
- Oszthatósági szabályok, feladatok.
- Műveletek egész számokkal.
- A racionális szám fogalma.
- Műveletek törtekkel, tizedes törtekkel.
- Geometriai alapismeretek, Szakaszfelező merőleges szerkesztése, szögmásolás, szögfelezés. Háromszög és téglalap szerkesztése. Háromszögek, négyszögek csoportosítása. Tengelyes tükörkép megszerkesztése, tengelyesen tükrös alakzatok kiválasztása.
- Grafikonok elemzése.
- Arányos osztás, egyenes és fordított arányosság.
- Százalékszámítás.
- A biztos, lehetséges, de nem biztos és lehetetlen események megkülönböztetése.
- Két-három lépésben megoldható egyenletek, egyenlőtlenségek.

Digitális kultúra

- Értse, hogyan történik az egyszerű algoritmusok végrehajtása a digitális eszközökön
- Legyen képes egyszerű algoritmusokat elemezni és készíteni
- Ismerje a kódolás eszközeit
- Tudjon adatokat kezelni a programozás eszközeivel
- Ismerje, használja az elektronikus kommunikáció lehetőségeit, a családi és az iskolai környezetének elektronikus szolgáltatásait;
- Ismerje és tudja betartani az elektronikus kommunikációs szabályokat
- Ismerje és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit
- Legyen képes egy adott feladat kapcsán önállóan létrehozni szöveges vagy multimédiás dokumentumokat
- Ismerje és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket
- Etikus módon használja fel az információforrásokat, legyen tisztában a hivatkozás szabályaival
- Legyen képes digitális eszközökkel önállóan rögzíteni és tárolni képet, hangot és videót
- Digitális képeken képkorrekciót tudjon végrehajtani
- Ismerje a digitális környezet, az e-Világ etikai problémáit
- Legyen képes célszerűen választani a feladat megoldásához használható informatikai eszközök közül
- Tudja önállóan használni az operációs rendszer felhasználói felületét
- Tudja önállóan kezelni az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat
- Legyen képes használni a digitális hálózatok alapszolgáltatásait

Természettudomány

- Ismerje az emberi szervezet felépítését, működését, serdülőkori változásait és okait. Tudatosuljanak az egészséget veszélyeztető hatások, alapozódjon meg az egészséges életvitel szokásrendszere.
- Formálódjon reális énképe, értse a családi és a társas kapcsolatok jelentőségét, élete irányításában kapjon döntő szerepet az erkölcsi értékrendnek való megfelelés.
- Alakuljon ki átfogó kép hazai tájaink természetföldrajzi jellemzőiről, természetitársadalmi erőforrásairól, gazdasági folyamatairól, környezeti állapotukról. Legyen képe a közöttük levő kölcsönhatásokról.
- Ismerje fel a környezet-szervezet-életmód, valamint a szervek felépítése és működése

közötti összefüggéseket.

- Erősödjön a természet és a haza iránti szeretete. Törekedjen a természeti és társadalmi értékek védelmére.
- Ismerje fel szűkebb és tágabb környezetében az emberi tevékenység környezeti hatásait.
- Anyag- és energiatakarékos életvitelével, tudatos vásárlási szokásaival önmaga is járuljon hozzá a fenntartható fejlődéshez.
- Legyen nyitott, érdeklődő a világ megismerése iránt.
- Az internet és a könyvtár segítségével legyen képes tudása bővítésére. Legyenek saját ismeretszerzési, ismeretfeldolgozási módszerei.

Etika/hit- és erkölcsstan

- Kérdező, mérlegelő, próbálkozó, vitatkozó részvétel közös beszélgetésben
- Önálló vélemény megfogalmazása konkrét élethelyzetek kapcsán
- Érvek, ellenérvek higgadt megfogalmazása
- Irodalmi alkotások erkölcsi szempontú értékelése
- Alapvető emberi jellemek tanulmányozása, véleményalkotás
- Erkölcsi értékek, erkölcsi alapelvek megfogalmazása

Vizuális kultúra

- Természeti forma ábrázolása; fény-árnyék hatás, felület, formakarakter, arány
- Az emberi arc arányai, karakter
- Iniciálé, miniatúra rajzolása
- Rovarokról tanulmányrajz (testfelépítés, arány, szimmetria)
- 12 tagú színekörkészítése, színkeveréssel, színekontrasztok, hőfokkontraszt, mennyiségi kontraszt
- Honfoglalás kori tárgyak, motívumok, román, gótikus, reneszánsz épületek, szobrok, festmények felismerése, jellemzése

Ének-zene

- régi és új stílusú népdal ismerete, éneklése, stílusos előadása (tiszt intonáció, magabiztos szövegtudás) szolmizálása kottakép alapján.
- Népdalelemzési szempontok ismerete, alkalmazása a tanult népdalokra
- Ritmusértékek, ritmusképletek ismerete, felismerése, alkalmazása (egész, fél, negyed, nyolcad, tizenhatod)
- Ritmusképletek: szinkópa, nyújtott, éles ritmus

- A barokk és a klasszicizmus kor stílusjegyei, műfajai, szerzői
- barokk műfajok: opera, oratórium, szvit, concerto, passió
- barokk szerzők: J. S. Bach, A. Vivaldi, G. F. Handel
- bécsi klasszicizmus műfajai: szimfónia, szerenád, szonáta, kamarazene
- a bécsi klasszicizmus zeneszerzői: J. Haydn (Szerenád), W. A. Mozart (Vágyódás a tavasz után), L. v Beethoven (Mormotás fiú dala)

Testnevelés

- Az előző évfolyamokon tanult rendgyakorlatok pontos és gyors végrehajtása, az utasítások fegyelmezett követése. Versenyek, mérkőzések szervezői és rendezőifeladatainak ellátása.
- A sokoldalú előkészítésre és a prevencióra alkalmas gyakorlatok részben önálló végzése, az ismétlésszám és az intenzitás növelésével azok hatásfokainak növelése, az alapvető fizikai képességek önmagukhoz mért optimális fejlesztése.
- Az atlétikai mozgások helyes technikai végrehajtása, görcsös erőlködés nélküli vágtafutás, kitartó futás 10-12 percig, a futás távját fokozatosan növelve.
- Energikus elugrás, térdnyerő légmunka az ugrásoknál
- Hajításnál és lökésnél a lendületszerzés és a hajítás harmonikus összekapcsolása.
- Tornában a tanult mozgáselemekből összeállított talajgyakorlatok, valamint a lendületes, biztonságos talajra érkezéssel végrehajtott támaszugrások végzése.
- Labdajátékokban a legáltalánosabb támadási és védekezési megoldások ismeretének a birtokában a választott játék, játékok aktív és élményszerű játszása.
- Sportszerű küzdelem az oktató sportág /önvédelmi, illetve küzdősport / szabályainak betartásával.

Technika és tervezés

- Ételkészítési eljárások, étrend.
- Épületek és építmények funkciói, szerkezeti elemei, anyagai.
- Egyszerű műszaki rajzok készítése.
- Tárgyak felismerése vetületek alapján.
- Méretarányos kicsinyítés, nagyítás.
- Vetületi ábrázolás.
- A kerékpáros közlekedés szabályai.
- Tennivalók közlekedési baleset esetén.

- Az elsősegélynyújtás.

Dráma és színház

- Tudjon konkrét élethelyzetek kapcsán alapvető emberi érzelmeket megfogalmazni
- A megismert irodalmi alkotásokhoz kapcsolódva nevezzen meg alapvető emberi érzelmeket
- Ismerjen népi játékokat
- Soroljon fel ünnepeket, ismerje az ehhez kapcsolódó szokásokat, hiedelmeket
- Ismerje a színház elrendezését, működését

Német hon- és népismeret

Információk gyűjtése a falusi és városi életmódról és az ottani foglalkozásokról. A kötelező történelmi tananyag ismerete az államalapítástól a török kiűzéséig a magyar-német politikai és kulturális érdekek tükrében. Régi foglalkozások. A gyógynövények elnevezésének ismerete, a tavaszi és a nyári ünnepkör szokásainak felsorolása, a hétköznapi viselet felismerése, az egyes ruhadarabok elnevezése. Három népdal kívülről történő megtanulása.

Német nyelv

- utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megérti.
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
- jórészt tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
- kérdéseket tesz fel;
- megértési probléma esetén segítséget kér;
- tanult minta alapján egyszerű párbeszédben részt vesz.
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat elolvas;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megért.

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket tanult minta alapján írásban megfogalmaz;
- egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) létrehoz.
- Ismert és tárgyalt témákban rövid párbeszéd folytatása
- Megfelelő szó- és mondathangsúlyos olvasás és a szöveghez kérdésfeltevés
- Személyek szóbeli és írásbeli jellemzése
- Személyes levél írása és annak minimális formai követelményeinek ismerete
- A tárgy és részes eset alkalmazása a mondatokban erős főnevekkel
- Az igék Präsens és Perfekt idejének biztos alkalmazása
- Igék Imperfekt alakjának alkalmazása
- Az elváló és nem elváló igék használata tanult igeidőkben

7. évfolyam

Magyar nyelv

- A mondat jellemzői, fajtái.
- Az egyszerű mondat szerkezete, a mondatrészek és a szintagmák.
- A mondattanhoz kapcsolódó nyelvhelyességi ismeretek.
- Az egyszerű mondat helyesírása (vessző, gondolatjel, zárójel).
- A mondatfajták biztos megkülönböztetése.

Irodalom

- Epikus olvasmányok, drámai alkotások szerkezeti elemeinek elkülönítése, a fő- és mellékszereplők jellemzése. A szépirodalmi művekben megjelenő helyzetek és jellemek, érzelmek és gondolatok egyszerűbb összefüggéseinek bemutatása szóban és írásban. A lírai formanyelv (ritmus, rím, hangzás, képiség) stíluseszközeinek felismerése. Vázlat készítése szóbeli megnyilatkozáshoz, cselekményvázlat írása.
- Különböző témájú lírai alkotások a klasszikus és kortárs, magyar és világirodalomból, a lírai szerkezet, a műfaji sajátosságok, a versformák változatai.
- Anekdotikus történetek, kisépikai alkotások a magyar és a világirodalom különböző korszakaiból. Az anekdota változatai, felépítése; a novella szerkezeti jellemzői.
- Magyar történelmi események és korszakok megidézése az irodalomban, Jókai Mór, Mikszáth Kálmán műveiben. Epikai alkotások a világirodalomból (novellák, regényrészletek).

- Egy dráma (vígjáték, színmű) feldolgozása. A komikum, humor, paródia tartalmi és nyelvi jellemzői.
- Olvasmányok a reformkor irodalmából, szerzők és művek, írók és olvasók, írói életpályák, irodalmi társaságok, folyóiratok, színházi élet, irodalmi kapcsolatok. Romantikus életérzés, életmód, stílusjegyek. Az irodalom, festészet, a zene néhány közös vonása a romantikában.
- Saját vélemény megfogalmazása (az érvelés alapvető szabályait követve) a mindennapi élet egyszerűbb, a korosztály által is átlátható problémáiról, olvasmányokról.

Történelem

- Különböző emberi magatartástípusok, élethelyzetek megfigyelése, következtetések levonása
- „Az információk rendszerezése és értelmezése Európa a nemzetállamok kialakulásának és világháborúknak a korában
- Kulcsszavak és kulcsmondatok keresése szövegekben.
- Vizuális rendezők (táblázatok, ábrák, vázlatok) készítése.
- Az olvasmányokról lényegét kiemelő jegyzetek készítése.
- A lényeg kiemelése írott és hallott szövegekből, tételmondat meghatározása, szövegtömörítés, szöveg átfogalmazása adott szempont szerint.
- Híres emberek, történelmi személyiségek jellemzése, feltevések megfogalmazása a történelmi személyiségek cselekedeteinek, viselkedésének mozgatórugóiról.
- Feltevések megfogalmazása egyes társadalmi-történelmi jelenségek, intézmények háttéréről, A lényeg kiemelése írott és hallott szövegekből
- Önálló vélemény megfogalmazása eseményekről és személyekről, társadalmi, történelmi eseményekről, szereplőkről, jelenségekről, filozófiai kérdésekről.
- Érvek gyűjtése a saját vélemény alátámasztására, ellenérvek gyűjtése az ellenvélemények cáfolására,
- Különböző társadalmi-történelmi jelenségek összehasonlítása Rajzos vázlat készítése. Folyamatábra, diagram elemzése.
- Saját vélemény érthető megfogalmazása, a tárgyilagos érvelés és a személyeskedés
- megkülönböztetése.
- Események, történetek elbeszélése élőszóban, illetve emlékezetből.
- Szóbeli beszámoló a saját tapasztalatokról, önálló gyűjtő-, illetve kutatómunkával szerzett ismeretekről. szépirodalomból, sajtótermékekből, rádió- és a tévéműsorokból,

- A különböző információforrások alapján szóbeli következtetések megfogalmazása.
- Fogalmazás írása valamely történelmi-társadalmi és erkölcsi témáról. Időmeghatározás konkrét kronológiai adatokkal.
- Viszonyítások használata: konkrét történelmi időszakokhoz kapcsolódóan (pl. előző évtized, a reformkorban, a XX. században).
- Kronológiai adatok rendezése.
- Az idő tagolására szolgáló kifejezések használata évtized, évszázad, évezred, emberöltő.
- Események, jelenségek, tárgyak, személyek stb. időrendbe állítása.
- Néhány kiemelt esemény, jelenség időpontjának ismerete.
- A tanultak elhelyezése az időben a kiemelt időpontokhoz képest, kronológiai számítások.
- A múltban élt emberek életének összehasonlítása a jelennel.
- Események, személyek, tárgyak csoportosítása korok szerint.
- Egyszerű térképek másolása kézi munkával.
- A tanult helyek megkeresése a térképen.
- Események, jelenségek leolvasása történelmi térképekről.
- Távolságok becslése és számítása történelmi térképeken.
- Tanult események, jelenségek topográfiai helyének megmutatása térképen.
- Néhány kiemelt esemény, jelenség topográfiai helyének elhelyezése vaktérképen.

Matematika

- racionális számokkal való műveleteket és azok tulajdonságait
- a hatvány fogalmát és azonosságait
- arányos következtetéseket
- százalékszámítást
- algebrai kifejezéseket
- algebrai kifejezések helyettesítési értékeinek kiszámítását
- a helyes műveleti sorrendet
- az egytagú és többtagú kifejezésekkel való számolásokat (összevonás, kiemelés)
- egyenletek, egyenlőtlenségek megoldását, ellenőrzését
- tengelyes és középpontos tükrözést és tulajdonságait
- a nevezetes szögpárokat
- a szimmetrikus alakzatokat

- a háromszögek és nevezetes négyszögek tulajdonságait, szerkesztésüket
- a háromszögek, négyszögek és a kör kerületét, területét
- a háromszögek egybevágóságának alapeseteit
- a háromszögek nevezetes pontjait, vonalait
- a lineáris függvények ábrázolását, tulajdonságait
- a henger és hasáb fogalmát
- a henger és hasáb felszínének és térfogatának fogalmát, kiszámításuk módját
- a halmazokat és halmazműveleteket

Digitális kultúra

- Ismerje és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit
- Tudjon vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmazni a tanult blokkprogramozási nyelven
- Tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről
- Tisztában van a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekkel, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket
- Tudja önállóan kezelni az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat
- Ismerje és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket
- Tudjon a tartalomnak megfelelően kialakítani szöveges vagy multimédiás dokumentumot
- Ismerje és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás)
- Etikus módon használja fel az információforrásokat, legyen tisztában a hivatkozás szabályaival
- Ismerje a prezentációkészítés alapszabályait, és alkalmazza azokat
- Ismerje az információkeresés technikáját, stratégiáját és több keresési szempont egyidejű érvényesítésének lehetőségét
- Tudjon a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekről, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket
- Tudja az informatikai eszközöket önállóan használni, a tipikus felhasználói hibákat elkerülni, és elhárítani az egyszerűbb felhasználói szintű hibákat
- Tudja értelmezni az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseit

Fizika

- A tanuló ismerje a tanult fizikai mennyiségek (hosszúság, térfogat, tömeg, sűrűség, hőmérséklet, idő, nyomás, légnyomás, erő, súly, munka, teljesítmény) fizikai jelét, mértékegységét.
- Tudja használni a mennyiségek mérésére alkalmazható mérőeszközöket.
- Legyen képes a közismert mértékegységek közötti átváltásra.
- Ismerje a víz különböző halmazállapotait, a halmazállapot változásokhoz tartozó jelenségek szerepét a gyakorlati életben, időjárásban.
- Legyen képes a közlekedésben, a hétköznapi életben előforduló egyszerű mozgások jellemzésére. Ismerje a sebességváltozás és az erő kapcsolatát.
- Ismerje a háztartásokban, a közlekedésben alkalmazott energiahordozókat, értse az energiatakarékosság szükségességét, a fenntartható fejlődés fogalmát.
- Legyenek ismeretei az időjárási jelenségek, természeti katasztrófák fizikai hátteréről.
- IKT ismereteit tudja alkalmazni fizika témájú információgyűjtésben, -rendezésben, -megjelenítésben.
- Tanult ismeretei alapján legyen képes a tananyaghoz tartozó kísérletek, hétköznapi jelenségek magyarázatára.

Biológia

- A tanuló ismerje távoli tájak életközösségeit: a trópusi, a mérsékelt és a hideg övezet, a hegyvidékek, a tengerek és a tengerpartok élővilágát
- az élőlények alkalmazkodó képességének és a környezet változásainak kapcsolatát
- az ökológiai rendszerek szabályozó folyamatait
- az élőlény és környezete; az életközösségek szereveződését
- táplálkozási kapcsolatokat és szinteket
- az anyagforgalmat és energiaáramlást.
- az emberi tevékenység hatását az életközösségekre
- a Föld globális gondjait
- lakóhelyünk környezeti problémáit
- rendszert az élők világában, rendező elveket, rendszertani kategóriákat: az élőlények országait

Kémia

- A tanuló ismerje a fizikai és kémiai tulajdonságokat
- gázok, folyadékok és szilárd anyagok jellemzőit
- a halmazállapot-változásokat kísérő energiaváltozásokat

- az energiaforrásokat
- ásványi szeneket
- mesterséges szeneket
- a földgáz és a kőolaj jellemzőit
- a megújuló energiaforrásokat
- az oldatokat, az oldatok töménységéhez kapcsolódó számításokat
- az atomokat és elemeket
- az anyagmennyiség fogalmát
- az atom felépítését.
- az elektronfelhő szerkezetét
- az atomszerkezetet
- a periódusos rendszert
- kémiai kötések
- kémiai reakciókat
- a reakcióegyenletekhez kapcsolódó számításokat

Földrajz

- A tanuló ismerje a földtörténetet
- a kontinensek földrajzát (Afrika, Amerika, Ausztrália és Óceánia, Ázsia, Sarkvidékek, Közép-Európa kivételével Európa)
- a természeti és gazdasági adottságokat az egy-egy kontinensre, vagy az országokra vonatkoztatva
- a tankönyvben szereplő topográfiai névanyagot
- Tájékozódjon a vaktérképen.

Etika/hit- és erkölcsstan

- Alapvető erkölcsi értékek ismerete, törekvés ezek befogadására, helyes értelmezésére, alkalmazására
- Véleményalkotás erkölcsi kérdésekben
- Vitatkozás, érvek, ellenérvek felsorakoztatása saját véleménye mellett
- Élménybeszámoló átélte, pozitív élményekről
- Személyes, negatív élethelyzetek felvázolása, az ebből levonható erkölcsi következtetések megfogalmazása
- Művészeti alkotások erkölcsi szemléletű vizsgálata, elemzése

Vizuális kultúra

- Egyszerű jel, piktogram készítése
- Emberi arc, karikatúra, fény-árnyék, tónus, művészi túlzás, montázstechnika
- Mértani testekről látszati, vetületi és axonometrikus rajz készítése. Alaprajz
- Gerinces állatról tanulmányrajz (arány, karakter), színes tanulmány
- Csendélet rajzolása, festés többféle technikával, fény-árnyék
- Újkori művészeti stílusok ismerete, alkotások felismerése, összehasonlítása
- A magyar paraszti kultúra ismerete (építészet, tárgykultúra)

Ének-zene

- régi és új stílusú népdal ismerete, éneklése, stílusos előadása (tisztá intonáció, magabiztos szövegtudás) szövegtudás) szövmizálása kottakép alapján.
- Népdalelemzési szempontok ismerete, alkalmazása a tanult népdalokra
- Ritmusértékek, ritmusképletek ismerete, felismerése, alkalmazása (egész, fél, negyed, nyolcad, tizenhatod)
- Ritmusképletek: szinkópa ritmus, nyújtott ritmus, éles ritmus
- k6, n6 hangközök ismerete
- Romantika stílusjegyei, műfajai és zeneszerzői: szimfonikus költemény (Liszt Ferenc), balett (N.P.Csajkovszkij), magyar nemzeti opera (Erkel Ferenc), romantikus dal (F.Schubert)
- Műdalok - Schubert: Pisztráng

Testnevelés

- A rendgyakorlatok pontos egyöntetű végrehajtása.
- Hasznosítható ismeretszerzés a játékok és versenyek szervezésében, lebonyolításában.
- A bemelegítést, a sokoldalú előkészítést és a testtartási rendellenességek megelőzését szolgáló gyakorlatok végzése, ezek hatásának növelését eredményező megoldások / formák / ismerete.
- Laza, könnyű, gyors / vágta / futás, valamint 10-12 percig kitartó futás növekvő intenzitással, ugrásoknál optimális sebességű nekifutás, a kar- és láblendítés jelentőségének ismerete, hajító és lökő mozdulat csiszolása.
- Torna: 3-4 elemből álló összetett talajgyakorlat bemutatása, az összekötő elemek szerepének ismerete és azok alkalmazása.
- Lendületes támaszugrások.

-Labdajátékokban a társakhoz és a labdához való igazodás, emberfogásos védekezés. A tanult technikai elemek alkalmazása.

-Röplabdában a labda továbbítása alkar-, illetve kosárérintéssel a társhoz, valamint az ellenfél térfelére.

-Sportszerű test-test elleni küzdelem.

Technika és tervezés

- Víz- és energiatakarékosság. A pazarló használat felismerése.

- A hulladékok azonosítása, csoportosítása.

- A hulladék keletkezését mérséklő fogyasztási, életmódbeli szokások.

- Veszélyes hulladékok, környezeti és egészségügyi hatásaik.

- Szelektív hulladékgyűjtés.

- Megújuló és nem megújuló energiaforrások.

- Az energia, a nyersanyag és az információ termelésének, illetve előállítási módjainak, továbbá felhasználásuk területeinek, folyamatainak, és azok összefüggéseinek ismertetése.

- A kerékpáros közlekedés szabályai.

- A biztonságos közlekedés alkalmazása.

Német hon- és népismeret:

A német telepések magyarországi letelepedése, a telepés sorsok elbeszélése.

Példák a magyar ipari létesítményekbe befektető német vállalkozók soraiból.

Térképmunka: Hol éltek a Monarchiában németek?

Egy régi parasztház leírása.

Ismeretek a német nyelvű médiáról.

Egy magyarországi német személyiség bemutatása.

Egy ünnepi viselet és egy szokás bemutatása.

Német nyelv

- megérti az utasításokat, azokra cselekvéssel válaszol;

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűri;

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megért; ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből kikövetkezteti.
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrákba rendezett mondatokban válaszol;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
- kérdéseket tesz fel,
- eseményeket mesél el;
- megértési probléma esetén segítséget kér;
- részt vesz egyszerű párbeszédben,
- beszélgetést kezdeményez, befejez.
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget elolvas;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti; - jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti;
- egyszerű, képekkel illusztrált szöveget megért;
- ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti.
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz;
- egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) létrehoz;
- ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő szöveget ír.
- A kibővített szókincs alkalmazása
- Köznapi témákról önálló beszélgetés
- Ismeretlen irodalmi vagy tényközlő szöveg értelmes, helyes tempóban és hangsúllyal történő olvasása
- A saját gondolatok szóban és írásban való kifejezése
- Szövegek, levelek leírása időrendi és logikai sorrendben
- Írásbeli munkákban a kibővített szókincs és a tanult nyelvi ismeretek alkalmazása
- Az év folyamán további három költemény megtanulása
- A módbeli segédigék jelen, egyszerű és összetett múlt időben való alkalmazása

- A főnevek ragozása
- A számnevek ragozása

8.évfolyam

Magyar nyelv

- A tanult leíró nyelvtani fogalmak rendszerezése. A nyelvi szintek. A mondat szerkezete és jelentése, a szószervezetek (szintagmák) kifejezőeszközei; a szófajok rendszere; alaktani ismeretek: szó, szóelem, egyszerű szó, összetett szó, alapszó, képzett szó; a magyar hangrendszer, a mondatfonetikai eszközök.
- A szóalkotás gyakori módjainak fölismerése és elemzése, helyesírási vonatkozásai.
- Az összetett mondat szerkezete, a tagmondatok sorrendje. Az alárendelő és a mellérendelő mondat fajtái. A szórend alapvető kérdései az egyszerű és az összetett mondatban. A többszörösen összetett mondat.
- Az összetett mondat központozása. A párbeszéd és az idézetek írásmódja. Az idézés módja: egyenes és függő idézet.
- A tanulmányok során előforduló tulajdonnevek, a belőlük képzett melléknevek helyesírásának, az egybe- és külön írás elveinek ismerete és megfelelő alkalmazása.
- Nyelvünk eredete, rokonsága. A magyar nyelv típusa: néhány hangtani, alaktani, mondattani sajátossága szórendjének jellemzői. A magyar nyelv helye a világ nyelvei között.
- A mindennapi élet néhány alapvető hivatalos irata: a nyugta, kérdőív, kérvény, önéletrajz tartalmi és formai kérdései.

Irodalom:

- A megismert műfajok stíluseszközeinek megnevezése tárgyyszerűen a tanult szakkifejezésekkel, jellemzésük példákkal. Az olvasott művekben megjelenített emberi problémák bemutatása önálló véleménynyilvánítással. Ismeretek a magyar- és világirodalom nagyobb korszakairól (reformkor, a XX. század első és második fele), néhány alkotó portréja, az olvasott művek elhelyezése a korban.
- A népszerű irodalom néhány gyakori műfajának ismerete, hatáskeltő eszközeik jellemzése.
- Regények, regényrészletek, elbeszélések, lírai alkotások a magyar és a világirodalom visszatérő nagy témáit feldolgozó irodalmi alkotások köréből (ifjúkor és felnőtt kor, társas kapcsolatok, utazás, identitás stb.).

- Irodalmi és kulturális élet a Nyugat első korszakában.
- Szépirodalmi alkotások a Nyugat első nemzedékének íróitól
- Egy dráma (tragédia vagy vígjáték) feldolgozása.
- Olvasmányok a szélesebb értelemben vett kortárs irodalomból. Regionális kultúra és irodalmi élet.
- Tájékozottság az alapvető tömegkommunikációs műfajokban, a média szerepének és hatásának felismerése. A szövegekhez kapcsolódó vizuális kifejezőeszközök ismerete, használata.

Történelem

- A világ, Európa és Magyarország története a II. világháborútól napjainkig, valamint állampolgári ismeretek témakörben
- Különböző emberi magatartástípusok, élethelyzetek megfigyelése, következtetések levonása
- Önálló információgyűjtés adott témához különböző médiumokból, rövid szöveges tartalmi ismertető készítése,
- Az internet kritikus és tudatos felhasználása történelmi
- filozófia- és etikatörténeti ismeretek szerzésére.
- Ismeretszerzés személyes beszélgetésekből, tárgyak, épületek, képek közvetlen megfigyeléséből, hallott és olvasott elbeszélő szövegekből, különböző médiumok
- anyagából,
- Az információk rendszerezése és értelmezése.
- Kulcsszavak és kulcsmondatok keresése szövegekben.
- Vizuális rendezők (táblázatok, ábrák, vázlatok) készítése.
- Segédkönyvek, kézikönyvek, atlaszok, lexikonok használata.
- Az olvasmányokról lényegyet kiemelő jegyzetek készítése.
- A tanultak felhasználása új feladathelyzetekben
- A lényeg kiemelése írott és hallott szövegekből, tételmondat meghatározása, szövegtömörítés, szöveg átfogalmazása adott szempont szerint.
- Többféleképpen értelmezhető szövegek jelentésrétegeinek feltárása.
- Híres emberek, történelmi személyiségek jellemzése, feltevések megfogalmazása a történelmi személyiségek cselekedeteinek, viselkedésének mozgatórugóiról
- Feltevések megfogalmazása egyes társadalmi-történelmi jelenségek, intézmények háttéréről, feltételeiről, okairól

- Érvek gyűjtése a feltevések mellett és ellen,
- Kérdések megfogalmazása a forrás megbízhatóságára
- Kérdések önálló megfogalmazása a tárgyalt témával kapcsolatban.
- Társadalmi-történelmi, erkölcsi problémák felismerése,
- megfogalmazása,
- Adott történetben a valós és a fiktív elemek megkülönböztetése. Feltevések megfogalmazása igaz történetek szereplői cselekedeteinek, viselkedésének mozgatórugóiról.
- Az emberi (történelmi) cselekvés és annak következménye közötti kapcsolat felismerésének gyakorlása.
- Önálló vélemény megfogalmazása eseményekről és személyekről, társadalmi, történelmi eseményekről, szereplőkről, jelenségekről, filozófiai kérdésekről.
- Tapasztalatok szerzése a valós, a lehetséges, a lehetetlen és a valószínű megítéléséről (pl. helyszín, idő, szereplők, események kapcsán).
- Különböző társadalmi-történelmi jelenségek összehasonlítása
- Rajzos vázlat készítése. Folyamatábra, diagram elemzése.
- Saját vélemény érthető megfogalmazása, a tárgyilagos érvelés és a személyeskedés
- megkülönböztetése.
- Események, történetek elbeszélése élőszóban, illetve emlékezetből.
- Szóbeli beszámoló a saját tapasztalatokról, önálló gyűjtő-, illetve kutatómunkával szerzett ismeretekről.
- A különböző információforrások alapján szóbeli következtetések megfogalmazása.
- Fogalmazás írása valamely történelmi-társadalmi és erkölcsi témáról.
- Időmeghatározás konkrét kronológiai adatokkal.
- Viszonyítások használata: konkrét történelmi időszakokhoz kapcsolódóan (pl. előző évtized, a reformkorban, a XX. században).
- Kronológiai adatok rendezése.
- Az idő tagolására szolgáló kifejezések használata évtized, évszázad, évezred, emberöltő.
- Események, jelenségek, tárgyak, személyek stb. időrendbe állítása.
- Néhány kiemelt esemény, jelenség időpontjának ismerete. A tanultak elhelyezése az időben a kiemelt időpontokhoz képest, kronológiai számítások.

- Az egyes történelmi jelenségek (gazdaság, kultúra, politika stb.) eltérő időbeli ritmusának felismerése
- A múltban élt emberek életének összehasonlítása a jelennel.
- Események, személyek, tárgyak csoportosítása korok szerint.
- Egyes korszakok jellegzetességeinek megragadása és összehasonlítása.
- Történelmi időszakok, pl. századok összehasonlítása a változások mennyisége és gyorsasága szempontjából.
- A különböző korokban élt emberek sorsának összehasonlítása abból a szempontból, hogy mi változott az életük során.
- A gyorsan és lassan lezajló változások megkülönböztetése.
- Egyszerű térképek másolása kézi munkával.
- A tanult helyek megkeresése a térképen.
- Események, jelenségek leolvasása történelmi térképekről.
- Távolságok becslése és számítása történelmi térképeken.
- Egyszerű alaprajzok készítése.
- Tanult események, jelenségek topográfiai helyének megmutatása térképen.
- Néhány kiemelt esemény, jelenség topográfiai helyének elhelyezése vaktérképen.

Állampolgári ismeretek

- Ismerje a család fogalmát, társadalmi szerepét
- Tudja a családi háztartás összetevőit, a család gazdálkodását meghatározó és befolyásoló tényezőket
- Ismerje a település/lakóhely alapvető értékeit, fontosabb intézményeit
- Tudja a nemzet és nemzetiség fogalmát
- Ismerje a magyar állam alapvető intézményeit
- Ismerje az állam szerepét a gazdaságban
- Ismerje a mindennapi ügyintézés alapintézményeit
- Ismerje a fogyasztóvédelem funkcióját a mindennapi életben
- Tudja a köznevelés fogalmát
- Ismerje az egészségügyi rendszert
- Legyen tisztában a szociális ellátás fogalmával

Matematika

- A tanuló ismerje a halmazokat, halmazműveleteket.
- racionális számokkal végzett műveleteket.
- hatványozást és a nevezetes azonosságokat.
- egyenletek, egyenlőtlenségek megoldását, ellenőrzését.
- szöveges feladatok (helyértékes, geometria, fizikai, keverékes, együttes munkavégzéses) megoldását, ellenőrzésének módját
- A négyzetgyökvonást.
- Pitagorász-tételt és alkalmazását.
- hasáb, henger, gúla hálóját, felszínnek és térfogatának kiszámítását.
- egybevágósági transzformációkat
- középpontos hasonlósági transzformációt.
- függvények (lineáris, abszolútérték, másodfokú) ábrázolását, jellemzését.
- egyenletek grafikus megoldását
- kombinatorika, statisztikai alapfogalmakat.

Digitális kultúra

- Ismerje és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit
- Tudjon vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmazni a tanult blokkprogramozási nyelven
- Tapasztalatokkal rendelkezik az eseményvezérlésről
- Ismerje és tudatosan alkalmazza a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelveket
- Tudjon a tartalomnak megfelelően kialakítani szöveges vagy multimédiás dokumentumot
- Ismerje és kritikusan használja a nyelvi eszközöket (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás)
- Etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival
- Ismerje egy bittérképes rajzolóprogram használatát, tudjon azzal ábrát készíteni
- Tudjon rajzeszközökkel ábrát készíteni bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban
- Tudjon használni cellahivatkozásokat, matematikai tudásának megfelelő képleteket, egyszerű statisztikai függvényeket táblázatkezelő programban
- Tudjon az adatok szemléltetéséhez diagramot készíteni
- Ismerje az információkeresés technikáját, stratégiáját és több keresési szempont egyidejű érvényesítésének lehetőségét

– Tudjon a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetésekről, alkalmazza az adatok védelmét biztosító lehetőségeket

Fizika

- A tanuló ismerje a tanult fizikai mennyiségek (feszültség, áramerősség, teljesítmény, ellenállás) fizikai jelét, mértékegységét.
- Ismerje a hang és a fény jellemzőit, a hallás és látás fizikai hátterét.
- Legyenek ismeretei az optikai eszközökről.
- Ismerje a háztartásokban, a közlekedésben alkalmazott energiahordozókat, értse az energiatakarékosság szükségességét.
- Ismerje a Naprendszer objektumait, legyenek ismeretei az Univerzum felépüléséről. Értse a csillagjólás és a csillagászat közötti különbséget.
- Legyenek ismeretei az időjárási jelenségek, természeti katasztrófák fizikai hátteréről.
- Ismerje fel az ember környezetszennyező, természetkárosító tevékenységét.
- Az elektromos áramról tanult ismereteit tudja alkalmazni a háztartási elektromos készülékek használatakor.
- Legyen tisztában az elektromos készülékek használata során fellépő kockázatokkal, veszélyekkel.
- Tanult ismeretei alapján legyen képes a tananyaghoz tartozó kísérletek, hétköznapi jelenségek magyarázatára.

Biológia

- A tanuló ismerje az emberi test felépítését és működését.
- A szerveződési szinteket; sejtjeink közös jellemzőit
- a szövetek felépítését és funkcióját.
- az önfenntartó működéseket: a szervek felépítését és működését.
- az idegrendszer felépítését és működését;
- a szomatikus és a vegetatív idegrendszer felépítését és működését;
- a reflexek, érzékszervek felépítését, működését.
- a nemi működést.
- az ember nemi életét.
- A terhesség és szülés körülményeit.
- A higiénia és a nemi úton terjedő betegségek megelőzését.

Kémia

- A tanuló ismerje a nemesgázokat, a hidrogént
- Halogénelemeket, a hidrogén-kloridot.
- a VI. főcsoport jellemzőit,
- a víz, vizes oldatok kémhatását,
- a hidrogén-peroxidot,
- fontosabb kénvegyületeket.
- az V. főcsoport jellemzőit,
- az ammónia, a salétromsav, a foszforsav, a műtrágyák jellemzőit.
- a IV. főcsoport jellemzőit
- fontosabb szénvegyületeket, a szilícium és vegyületeit.
- a fémek általános jellemzését.
- korróziót, korrózióvédelmet.
- Az alkálifémeket, az alkáliföldfémeket,
- a természetes vizek keménységét, vízlágyítás folyamatát.
- az alumínium tulajdonságait és az alumíniumgyártás folyamatát.
- a vas tulajdonságait és a vasgyártás folyamatát.
- a rézcsoport jellemzőit.
- a cinkcsoport jellemzőit.

Földrajz

- A tanuló ismerje Közép-Európa természeti földrajzát.
- Közép-Európa országainak gazdaságföldrajzát.
- Magyarország természeti földrajzát.
- Magyarország társadalomföldrajzát.
- a tankönyvben szereplő topográfiai névanyagot
- A tanuló tájékozódjon a vaktérképen.

Etika/hit- és erkölcsstan

- Erkölcsi értékek, normák helyes értelmezése, különbségtétel jó és rossz, igaz és hamis, bátor és gyáva, hasznos és haszontalan, szép és rút között
- Önálló vélemény megfogalmazása a legfontosabb erkölcsi értékekkel kapcsolatban
- Vélemények ütköztetése, vita, egyeztetés alapvető erkölcsi normák terén
- Személyes élmények, tapasztalatok felidézése erkölcsi kérdésekben

- Irodalmi és publicisztikai művek, filmek erkölcsi szempontú elemzése
- Kritikai gondolkodás, lelkiismereten nyugvó morális döntések meghozatala

Vizuális kultúra

- Bonyolultabb természeti forma (pl. csigaház) tanulmányrajza, tónusos, színes kivitelben. Csendélet beállításról több nézetű kép készítése
- A megismert festmények stílusában kép készítése
- Tárgytervezés, épülettervezés
- Képregény készítés, storyboard, fázisrajz, fotomontázs, plakát tervezése XIX., XX. századi egyetemes és magyar művészeti alkotások ismerete

Ének - zene

- régi és új stílusú népdal ismerete, éneklése, stílusos előadása (tisztá intonáció, magabiztos szövegtudás) szolmizálása kottakép alapján.
- Népdalelemzési szempontok ismerete, alkalmazása a tanult népdalokra
- Ritmusértékek, ritmusképletek ismerete, felismerése, alkalmazása (egész, fél, negyed, nyolcad, tizenhatod)
- Ritmusképletek: szinkópa, nyújtott ritmus, éles ritmus
- k6, n6 hangközök ismerete
- t1-t8 összes hangköz ismerete, felépítése adott hangra
- Késő romantika, XX. század zenéje, műfajai, zenei irányzatok, zeneszerzők: programzene (G. Gershwin), jazz (B. Britten), blues (C. Orff), musical, rockopera
- XX. sz. magyar zeneszerzői: Kodály Zoltán, Bartók Béla, Szokolay Sándor
- Zeneművek: Kodály: Psalmus Hungaricus, Bartók: Négy szlovák népdal, Andrew L. Webber: Macskák

Testnevelés

- Az előző évfolyamokon tanult rendgyakorlatok pontos és gyors végrehajtása, az utasítások fegyelmezett követése.
- Versenyek, mérkőzések szervezői és rendezői feladatainak ellátása.
- A sokoldalú előkészítésre és a prevencióra alkalmas gyakorlatok / részben / önálló végzése, az ismétlésszám és az intenzitás növelésével azok hatásfokainak növelése, az alapvető fizikai képességek önmagukhoz mért optimális fejlesztése.

-Az atlétikai mozgások helyes technikai végrehajtása, görcsös erőlködés nélküli vágtafutás, kitartó futás 10-12 percig, a futás intenzitásának fokozatosan növelve.

-Energikus elugrás, térnyerő légmunka az ugrásoknál.

-A hajításnál és a lökésnél a lendületszerzés és a hajítás harmonikus összekapcsolása.

-Tornában a talajon tanult mozgáselemekből összeállított gyakorlatok, valamint a lendületes, biztonságos talajra érkezéssel végrehajtott támaszugrások végzése.

-Labdajátékokban a legáltalánosabb támadási és védekezési megoldások ismeretének a birtokában a választott játék, játékok aktív és élményszerű játéka.

-Sportszerű küzdelem az oktatott sportág / önvédelmi, illetve küzdősport / szabályainak betartásával.

-A szabadban végzett mozgásos tevékenységek körének bővítése, gyakorlása.

Német hon- és népismeret

A népcsoport tragikus eseményei a második világháború alatt és után.

A mai kisebbségi lét jellemzői.

A gyógynövények és alkalmazásuk, ünnepi ételek felsorolása.

Szórakozási lehetőségek régen.

Német nyelv

- A tanuló utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szövegből fontos információt kiszűr;

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, megfogalmazott kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;

- ismeretlen nyelvi elem jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kb. 100 szavas szövegből kikövetkeztetni;

- jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben képes a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni.

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű struktúrába rendezett mondatokban válaszol;

- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,

- kérdéseket feltesz,

- eseményeket elmesél;
- megértési probléma esetén segítséget kér;
- egyszerű párbeszédben részt vesz;
- fenntartja a beszélgetést, pl. új témát kezdeményez.
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti;
- ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveget elolvas;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben fontos információt megtalál;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;
- egyszerű történetet megérteni; jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott kb. 100 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkezteti;
- jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb.100 szavas szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníti.
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget helyesen leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz;
- egyszerű, strukturált szöveget (üzenet, üdvözlés, baráti levelet) létrehoz;
- ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő, 50 szavas szöveget ír;
- A tanult szókinccs írásbeli alkalmazása
- Köznapi témáról irodalmi német nyelven beszélő partner megértése és válaszadás a kérdésekre
- Német nyelven kapcsolat teremtése, kívánság kifejezése, tájékoztatást adása
- Állásfoglalás
- Érthető beszéd
- A régmúlt idő használata
- A cselekvő és szenvedő ragozás közötti különbség ismerete
- A feltételes mód jelen és múlt idejének, a „würde” és főnévi igeneves szerkezet használata
- Az und, aber, oder, sondern, denn, darum, deshalb, dann, dass,weil, ob, als, wenn kötőszavak alkalmazása
- A bővített és összetett mondat szórendjének használata
- Szövegek érthető, értelemszerű hangsúlyozással történő folyékony olvasása

- Egyszerű szövegek megértése szótár, kézikönyv, lexikon segítségével
- Beszámoló és vélemény nyilvánítás olvasmányélményekről
- Saját gondolatok írásban való kifejezése
- Személyek leírása, jellemzésük viselkedésük alapján a tanulót magát is beleértve
- A magánlevelek tartalmi és formai jegyeinek ismerete és alkalmazása
- Tudjon kijelenteni, kérdezni, tájékozódni és tájékoztatni

11. NEVELŐ ÉS OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE

1. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges helyiségek, bútorzatok és egyéb berendezési tárgyak, valamint egészség és munkavédelmi eszközök felsorolását a intézményünk Helyi tanterve tartalmazza.

2. A tananyag feldolgozását segítő szemléltetést, valamint a tanulói tevékenységet az osztálytermekben és a szaktantermekben az alábbi alapfelszerelések és eszközök szolgálják: írásvetítő, fali vetítövásznon, DVD, CD lejátszók, számítógépek, laptopok, aktívtáblák, projektorok.

3. A tanórai oktató és nevelőmunkát segítő taneszközök (különféle tárgyak, eszközök és információhordozók, valamint az egyéni fejlesztést szolgáló speciális eszközök) a „Funkcionális taneszköz-jegyzék” alapján tantárgyanként tartalmazzák.(ld. Helyi tanterv!)

11 TANULÓI JOGGYAKORLÁS RENDJE

1. A köznevelés ágazati kerettörvénye és a végrehajtására kiadott rendeletek részletesen tartalmazzák a tanulók jogait és kötelességeit.
2. A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait a beíratás napjától kezdve gyakorolja. A szociális támogatáshoz való, a különböző részvételi és választási jogok, továbbá az iskolai

munkamegosztásban intézményesített együttműködési jogosultságok a tanuló által megkezdett első tanév kezdetétől, a létesítményhasználat, az iskolai rendezvényekre vonatkozó előírások azonban már a beíratást követően illetik meg a tanulót.

3. Az igazgató minden tanév áprilisában az osztályfőnökök közreműködésével *szülői értekezleteken és osztályfőnöki órákon/digitális platformokon* értesíti a szülőket és a tanulókat a következő tanévben választható tantárgyakról, az azt tanító nevelőkről.

4. A tizennegyedik életévét be nem töltött tanuló esetén szülője, a tizennegyedik életévét betöltött tanuló esetén a szülő és a tanuló közösen minden év május 20-ig írásban adhatja le a tantárgyválasztással kapcsolatos döntését az osztályfőnöknek. A tanuló szülője eddig az időpontig jelzi, hogy a következő tanévtől az egyházi jogi személy által megszervezett hit- és erkölcsstan vagy a kötelező erkölcsstan órán kíván részt venni. A tanuló, illetve a szülő az adott tanév kezdetéig az igazgató engedélyével írásban módosíthatja a tantárgyválasztással kapcsolatos döntését.

5. A történelmi egyházakkal egyeztetve – heti egy alkalommal – biztosított tanulóink számára a hitoktatás

.

Minden tanuló joga, hogy

- adottságainak, képességeinek és állapotának megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön,
- képességei és szociális helyzete, valamint iskolánk lehetőségei alapján napközi otthoni ellátásban részesüljön,
- tájékoztatást kapjon az őt érintő kérdésekről és hozzájusson jogai gyakorlásához szükséges információkhoz.

Minden tanuló kötelessége, hogy:

- Képességei szerint aktívan részt vegyen a tanítási órákon, valamint az általa választott tanórán kívüli foglalkozásokon a tanév elejétől a tanév végéig.
- Fegyelmezett magatartást tanúsítson és rendszeres munkával képességeinek megfelelően eleget tegyen tanulmányi kötelezettségeinek,
- Tartsa tiszteltben az intézmény nevelőinek és alkalmazottainak, valamint tanuló társainak emberi méltóságát, jogait,
- Tartsa be a házirendet, valamint az intézmény helyiségeinek és berendezéseinek használati rendjét,
- Őrizze meg és az előírásoknak megfelelően kezelje, óvja az intézmény felszerelését, védje a közösség tulajdonát, a szándékosan okozott kárt meg kell téríteni.
- Működjön közre a saját környezetének és az általa alkalmazott eszközöknek a rendben tartásában, a tanítási órák, foglalkozások rendezvények előkészítésében és lezárásában.
- Óvja saját, társai épségét, egészségét és biztonságát,
- Jelentse a másokat veszélyeztető állapotot és balesetet,
- A tanuló kötelessége, hogy a pedagógus felügyelete mellett részt vegyen az iskolai közösségi élet szervezésével kapcsolatos feladatok ellátásában. Ilyen feladatnak minősül a saját környezetének és a foglalkozási helyeknek a rendben tartása, foglalkozások, rendezvények, tanítási órák előkészítése.

- A tanuló kötelessége, hogy az iskolai ünnepélyeken, rendezvényeken – az előre megbeszéltek szerinti – ünnepélyes ruhában jelenjen meg
- A hetes feladatait maradéktalanul lássa el.
- Mobiltelefonját a tanítási idő alatt kikapcsolt állapotban, saját felelősségére tarthatja magánál.

A tanuló jogainak gyakorlása során nem sértheti társai és a közösség jogait.

A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK EGYÜTTNEVELÉSE INTÉZMÉNYÜNKBEN

„Nézz hosszan egy gyermekarcra, és látni fogod:

ha van sors, hát nagyon korán elkezdődik.”

(Ancsel Éva)

A Kastély Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola speciális feladatként vállalja a helyi sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatását, melyet a Nemzeti Köznevelési Törvény rendelkezései is lehetővé tesznek.

Szükségesnek tartjuk a tanköteles korú, az érvényben lévő jogszabályok alapján áthelyezett, sajátos nevelési igényű tanulók oktatását, nevelését biztosító integrált képzést.

Pedagógiai programunknál alapul vesszük, hogy a fogyatékos gyermek minden más gyermekkel közös emberi tulajdonságokkal rendelkezik, hogy ugyanabban a kultúrában, emberi közösségben, társadalomban él. Ezért felnőtté válásukhoz biztosítjuk iskolai kereteinken belül az elsajátítható tudást és a kialakítandó képességeket, szem előtt tartva egészséges személyiségfejlődésük megalapozását, fejlesztését, illetve oktatásukhoz – nevelésükhöz nélkülözhetetlen speciális szükségleteiket, hogy felkészítésük olyan mértékűvé váljon, amivel iskolaváltás esetén egy másik iskolában folytatni tudják tanulmányaikat, és képessé válhassanak szakképzésre.

Az integrált képzés a speciális egyéni szükségletekhez is igazított sajátos módszerekkel, ismeretanyag-elrendezéssel, értékelési rendszerrel, kimenet-szabályozással történik, a NAT-ban lefektetett általános célok és a közoktatás tartalmi szabályozásának elveihez alkalmazkodva, figyelembe véve a fogyatékos tanulók pedagógiai programjának irányelveit, valamint kerettantervüket.

Az integrált képzésben résztvevők az általános iskola tanítási rendjéhez alkalmazkodnak, egyéni gyógypedagógiai fejlesztésük órarendjükhöz és napirendjükhöz igazodik.

1. Alapelv

- A speciális nevelés alapeszménye, olyan elfogadó környezet kialakítása, ami a sérült gyermek erényeit, sikeres próbálkozásait értékeli, másságát elfogadja, a sajátos értelmi és személyiség állapotához igazodó nevelést, oktatást helyezi előtérbe, és ez a sérült gyermek harmonikus személyiségfejlődését eredményezi.
- Az intézmény, mint befogadó intézmény vállalja a sajátos nevelési igényű tanulók sérülés specifikus ellátásához nélkülözhetetlen többlétszolgáltatások biztosítását
  - a sajátos nevelési igény típusának megfelelő gyógypedagógus foglalkoztatását,
  - a kiegészítő pedagógiai szolgáltatásokat: fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, rehabilitációs és terápiás célú gyógypedagógiai ellátást,
  - a sajátos nevelési igényű gyermek nevelését- oktatását a speciális tanterv alapján, speciális tankönyvekkel és segédletekkel, speciális technikai eszközökkel, speciális terápiák biztosításával.
- A tanítás-tanulás folyamatában maximálisan figyelembe veszi az egyes tanuló sajátos nevelési igényét, sérülés specifikus szükségletét és ennek érvényét szerzi az egyedi sajátosságokhoz igazított differenciált tartalmak, módszerek, eszközök alkalmazásával.

2.Cél

- A fogyatékból eredő hátrányok megelőzése, csökkentése, kompenzálása, a képességek kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük sérülés-specifikus szempontú támogatása.
- ❖ Összhang megteremtése, hogy a sajátos nevelési igényű tanuló ugyanolyan ellátásban részesüljön, mint más gyermek problémája figyelembe vétele mellett.
- ❖ Biztosítani szeretnénk számukra:
  - a fejlesztés segítse számukra az önállóságot, a társadalmi beilleszkedést
  - rehabilitációs célú fejlesztő terápiák
  - a tanulót a nevelés, oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.

3. Feladat

- Az integráltan tanuló sajátos nevelési igényű gyermekek számára speciális pedagógiai segítségnyújtás.
- Az együttműködés formáinak kialakítása – rögzítése, illesztése az aktuális órarendbe.
- A sérült tanuló megfigyelése, fejlesztésének, lehetőségeinek, korlátainak értelmezése, team-munkában a gyógypedagógussal, a szakértői vélemény alapján.
- A fejlesztés tervezése tanórai keretek között, a rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozások keretében – egyéni és csoportos fejlesztő tevékenység speciális pedagógiai segítségnyújtással – a gyógypedagógus által biztosított speciális tantervre építetten.
- A gyógypedagógiai nevelés számára biztosított szakanyagok, tankönyvek, taneszközök beszerzése, felhasználásuk, beemelésük ütemezése a gyógypedagógus irányításával.
- A tanuló fejlődésének, elért eredményeinek meghatározása, rögzítése együttesen kialakított vélemény szerint – a szülő bevonásával, tanácsadás a szülőnek, segítségnyújtás a családi neveléshez, a gyógypedagógussal együttműködve.
- Az integrált tanuló nevelésével kapcsolatos szakmai tapasztalatcserén, szakmai felkészítésén, folyamatos továbbképzésen való részvétel, valamint a szakmai anyagok igénybevétele.

4. SNI tanulók rehabilitációs, rehabilitációs ellátása:

- Ezek a gyerekek különleges gondozást igényelnek és iskolánkban ezt meg is kell kapniuk.
- Olyan tanítási-tanulási folyamatot kell számukra biztosítani, amivel problémájuk megoldásában nyújt segítséget, /pl.: eszközök, időkeret stb./ úgy, hogy a tanuló egyéni sikereket érjen el.
- A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésére követelményeket kell meghatározni, egyéni fejlesztési tervet kell készíteni. A törvényben előírt szakember meghatározott időkeretben foglalkozik ezekkel a gyerekekkel iskolánkban.
- A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

- A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára: A nevelés, oktatás, fejlesztés kötelezően biztosítandó pedagógiai feltételeit a közoktatási törvény foglalja össze. A közoktatási törvény a sajátos nevelési igényű tanulókhoz igazodva az általánosan kötelező feltételeket több területen módosítja, illetve kiegészíti olyan többletszolgáltatásokkal, amelyeket ki kell alakítani, és hozzáférhetővé tenni a sajátos nevelési igényű tanulók számára, mint például:

- speciális tanterv, tankönyvek, tanulási segédletek,
- speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök.

5. Integrált nevelés, oktatás

Iskolánk oktató-nevelő munkájának legfontosabb feladata a másság elfogadása, egymás iránti empátia, tolerancia. Folyamatos kapcsolattartás a szülők közösségével, hogy fogadják el ezeket a gyerekeket. Nevelőink a tananyag feldolgozásánál figyelembe veszik az SNI tanulásra jellemző módosításokat, együttműködnek a különböző szakemberekkel, javaslataikat, iránymutatásaikat elfogadják, beépítik a pedagógiai folyamatokba.

I. A tanulásban akadályozott tanulók

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók személyiségfejlődési zavara, akadályozottsága, az idegrendszer különféle eredetű, öröklött vagy korai életkorban szerzett sérülésével és/vagy funkciózavarával függ össze. Az enyhe fokú értelmi fogyatékoság (mentális sérülés) diagnosztizálása elsősorban orvosi, gyógypedagógiai és pszichológiai feladat.

Pszicho-diagnosztikai vizsgálatokkal megállapítható a kognitív funkciók lassúbb fejlődése, valamint más, nem intellektuális területeken jelentkező eltérések.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlődése igen eltérő attól függően, hogy milyen egyéb érzékszervi, motorikus, beszédfejlődési, viselkedési stb. rendellenességeket mutatnak, amelyek vagy oksági összefüggésben állnak az értelmi fogyatékosággal, vagy következményesen egyéb hatásokra alakulnak ki. Tanulási helyzetekben megfigyelhető jellemzőik: a téri tájékozódás, a finom-motorika, a figyelemkoncentráció, a bonyolultabb gondolkodási folyamatok, a kommunikáció, valamint a szociális alkalmazkodás fejlődésének eltérései. Ezek egyébként változó

mértékben és mindig egyedi kombinációban jelennek meg, a tanulási képesség különböző mértékű fejlődési zavarát is mutatják és akadályozzák az iskolai tanulás eredményességét. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulókat jellemző tünetek az iskoláskor előtt kevésbé feltűnőek.

Az intézményes ellátásukban bekövetkezett pedagógiai szemléletváltás legfontosabb célkitűzése, hogy erősödjék az integrált nevelés és oktatás anélkül, hogy megszűnne az elkülönített gyógypedagógiai ellátás lehetősége. Ez nem a különleges gondozás megszervezésének folyamatában eredményez változtatást, hanem az érintett értelmi fogyatékos tanulókkal kapcsolatos pedagógiai szemléletváltást segíti. A nevelésükhöz szükséges feltételek – a közoktatásról szóló törvény szerint –:

- a fogyatékoság típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógiai tanár/terapeuta foglalkoztatása,
- speciális tanterv, tankönyv és más segédletek, illetve
- a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakmai szolgáltatások biztosítása.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelési igényeinek megfelelő gyógypedagógiai nevelés és terápia hatására fejlődésük a mentális képességek területén is számottevő lehet.

Az integrált keretek között nevelt enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlesztése

Az integrált keretek között nevelt enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelésében az irányelvben leírtakat kell alkalmazni, figyelembe véve a befogadó intézmény pedagógiai programját, helyi tantervét. A befogadó intézmény pedagógiai programjában – az *Irányelv* 1. fejezetében leírtak alkalmazásával – szerepelnie kell a fogyatékos tanuló nevelésének, oktatásának, sajátos elveinek, és figyelembe kell vennie a tanulást, fejlődést nehezítő körülményeket is. Ezen belül meg kell határozni és biztosítani kell azokat a segítő eljárásokat, amelyek az eredményes integráció feltételei lehetnek. A fejlesztéshez, habilitációs és rehabilitációs célú foglalkozások vezetéséhez, az egyéni fejlesztő programok kimunkálásához, a tantárgyak fejlesztési feladatainak megvalósításához a szakirányú képesítéssel rendelkező gyógypedagógiai tanár együttműködése szükséges. Amennyiben a tanuló állapota megkívánja, úgy más szakembert (pl. terapeuta, logopédus, pszichológus, orvos) is be kell vonni a fejlesztő munkába.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációja, és rehabilitációja

- szocializációja, eredményes társadalmi integrációja,
- a fejlesztés a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó fejletlen vagy sérült funkciók korrigálására, kompenzálására, az eszköztudás fejlesztésére, a felzárkóztatásra, a tanulási technikák elsajátítására, a szociális képességek fejlesztésére, az önálló életvezetésre irányul, és a programokon, tréningeken keresztül valósul meg,
- a folyamatos vagy szakaszos pedagógiai diagnosztizálás,

II. A beszéd fogyatékos tanulók

Beszéd fogyatékos az a tanuló, akinél veleszületett vagy szerzett idegrendszeri működési zavarok és a környezeti hatások következtében jelentős mértékű a beszédbeli akadályozottság. Ennek következtében átmeneti, illetve tartós zavarok léphetnek fel a nyelvi, kommunikációs és tanulási képességekben, a szociális kapcsolatok kialakításában. Az akadályozottság megmutatkozhat a beszédhangok helyes ejtésének, a beszédészlelés és -megértés zavaraiiban, a beszédritmus sérülésében, a grafomotoros és a vizuomotoros koordináció éretlenségében, valamint az általános beszédgyengességgel együtt járó részképesség-kiesésben. A különböző jellegű diszfóniák, a hangadás kóros elváltozásai szintén a beszéd fogyatékoskörbe sorolhatók.

A beszéd fogyatékos tanulónál a fentiek – az egészen enyhe eltérésektől az érthetetlen beszédig – minden változatban előfordulhatnak. A súlyos beszéd fogyatékos tanulónál a kommunikációs nehézségek miatt különböző másodlagos pszichés eltérések (magatartási zavar) alakulhatnak ki. A fenti tünetek együttesen tanulási akadályozottságot is kiválthatnak.

Amennyiben a beszéd fogyatékoskörbe a kisiskolás kor kezdetére tartósan fennmarad, a tanuló a továbbiakban is folyamatos gyógypedagógiai ellátásra szorul. Az iskolai oktatás, a pedagógiai, logopédiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció a beszédbeli akadályok jellegétől függ. Ezek az alábbiak szerint csoportosíthatók:

- akadályozott beszéd- és nyelvi fejlődés,
- diszlália,

- disarthria,
- dadogás,
- hadarás,
- diszfázia,
- diszfónia,
- az általános beszédgyengességgel összefüggő olvasás-, írászavar,
- súlyos beszédmegértési zavar

vagy ezek halmozott előfordulása.

A dadogás, a hadarás, a diszfónia serdülőkorban is jelentkezhet. Különös figyelmet érdemel ebben a korban a felnőtt beszédhang fokozatos kialakulásának óvó-segítő rendszere, ennek beépítése a pedagógiai teendők sorába.

Beszéd fogyatékos tanulók fejlesztése

- pszichológiai és fiziológiai tényezők fejlesztése
- önállóság fejlesztése
- önbizalom fejlesztése
- pozitív énkép kialakítása
- bátran merjen beszélni társai előtt

Beszéd fogyatékos tanulók rehabilitációja

dadogásnál: laza izomműködés helyes lépés, mozgás és ritmus koordináció fejlesztés.

hadarás:

- figyelem fejlesztés
- helyes lépéstechnika
- mozgás-és ritmuskoordináció kialakítás

megkésett beszéd: beszédre irányuló figyelem

- speciális mozgások
- aktív és passzív szókincs bővítés

Valamennyi beszéd fogyatékos tanulónál szükséges:

- logopédiás terápia
- kommunikációs tréning
- bábterápia
- drámaterápia
- gyógytorna

III. Pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan akadályozott tanulók

Tanulási, beilleszkedési, magatartási zavarok háttérében részképesség zavarok, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar és/vagy figyelemzavar kialakulatlansága vagy fejletlensége áll fenn.

a, Részképességzavar: az iskolai teljesítmények-elsősorban az alapvető eszköztudás /írás, olvasás, számolás/ - elsajátításának nehézségei.

b, Kóros hyperkinetikus, kóros aktivitászavar, figyelemzavar: az érintett tanuló rövidebb ideig tud a feladathelyzetben megmaradni.

Ezek a tanulók érzékenyebbek az időjárás változására, fáradékonyabbak, nehezen viselik a várakozást, gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, egyedüllétre.

Pszichés fejlődés zavar miatt a nevelési, tanulási folyamatban akadályozott tanulók fejlesztése

- egészséges énkép, önbizalom kialakítása
- kudarc-tűrő-képesség növelése
- önállóságra nevelés.

A fejlesztés kiemelt célja.

Diszlexia, diszgráfia:

A diszlexia a tanulási zavarok fogalmkörébe tartozik, intelligenciaszinttől független olvasási, helyesírási gyengeség. Háttérben idegrendszeri sérülési, organikus eltérési, érési késése, működési zavar, örökletesség, lelki és környezeti ok áll.

Ezeknek a tanulóknak differenciáltan az aktív szókinccse és gyenge az emlékezete.

Nehezen alakul ki hang-betű kapcsolat, gyakori a betűtévesztés az olvasás során. Nehéz a figyelem megosztása az olvasási technika és a szöveg tartalma között. Gyenge a szövegértése.

Diszgráfia esetén nehezen tanul meg írni. Az írómozgás egyenetlen, lendülete és ritmusa töredezett, fáradékonyabb.

Fejlesztési feladat:

- látás, hallás, mozgás koordinálása
- olvasás, írás tanítása lassított tempóban, hangoztató-elemző, szótagoló módszerrel
- élő idegen nyelv oktatása során problémájának figyelembevétele.

Diszkalkulia

A diszkalkulia különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának a nehézsége. Ezeknél a tanulóknál hiányzik a matematikai érdeklődés, kialakul a mechanikus számlálás képessége.

Fejlesztés feladatai:

- érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése
- testséma kialakítása
- a matematikai nyelv tudatosítása
- segítő, kompenzáló eszközök használata
- szám-és műveletfogalom kialakítása
- egyéni sajátosságához igazodó gyakorlás

Kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar, a figyelemzavar.

Hyperkinetikus zavarok

Már kisgyermekkorban kialakulnak a tünetei a csapongás, figyelmetlenség, szabályok megszegése, többszöri konfrontálódás társakkal, megfontolatlanság.

Magatartási zavarok:

Jellemzője az agresszív vagy dacos magatartás, az életkorban elvárható szociális elvárásokat durván áthágja, nagyfokú harcoság, társakkal, tárgyakkal, állatokkal szembeni durva bánásmód, erőfitogtatás, indulatkitörések, hazudozás.

Fejlesztés feladatai:

- a tanuló helyének jó megválasztása az osztályban
- egyénhez igazodó követelmény kialakítása
- az alkalmazkodó készség fejlesztése
- együttműködés családokkal, szakemberrel
- a sikerélmény biztos.

Egészségügyi és pedagógiai rehabilitáció

- **Folyamatos szakorvosi** ellátás, annak ellenőrzése, útmutatások figyelembe vétele
- a tanultak elmélyítése
- funkcionális képességfejlesztő programot.

Iskolánkban csak azokat a tanulókat tudjuk beintegrálni, akikhez megfelelően tudunk biztosítani szakembert, gyógypedagógia tanárt, akivel nevelőink szorosán együttműködnek, tanítási órákon a szakembertől kapott utasításokat betartják és betartatják. Az osztályfőnökök és szaktanárok feladata a sérült tanuló beintegrálása, társakkal történő elfogadtatás. Szülőkkal, családdal rendszeres kapcsolattartás, problémák közös megbeszélése, gondok megoldása.

A tanulási-, magatartási- és beilleszkedési nehézséggel (BTM) küzdő gyermekek

A tanulási-, magatartási- és beilleszkedési nehézséggel (BTM) küzdő gyermekek fejlesztése egyénre szabottan történik a Nevelési Tanácsadó szakvéleményében foglaltaknak megfelelően, melyhez egyéni fejlesztési tervet készítenek a fejlesztésben részt vevő szakemberek - fejlesztő pedagógus - gyermekeként, tanulóként. A fejlesztést a KNT. 138§ szerint meghatározott időkeretben végzi.

6. A probléma kezelésének folyamata

A beiratkozásnál az iskola gondosan tanulmányozza át az óvodától megküldött iskolaérettségi véleményt. Amennyiben problémára utaló jelet találnak, - diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, ezekre utaló jelek, magatartászavar, beszédhiba, hyperaktivitás, figyelemzavar vagy egyéb részképesség-zavar - a szakvéleményt meg kell ismerni a gyermekkel foglalkozó pedagógusoknak. Az óvodapedagógus, az iskolaorvos segítő véleményének, tanácsának kikérése kötelező.

A gyermekkel foglalkozó nevelő a tanév megkezdésekor ismerkedjen meg a szülővel, gyermekkel családlátogatáson.

A gyermekkel foglalkozó logopédus, pszichológus sokat segíthet a probléma eredményes megközelítésében, a pedagógus kérje ki véleményüket.

Az iskolai beiratkozásnál - ha előre tudjuk a problémát, ajánlhatjuk kisebb osztálylétszámmal működő iskola megkeresését a szülőnek, a gyermek érdekében.

Iskolánkban csakis normál osztályban integráltan tudjuk e tanulók oktatását, nevelését végezni. A tanítási órákon differenciált foglalkoztatás szükséges. A tanítási órákon túl fejlesztő felzárkóztatást szervezünk számukra.

Iskolánkban a törvény által előírt módon megoldott az SNI tanulók ellátása.

A pedagógussal szembeni elvárások:

- ismerje a részképesség-zavar tünet együttesét;
- tudjon differenciáltan oktatni;
- semmiféle hátrányos megkülönböztetés, degradáció nem érheti részéről a tanulót
- értékelésnél vegye figyelembe a tanuló eltérő képességeit; a szakértői véleményt
- erősítse a tanuló kiemelkedési lehetőségeit ott, ahol nem érvényesül a hátrány;
- a teljesítmény mérésénél, értékelésnél önmagához képest is nézze a fejlődést;
- nevelje az osztályközösséget a különböző képesség-zavarok tolerálására.

Az osztályfőnökkel szembeni elvárások:

- a szülővel szemben kiemelten figyelmesen és tapintatosan fogalmazzon;
- a tanuló problémáit értesse meg a szaktanárokkal;
- szükség esetén forduljon szakemberhez a gyermek ügyében;
- kísérje figyelemmel a tanuló szakellátásának folyamatát, eredményességét;
- gondoskodjon a tanuló pályaválasztásáról;
- szükség esetén a tanuló magatartásáról, teljesítményéről adjon írásban véleményt;

Az osztályfőnöknek, tanítóknak, tanároknak ismerni kell a probléma törvényi háttérét, a sajátos nevelési igényű tanulóra vonatkozó javaslatot tehetnek az iskolavezetés számára a tanuló különböző szintű és fokozatú mentesítésére. A 20/2012 EMMI rendelet 68.§ és 71.§ részletesen szabályozza, melyek az iskola feladatai az e körbe eső tanulókkal.

Amennyiben SNI – s problémára a beiratkozásnál nem derül fény, úgy az osztálytanító, szaktanár kötelessége, hogy a probléma észlelésekor a megfelelő intézkedést megtegye:

- konzultáljon nevelőtársaival az adott eset kapcsán, valóban a jelzett probléma áll-e fenn;
- beszélje meg az észlelt problémát tapintatosan a szülővel, ifjúságvédelmi felelőssel;
- kérje a tanuló nevelési tanácsadói vizsgálatát, véleményezése legyen korrekt, szakmailag megalapozott, küllemében igényes;
- kísérje figyelemmel a gyermek sorsát, ha szükséges erősítse meg a szülőt a további vizsgálatokat illetően, legyen támasza a nehéz döntések meghozatalában;
- tájékoztatassa az iskolavezetést a vizsgálatokról, kérjen intézkedést, ha szükséges;
- munkáját szakmai hozzáértéssel, empatikusan, segítőkész módon, tapintatosan végezze.

7.A sajátos nevelési igényű tanulók értékelése

Iskolánk a gyógypedagógiai nevelésben-oktatásban résztvevő intézmények körébe tartozik. A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók eredményes szocializációját iskolai pályafutását elősegítheti a nem SNI tanulókkal együtt történő integrált oktatásuk.

Az SNI tanulók oktatásának irányelve:

- sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedését, a többi tanulóval való együtt haladását tekintjük.
- Személyre szabott pedagógiai eljárásokat, eszközöket, módszereket alkalmazunk.
- A tananyag feldolgozásánál figyelembe vesszük a tantárgyi tartalmak egyes SNI tanulók csoportjaira jellemző módosulásait.
- Egyéni fejlesztési tervet készítünk.
- Egyéni haladási ütemet biztosítunk.
- Együttműködünk a szakszolgálat szakembereivel.
- Negyedévente személyre szabott szóveges értékelés keretében összegezzük az adott időszak eredményeit.
- Fejlesztő pedagógus és gyógypedagógus segít a fejlesztésben a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 6. számú melléklet és a 47.§-ban szabályozottaknak megfelelően, valamint az Oktatási Hivatal honlapján elérhető irányelvek betartásával, a tanulók szakértői véleményében javasolt óraszámok és az egyéni fejlesztési tervek alapján meghatározott időkeretben.

Az irányelvek az intézményben a Pedagógiai Program részét képezik melléklet formájában, melyek elektronikusan az alábbi webhelyen elérhetőek:

https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alaprogramok

- A tanulási-, magatartási- és beilleszkedési nehézséggel (BTM) küzdő gyermekek értékelését a Nevelési Tanácsadó szakvéleményében leírtak alapján végezzük.

Kastély

Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola,

Egészségnevelési és egészségfejlesztési terve

**„Őrizd meg tested egészségét,
lelked tisztaságát, békéjét!”**

Egészségfejlesztő iskola

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) megfogalmazása szerint az egészségfejlesztő iskola folyamatosan fejleszti környezetét, ami elősegíti azt, hogy az iskola az élet, a tanulás és a munka egészséges színtere legyen.

Mi az egészség?

Napjainkban egyetértés van abban, hogy **az egészség nem a betegség hiánya**, hanem a testi, lelki, szociális jól-lét állapota. A WHO-nak ez az 1948-as alkotmányában megfogalmazott meghatározás helyes kiindulópont, de mindenképpen hangsúlyoznunk kell, hogy az egészség nem passzív állapot, hanem folyamat. Az egészség kiteljesedésére az alábbi négy feltétel teljesülése adja a legnagyobb esélyt: ha az egyén társadalmilag integrálódik (családhoz, iskolai, munkahelyi és más közösségekhez tartozik), ha a változó terheléshez alkalmazkodni tud, ha individuális önállóságát megőrzi, és végül, ha megteremti az összhangot a biogenetikai, a fizikai, a lelki és a társadalmi lehetőségei közt.

Az egészség fontos eszköz életcéljaink megvalósítása során. Az egészség pozitív fogalom, amely a társadalmi, közösségi és egyéni erőforrásokat, valamint a testi-lelki képességeket hangsúlyozza. Az egészségnek ezek a meghatározásai rendkívül ambiciózusak, és mindenképpen egy kívánatos folyamatot határoznak meg, melyben a társadalom egészére vonatkozóan rövid és hosszú távon feladatok hárulnak mindannyiunkra.

Mi az egészségfejlesztés?

Az egészségfejlesztés az összes nem terápiás egészségjavító módszer gyűjtőfogalma, tehát magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, a mentálhigiéné, az egészségfejlesztő szervezetfejlesztés, az önsegítés feladatait, módszereit.

A WHO meghatározása szerint az egészségfejlesztés az a folyamat, amely képessé teszi az embereket arra, hogy saját egészségüket felügyeljék és javítsák. Az egészségfejlesztés átfogó társadalmi és politikai folyamat, mely nemcsak az egyének képességeinek és jártasságának erősítésére irányuló cselekvéseket foglal magába, hanem olyan tevékenységeket is, amelyek a társadalmi, környezeti és gazdasági feltételek megváltoztatására irányulnak azért, hogy azoknak a köz és az egyén egészségére gyakorolt hatása kedvező legyen. Az egészségfejlesztés az a folyamat, amely képessé teszi az embereket az egészséget meghatározó tényezők felügyeletére és ezáltal egészségük javítására. A részvétel nélkülözhetetlen az egészségfejlesztő tevékenység fenntartásához.

Személyi és tárgyi feltételek

Pápakovácsi a Bakonyalján, a Kisalföld peremén fekszik. Lankás domboldalra fut fel a falu, ahonnan szép kilátás nyílik a környező vidékre. Az iskola barátságos természeti környezetben található. Káros környezeti hatásoktól nem szenved. Évtizedes fákkal beültetett, csendes park övezi. Kellő mozgásteret adó játszó- és sportudvar is biztosított a jó levegőn való tartózkodáshoz. 1988-ban új tornacsarnok épült, ami nemcsak az iskola tanulóinak nyújt lehetőséget a testedzésre, hanem a környékbeli fiatalok is látogatják. A község korszerű infrastruktúrával rendelkezik: gáz-, víz- és szennyvízvezeték is létesült, a szomszéd községben kiépített biológiai szennyvíztisztítóval. Modern média lehetőségekkel is dicsekedhetünk: kábeltelevízió-hálózat és az internetes kapcsolat is megvalósult az utóbbi évtizedben.

Az iskola patinás épülete sajnos nem oktatási célra készült. Több száz éves grófi kastély, kis ablakfelületekkel, amin kevés természetes fény jut a termekbe, ezért egész nap mesterséges megvilágításban lehet dolgozni. A termek mérete sem igazán megfelelő, bár a jelenlegi tanuló létszámot kielégíti.

Tanulóink több községből—Döbrönte, Ganna, Kup, Nóráp—járnak be, sőt Pápáról és Tapolcafőről is. Többségük menetrend-szerinti Volán-járáttal. (Nórápról az iskolabusz szállítja a gyerekeket). A gyerekek egy része már fél nyolckor az iskolában van, és ha a délutáni napközit is igénybe veszi, fél öt körül ér haza. Még egy felnőttnek is elég fárasztó ez. Igyekszünk ezért olyan napirendet kialakítani, amely hosszabb szüneteket iktat be: étkezések idején, valamint a délutáni tanulási időszak előtt. A gyerekek azonban gyakran már fáradtan érkeznek, nem alusszák ki magukat, főleg hétfőn és ünnepek után tapasztaljuk ezt. Sokat ülnek a tv és a számítógép előtt, káros, agresszív hatásokat erősítő filmeket és műsorokat néznek.

A pedagógusok és a technikai dolgozók többsége elkötelezett híve az egészséges életre nevelésnek, igyekszik egészséges életmódot folytatni.

Jó kapcsolatot építettünk ki az önkormányzatokkal, a háziorvossal és a védőnővel, a családvédelmi és a gyermekjóléti szolgálat dolgozóival. Rendszeresek a szűrővizsgálatok, tanulókat és dolgozókat érintve is.

A lehetőségekhez mérten igyekszünk az egészséges táplálkozási szokásokat kialakítani.

A higiénés körülmények megfelelőek, lehetőség van a mellékhelyiségek és a mosdó használatára, a technikai dolgozóknak a tisztálkodásra.

Egészségnevelési előzmények

Intézményünk Pedagógiai Programjában eddig is kiemelt területként jelentkezett az egészséges életmódra való nevelés. Ennek érdekében szerveztünk számos hasznos programot

- „Egészségnap” rendezvény
- tanulmányi séták, kirándulások
- minden napos testedzés lehetősége
- sportkör, és magyar néptánc
- évenkénti orvosi, védőnői szűrővizsgálatok
- felvilágosító előadások biológia, egészségtan és osztályfőnöki órákon
- drogmegelőző és szexuális felvilágosítások a felső tagozatban
- pedagógusok szakirányú továbbképzése
- a tantárgyak helyi tantervébe is beépültek az egészséges életmódra vonatkozó fejezetek
- a diákönkormányzat szervezésében sportversenyek, akadályversenyek, hasznos szabadidős tevékenységek

Az egészségfejlesztési programunk ismérvei:

- Minden rendelkezésére álló módszerrel elősegítjük a tanulók és a tantestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.
- Együttműködést alakítunk ki a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen;
- Egészséges környezetet, iskolai egészségnevelést és iskolai egészségügyi szolgáltatásokat biztosítunk, ezekkel párhuzamosan együttműködik a helyi közösség szakembereivel és

hasonló programjaival, valamint az iskola személyzetét célzó egészségfejlesztési programokkal. Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének, teret adunk a társas támogatást, a lelki egészségfejlesztést és a tanácsadást biztosító programoknak.

- Olyan oktatási-nevelési gyakorlatot folytatunk, amely tekintetbe veszi a pedagógusok és a gyerekek jól-létét és méltóságát, többféle lehetőséget teremtünk a siker eléréséhez, elismerjük az erőfeszítést, a szándékot, támogatjuk az egyéni előrelépést.
- Törekszünk arra, hogy segítsük diákjainak, az iskola személyzetének, a családoknak, valamint a helyi közösség tagjainak egészségük megőrzését; együttműködünk a helyi közösség vezetőivel, hogy utóbbiak megértsék: a közösség hogyan járulhat hozzá – vagy éppen hogyan hátráltathatja – az egészség fejlesztését és a tanulást.
- 2010. áprilisától bekapcsolódtunk az Ökoiskolák hálózatába, három évig viselhetjük a címet. Igyekszünk a fenntartható fejlődés érdekében az épített és természeti környezetünket óvni, védeni. Energia őrjáratot szervezünk, amely az intézmény takarékos működésére ügyel, minden pazarlásra figyel.

Stratégiai megfontolások

A nemzeti egészségfejlesztési tervhez igazodva feltárjuk a helyi problémákat. Az egészségügyi hálózat helyi és környékbeli képviselőivel együtt rövid és hosszú távú stratégiai terveket kell kidolgozni, ami a helyzet feltárástól kiindulva az igényfelméréseken át a lakosság hosszabb távon emelkedő életminőségéig vezet.

A fejlesztés elszigetelten nem valósítható meg, csupán az érdekeltek és segítők összefogásával. Erre viszont az iskola jótékony hatással lehet, a megelőzés színterének tekintve. A szülői ház és a környezet helytelen hatásait ellensúlyozni ugyanakkor nagyon nehéz, ezért azt kell elémünk, hogy a háziorvosi és védőnői segítséggel a jót erősítsük, és segítségükkel győzzük meg a potenciálisan veszélyeztetetteket.

A gyerekek és fiatalok hosszú éveket töltenek az óvodában és az iskolákban. Ebben az időszakban érdemi hatást lehet gyakorolni a személyiségfejlődésükre, mely nagyban meghatározza az életmódjukban később kialakuló szokásaikat, az életideálokat, preferenciák kialakítását.

Az iskola, más társadalmi intézményekkel és szereplőkkel állandó kölcsönhatásban létezik, hatást gyakorol szűkebb és tágabb környezetének kapcsolatrendszerére, a környezet viselkedésére.

Mindezeket figyelembe véve tehát, az iskola a családi környezet mellett a szocializációnak azt a színterét jelenti, amelyben mód nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásmintáinak kialakítására és begyakorlására.

A prevenció (megelőzés) területei

Az **elsődleges megelőzés** a betegség első megjelenésének megakadályozására az egészség megőrzésére irányul.

Az elsődleges vagy primer prevenció a betegségeket előidéző tényezők korai felismerésére és elkerülésére irányuló tevékenység, ami a veszélyeztetett emberekre irányul.

Az egészségfejlesztés, és annak egyik megvalósulási formája a korszerű egészségnevelés az egészségi állapot erősítésére és fejlesztésére irányul. Ide tartozik például az egészséges táplálkozás, az aktív szabadidő eltöltés, a mindennapos testmozgás, a személyi higiéné, a lelki egyensúly megteremtése, a harmonikus párkapcsolat és családi élet kialakítása, fenntartása, a családtervezési módszerek, az egészséges és biztonságos környezet kialakítása, az egészségkárosító magatartásformák elkerülése, a járványügyi és étel-miszer biztonság megvalósítása.

A másodlagos prevenció körébe tartozik az iskolás gyermekek életkorhoz kötött kötelező szűrővizsgálatainak rendszere, a túlsúllyal vagy mozgásszervi problémával küzdő gyermekek számára szervezett speciális táplálkozási tanácsadás és/vagy differenciált testi nevelés.

Ezen kívül a rizikófaktorokkal rendelkező családok felkutatása, fokozott ellenőrzése védőnő és iskolaorvos segítségével.

Intézményünk járványügyi protokollja

Az iskola épületeinek közösségi tereiben (folyosó, lépcsőház, mosdó) nehezen valósítható meg a megfelelő védőtávolság betartása, emiatt ezeken a helyeken a maszk használata a tanulók számára erősen ajánlott, az alkalmazottaknak kötelező! A tanítási órákon és az udvari szünetekben a maszk használata nem kötelező. A bejáró tanulók számára az autóbuszokon, az iskolabuszon is maszk használata kötelező!

A tanulók és alkalmazottak kezét az intézménybe lépés előtt fertőtleníteni kell, lázmérés kötelező! Iskolánkba idegenek csak indokolt esetben léphetnek be, ebben az esetben számukra a maszk használata kötelező. A szülőkkel való kapcsolattartás online formában történik. Ha személyes

találkozást igénylő dolgot kell intézményünkben elintézniük, akkor előzetesen telefonon időpontot kell egyeztetni!

A tanulók, alkalmazottaknak naponta többször fertőtlenítő hatású szappannal kell kezet mosni.

A tantermekben biztosítani kell az állandó természetes szellőztetést.

Abban az esetben, ha a tanterembe másik osztály tanulói tartózkodnak, akkor ezt követően fertőtlenítő takarítást kell végezni.

Tanítási órák alatt, naponta többször fertőtlenítő takarítást kell végezni a közösségi terekben, a tornaterem öltözőjében, az ajtók kilincseit, a lépcsőkorrlátokat le kell törölni. Az informatika teremben minden tanítási óra után fertőtlenítő törlőkendővel le kell törölni a billentyűzetet, egeret.

A nevelési-oktatási intézményeket kizárólag egészséges, tüneteket nem mutató gyermek, tanuló látogathatja. Amennyiben a szülők gyermeküknél tüneteket észlelnek, a NNK aktuális eljárásrendje alapján gondoskodniuk kell orvosi vizsgálatról! A szülő köteles az iskolát értesíteni, ha a gyermekénél koronavírus-gyanú, vagy igazolt fertőzés van. A hiányzást követően a gyermek az iskolába kizárólag orvosi igazolással térhet vissza! Amennyiben a tanítási időben a gyermekén tüneteket észlelünk, a gyermeket elkülönítjük, a szülőt azonnal értesítjük.

A higiéniai feltételek biztosítása érdekében kérjük a szülőket, hogy gyermekeik részére tízórai és uzsonna elfogyasztásához tiszta ruhaszalvétát, konyharuhát biztosítsanak, amit a tanuló az étkezés során a padjára terít.

Partnerek, segítő kapcsolatok

-szülők, család

-szülői szervezetek

-házi- és iskolaorvos

-védőnő

-gyermekjóléti szolgálatok

-nevelési tanácsadó

-családsegítők

-ifjúság védelmi felelős

-ÁNTSZ

-rendvédelmi szervek-bűnmegelőzési csoportja

- Operatív Törzs

Az egészségnevelés iskolai területei

Az iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, **s konkrét tevékenységekben alapozódhassanak meg.**

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe kell beépülni. Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- a tisztálkodás módjának helyes kialakítása a fogmosástól az intim tisztálkodásig
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- az értékek ismerete
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamat
- elsősegély-nyújtási alapismeretek, életkornak megfelelően
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben, AIDS prevenció
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete betegség és a gyógyulást segítő magatartás (elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat)
- a tanulás és a tanulás technikái
- az idővel való gazdálkodás szerepe
- a rizikóvállalás és határai (közlekedés)
- a szenvedélybetegségek elkerülése
- a tanulási környezet alakítása
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége

Az intézményi egészségnevelés összefügg a pedagógus magatartásával, gondossággal, az intézmény szervezettségével.

- Gondoskodunk az osztálytermek, csoportszobák megfelelő, rendszeres szellőztetéséről.

- Megfelelően tájékozódunk a gyermekek egészségi állapotáról a védőnő és az iskolaorvos szűrővizsgálatai révén. A Nevelési Tanácsadó segítségével szűrjük ki a részképesség zavarokkal küszködő gyerekeket, akikkel szakszerűen foglalkozunk.
- Figyelnek a pedagógusok a gyerekek megfelelő testtartására. Az ülésrend kialakítása lehetővé teszi, hogy minden tanuló számára a megfelelő, egyéni adottságokat is figyelembe vevő (pl. rövidlátás, hallási zavar) helyen ülhet. Ügyelnek arra, hogy az ülésrend időszakonkénti változtatásával nyújtsanak változatosságot a gyermekek szemének és gerincének terhelésében.
- A napi munkarend, az órarend tervezésénél az iskola és az óvoda gondoskodik a mozgásigény kielégítéséről. Parkosított környezetünk lehetővé teszi a jó levegőn való testmozgást.

Iskolai programok

Tanórai foglalkozások

Tantárgy	alkalmazási lehetőség
magyar irodalom	olvasmány élmények, fogalmazás az egészségről, annak megőrzéséről, betegségről, gyógyulásról
történelem	milyen körülmények közt éltek eleink, régi korok betegségei, járványai, modern korunk vívmányai
matematika	statisztikai adatok értelmezése, grafikonok leolvasása, készítése, matematikai feladatok az egészséges szervezet működéséről, gyógyításról
biológia egészségtan	az emberi szervezet felépítése, működése, helyes táplálkozás, betegségek leírása, gyógyítása
természettudomány-környezetismeret	A bennünket körülvevő környezeti tényezők egészséget befolyásoló hatásai

kémia	A háztartásban használatos vegyszerek (pl. tisztító-, permetezőszerek) ártalmi, energiaforrások, táplálékaink összetétele, hulladékok , környezetszennyezés, -védelem.
fizika	Az elektromos áram hatása, baleset megelőzés Diagnosztikus módszerek a gyógyászatban EKG, ultrahang. Nyomáskülönbségekből adódó élettani problémák.
testnevelés és sport	Mindennapos testedzés az egészségünk megőrzését segíti. Évente megtörténik a tanulók fizikai és motorikus képességeinek mérése, balesetek megelőzése
német	Hogy élnek más nemzetek, tájékozódjunk a testvériskolánknál
technoka és tervezés	Tájékozódunk a mindennapi életünk rendszereiről, háztartás-vezetés tanulságai
osztályfőnöki/közösségi nevelés	Társas kapcsolatok az osztályban, barátság, szerelem, család szerepe életükben, lelki-egészségvédelem, iskolán belüli bántalmazás, segítségnyújtás a bajbajutottnak , elsősegélynyújtás

Tanórán kívüli foglalkozások

- Napközis foglalkozások

Jó az együttműködés a tanítók, szaktanárok és a napközis nevelő között, kitűnően egészíti ki a tanórai programot, illetve a konkrét esetfeldolgozást. A napközi kiváló helye a játékoknak, játékos gyakorlatoknak is.

- Délutáni szabadidős foglalkozások
Sportprogramok, témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők, versenyek, egyéb játékos programok, csoportfoglalkozások.
- Szakkörök
- Egészségnap
- Hétvégi iskolai programok
Sportrendezvények, kulturális programok.
- Kirándulások, erdei iskolák, túrák, sportprogramok

Tájékoztató fórumok

- Szülői értekezleteken, iskolai és osztályszinten is történik esetmegbeszélés, sőt tartottunk már „Szülők iskolája” címen külső szakember segítségével tanácsadást nevelési kérdésekben.
- Szakmai tanácskozások, nevelőtestületi értekezletek
- Faliújság, iskolaiújság cikkei

Iskolán kívüli rendezvények

- Az egészségfejlesztés szemléletének széleskörű elsajátítása előadásokon pedagógusok, szülők, alkalmazottak, tanulók számára
- Tegyük szebbé az iskola környezetét! Tavaszi-őszi növényültetés—falusi ”nagytakarítás”, amibe bevonjuk a község lakosságát is.
- Szervezünk kirándulásokat, lehetővé tesszük hazánk szép tájainak megismerését.
Versenyzőket készítünk fel a POK által kiírt tanulmányi versenyekre
- Rendszeres, évenkénti szűrő vizsgálatokra visszük a gyerekeket az iskolaorvoshoz és az iskola-fogászatra.

Mindennapos iskolai testedzés programja

Cél: A gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel, hiszen tapasztaljuk, hogy a modern kor és az azzal együtt járó technológiák az embert olyan életmódba kényszeríthetik, amely mozgásszegény életmódhoz, fizikai képességeik hanyatlásához vezethet, áttételesen előidézve ezzel a szellemi teljesítmény romlását is. Az iskolai testnevelés és sport keretei között fejlesztjük, a csapatmunkát, valamint a társakkal történő kreatív együttműködést.

Annak érdekében, hogy az egészségfejlesztő testmozgás hatékonyan megvalósuljon, az alábbi sajátos egészségügyi és pedagógiai szempontoknak kell teljesülniük:

- Minden gyermek minden nap részt vesz valamilyen testmozgás programban.
- Minden testnevelési órán és minden egyéb testmozgási alkalmon megtörténik a keringési és légző-rendszer megfelelő terhelése.
- Minden testnevelés és sport órán van gimnasztika, benne a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag és légzőtorna
- A testnevelési tananyag egészére érvényes a gerinc- és ízületvédelem szabályainak betartása, külön figyelemmel a fittség és az izomerősítések különböző testhelyzeteire.
- Minden testnevelési óra és egyéb testmozgási alkalom örömet és sikerélményt jelent még az eltérő adottságú tanulóknak is.
- A testnevelés és sport személyiség fejlesztő hatásai érvényesülnek a teljes testmozgás programban.
- A testmozgás-program életmód-sportokat, életminőség-sportokat (tenisz, túrázás) is megtanít, hisz ezeket egy életen át lehet űzni.
- A testmozgás program játékokat és táncot is tartalmaz.

A fenti szempontok a következő módokon érvényesülnek:

- Heti 5 alkalommal minden tanuló részt vesz testnevelés és sport tanórán, szükség esetén a könnyített testnevelés óra is biztosított. Egyesületi keretek közt sportoló tanulók 2 testnevelésóra alól egyesületi igazolással mentesülhet.
- További alkalom biztosított még a sportolásra:
  - 3 csoportban délutáni sportköri foglalkozásokon edzhet minden tanuló.
- a napközis csoportok vezetői munkatervükbe heti 1-1 alkalommal sport tevékenységet iktattak be.

- Jó idő esetén az iskola udvarán, rossz idő esetén a tornateremben ügyességi játékok és hagyományos népi játékok szerepelnek a tanítás utáni ½ órában, a mindennapos testmozgás kielégítésére.
- A tanítási órák szüneteiben, tanítási órák után biztosított az iskola játszóudvarán és sportpályáján, a szomszédos játszótéren a jó levegőn való tartózkodás, testmozgás.
- Rendszeresen túrázunk a környékbeli erdőkben, és a Balaton felvidéken.

Az optimális problémafeltárást és helyzetértékelést az alábbiak által kitöltött kérdőívek szolgálják:

- szülők (akiknek az átlagosnál erősebb kapcsolata van az iskolával, pl. szülői munkaközösség tagjai),
  - igazgató,
  - az iskolai egészségfejlesztésért/nevelésért felelős pedagógus,
  - az iskolai védőnő,
  - iskolaorvos,
  - az iskola olyan tanárai, akik egészségnevelést, vagy azzal szorosan összefüggő ismereteket tanítanak,
- az iskola végzős diákjai.

A minimális minta a következők véleményét tartalmazza:

- igazgató, óvodavezetők
- az egészségfejlesztésért felelős koordinátor/pedagógus,
- iskolaorvos,
- iskolai védőnő,
- 1-2 pedagógus,
- évfolyamonként egy-egy, a témára rálátással bíró szülő
- a végzős évfolyam osztályaiból 2-3 diák

Amennyiben a vizsgálatot évente elvégezzük, akkor jól követhetjük az iskolában az egészségfejlesztési tevékenység változásainak irányát, fejlődését, még akkor is, ha a válaszolók személye megváltozik. A követéses vizsgálatnál ideális esetben azonos személyek a kitöltők, de minimális követelményként elfogadható az is, hogy azonos szerepben, azonos létszámú megkérdezett szerepeljen a következő adatfelvételkor a mintában.

Minden tanévben egy tantestületi értekezleten elemezzük, értékeljük az előző év NETFIT mérésének eredményeit. Ezeket is figyelembe véve határozzuk meg a fejlesztési feladatokat.

Egészségfejlesztő team létrehozása

Az iskolai egészségnevelési feladatok végrehajtásában közreműködnek:

- az igazgató vagy megbízottja
- az iskolaorvos, védőnő,
- a testnevelő,
- a diákönkormányzatot segítő pedagógus,
- a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős,
- osztályfőnöki munkaközösség vezetők

Átfogó értékelés

Annak érdekében, hogy meg tudjuk állapítani mi változott intézményi szinten az említett stratégiaalkotási folyamat és a cselekvési terv megvalósítása révén, **egy év elteltével ismét elvégezzük az önértékelést.** Ha jól dolgoztunk, akkor reméljük, hogy kedvező változások fognak beállni nem csak a konkrét célok

megvalósulásában, hanem egyéb területeken is, hiszen egy jól irányított, szervezett és a részvételt biztosító, sokszínű egészségnevelési program az iskola légkörét is pozitívan befolyásolja, és javítani fogja az egészségfejlesztés esélyeit.

A Pápakovácsi Kastély Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola Egészségnevelési és Egészség fejlesztési tervét az iskola-egészségügyi szolgálat nevében az iskolaorvos véleményezte és elfogadásra javasolta.

iskola-egészségügyi szolgálat

iskolaorvos

ISKOLAI DROGSTRATÉGIA

Az iskola küldetése:

- Az egészségprogram részeként a fiatalok kommunikációs- és cselekvési képességét javítani kell, életmódjukat, az értékekkel történő azonosulásukat – köztük az egészséges életmód iránti igényt - fokozatosan a pozitív mintákhoz kell formálni.
- Ezen elvekből kiindulva szükséges megtanítani a fiataloknak, hogy hogyan tölthetik el kulturált módon, tartalmasan szabadidejüket, választási lehetőségeket, mintákat bemutatva nekik
- Az egészségprogram részét képezi az iskolai **drog-prevenációs munka**, amely keretében nagy hangsúlyt kell fektetni a megelőzésre, de szembe kell nézni a drogok jelenlétével is. Az iskola leghatékonyabban a **pozitív énkép fejlesztéséhez**, a személyiség formálásához képes hozzájárulni, és e mellett precíz ismereteket tud közvetíteni. Ugyanakkor ki kell szűrni a ténylegesen érintetteket, és a megfelelő segítő felé orientálni őket.

Célok és célkitűzések megállapítása

Általános célok:

- Az egészségügyi tudatosság kiépítése
- Ismeretek közlése, pontosítása
- Egyéni képességek, pozitív énkép kiteljesítése
- A beállítódások és a magatartás megváltoztatása
- Környezeti változtatások (fizikális és szociális)

Konkrét célok:

- Az iskolai drog-koordinátor kijelölése, feladatkörének pontos tisztázása
- Rendszeres felmérések az egészségfejlesztő program keretein belül
- Együttműködés kialakítása az iskola vezetésével és a tantestülettel
- Pályázati lehetőségek felkutatása
- Szülők tájékoztatása
- Segítő kapcsolatok kiépítése
- Egyéni segítségnyújtás
- Diáksegítők felkutatása
- A prevenció beépítése az osztályfőnöki munkába
- Délutáni klub-foglalkozások szervezése

- Pedagógus továbbképzés

Célkitűzések:

- A vezetőség tájékoztatása a programról, a célok tudatosítása, források felkutatása, hálózatszervezés.
- A program megismertetése és elfogadtatása a tanárokkal, a szülőkkel és a diákokkal, meggyőzés annak hasznosságáról, önkéntes segítők bekapcsolása a végrehajtásba.

A tervezést befolyásoló tényezők

Külső környezet

Mind a pedagógusok, mind a szülők a Pedagógiai Program elfogadásával támogatják azokat az alapelveket, melyre a program épül. Azonban a gyerekek kortárs környezete gyakran a veszélyeztetettség alapjául szolgálhat.

Belső környezet

- Számolni kell forráshiánnyal.
- Biztosítani kell az iskolai vezetőség támogatását a program megvalósításához (erkölcsi, szervezési, pénzügyi szempontból).
- Ellenállás várható egyes szenvedélybetegségben érintettek részéről (pl. legális drogok: alkohol, dohány), ezért a programban részt vevő team tagjait fel kell készíteni a konfrontálásra, motiváltságukat minden lehetséges módon erősíteni szükséges.

Lehetőségek és veszélyek

Lehetőségek

A program konkrét céljai közül nagy valószínűséggel megvalósíthatók:

- Az iskolai drog-koordinátor kijelölése, feladatkörének pontos tisztázása.
- Folyamatos pályázás.
- Vendégelőadók hívása az osztályfőnöki órákra.
- A menedzsment tájékoztatása, továbbá erkölcsi támogatásuk biztosítása a programhoz.
- A tanárok tájékoztatása a programról.
- Segítők bekapcsolása.
- Szülők tájékoztatása.

Veszélyek

- A program megvalósulását szervezési, pénzügyi és tudati oldalról veszélyezteteti néhány tényező:

- A tantestület nem azonosul a program célkitűzéseivel, esetleg akadályozza azok megvalósítását.
- A vezetőség aktív segítségnyújtása a hálózatszervezéshez, forrás felkutatásához, drog-koordinátor kinevezéséhez nem valósul meg.
- A veszélyeztetettek számára a felvilágosító - nevelő tevékenység megszervezése nem sikerül.

Az erőszakmentes konfliktuskezelő technikákkal összefüggő ismeretek

Az iskola fontos feladata hogy felkészítse tanulóit konfliktusaik megoldására.

Fontos, hogy a tanuló ismerje a konfliktuskezelés feltételeit, szabályrendszerét, amelyek betartása segíti a feleket az elfogadható megoldások megtalálásában.

- A felek tudják meghatározni, milyen típusú konfliktusban vesznek részt.
- Legyenek tudatában az erőszak okainak és következményeinek, ismerjenek alternatívákat az erőszakra.
- Ne kerüljék el, hanem **vállalják a konfliktust**.
- Tiszteljék önmagukat és partnerüket, tiszteljék önmaguk és partnerük szükségleteit.
- Tudjanak különbséget tenni az érdekek és az általuk képviselt álláspontok között.
- Tanulmányozzák kölcsönösen egymás érdekeit, hogy azonosítani tudják a közös és összeegyeztethető érdekeket.
- Úgy közelítsék meg egymás konfliktusban álló érdekeit, mint az együttműködés által megoldható problémát.
- Figyeljenek egymás **kommunikációjára**, próbálják meg minél érthetőbben közölni az információkat.
- Kontrollálják egymás szubjektivitását, sztereotípiáit, hamis ítéleteit, percepcióit, melyek az akut konfliktusok gyakori tartozékai.
- Fejlesszék önmaguk konfliktuskezelő képességeit.
- Legyen **reális önismeretük**, ismerjék saját reakcióikat konfliktushelyzetben.
- A konfliktuskezelés folyamatában maradjanak mindvégig erkölcsös emberek.

A konstruktív konfliktuskezelés igénye az iskolai konfliktusok esetén reális elvárásnak minősül.

AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- Ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát.
- Ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat
- Ismerjék fel a vészhelyzeteket.
- Tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit.
- Sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat.
- Ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével; sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- A tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek az elsősegély-nyújtási alapismeretek területén.
- A tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit.
- A tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és egyéb foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják, így a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó elsősegély-nyújtási ismeretek a következő tantárgyakba épülnek be:

- Biológia: rovarcsípések, légúti akadály, artériás és ütőeres vérzés, komplex újraélesztés.
- Kémia: mérgezések, vegyszer okozta sérülések, savmarás, égési sérülések, forrázás, szénmonoxid mérgezés.
- Fizika: égési sérülések, forrázás.
- Testnevelés: magasból esés.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb foglalkozás:

Évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó témanap szervezése a tanulók számára

KÖRNYEZETI NEVELÉS PROGRAM

Célok, alapelvek

Stratégiailag kiemelt céljaink:

- fontos kiemelni, hogy az intézmény ezen programja során lehetőség nyílik a **természettudományos, vállalkozói, esztétikai kompetenciák fejlesztésére.**
- természetismereti, természetvédelmi, környezetvédelmi problémákkal kapcsolatos ismeretek átadása,
- **globális környezeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása,**
- helyi környezeti, természeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása, ezek felismeréséhez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése,
- a természet szeretetére nevelés,
- a globális és a helyi környezeti problémákkal kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés,
- a mindennapi életben való **környezettudatos gondolkodásra és magatartásra nevelés,**
- **a fenntartható fejlődéshez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése.**

Tevékenységekhez közvetlenül kapcsolható részcélok

- saját környezetünkkel kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés - hulladékkezelési program, kert program, tisztasági verseny,
- válogatott hulladékkezelésre szoktatás,
- a kerékpáros közlekedés gyakorlatának, kultúrájának népszerűsítése,
- kerületünk helytörténeti, építészeti értékeinek megismertetése,
- a természet szeretetére nevelés, a gyerekek természettel való közvetlen élményekhez juttatása – alsó, felső tagozatos természetbarát szakkör, természetvédelmi tábor,
- a gyerekek lakóhelyük közelében található természeti értékek megismertetése,
- a természetes anyagok és hagyományos kézműves technikák megismertetése, gyakoroltatása, kézműves foglalkozások keretében,

Az iskola környezeti nevelési tevékenységének személyi feltételei

Iskolánk környezeti nevelési tevékenységében részt vesz a teljes testület, valamint a technikai dolgozók is. Az iskola pedagógusainak rendelkezniük kell a színvonalas környezeti neveléshez szükséges ismeretekkel, módszertani kompetenciákkal.

Az iskola technikai dolgozói rendszeres munkaköri tevékenységei közé tartozik több, a környezeti nevelési programokhoz kapcsolódó feladat.

Az iskola környezeti nevelési munkacsoportot állít fel. Kötelessége iskolánk környezeti nevelési tevékenységének figyelemmel kísérése, a széleskörű tanácsadás. Joga a környezeti nevelési tevékenységek véleményezése, kezdeményezése. Feladata az iskolánkban folyó környezeti nevelési tevékenységek összehangolása és a folyamatos minőségfejlesztéssel járó feladatok ellátása (mérések, értékelés, stb.), valamint - a Helyi tanterv környezeti nevelési szempontú felülvizsgálata.

Módszerek, tanulásszervezési formák

Környezeti nevelési tevékenységeink során a következő módszereket és tanulásszervezési formákat alkalmazzuk:

- **Kooperatív tanulási technikák**
- Erdei iskola
- Osztálykirándulások, táborok (szülők pénzbeli hozzájárulásával)
- Csoportszintű előadás napközis szabadidős időszakban
- Csoportszintű gyakorlati foglalkozás napközis szabadidős időszakban
- Múzeumi óra (szülők pénzbeli hozzájárulásával)
- Szakköri foglalkozás, túrázás
- Verseny

A környezeti nevelés a tantárgyi keretek közt

Az iskolai oktató-nevelő munka nem szorítkozik a tantárgyak óráira, de a feladatok zömét mégiscsak e keretek között valósítjuk meg. **Tanórákon történik azon ismeretek megalapozása, szemlélet formálása, amely során lehetőség van a helyes értékrend, természethez fűződő viszony kialakítására.** Ez minden szaktanár feladata, a megvalósítást viszont nagymértékben befolyásolja, hogy milyen tantárgyról is van szó. A tantárgyi keretek közt zajló tevékenységek értelemszerűen minden tanuló számára kötelezőek és ingyenesek.

Környezeti nevelés tantárgyi keretek közt az alsó tagozatban

A **környezeti nevelés** átfogja az alsó tagozatos tárgyak teljes körét, valamennyi tantárgy ismeretanyagába beépítve, **integrált módon** történik. Az első és második osztályban inkább az érzelmi beállítódás alakítása, a természettel, a környezettel való ismerkedés és "környezetbarát" szokások formálása a fő cél, később fokozatosan alakul ki a tudatosság és elkötelezettség szintje.

A környezeti nevelés tantervbe illesztésének egyik megvalósítási módja a "beleoldás". Beleoldásnak vagy tematikus tanításnak nevezzük azt a módszert, amikor a környezeti nevelési fogalmakat, feladatokat és példákat a már meglévő tantervi célkitűzésekbe építik be. Ezt a módszert alkalmazhatjuk egyetlen téma tanításánál, vagy úgy is, hogy az egész tantervet áthatja a környezeti nevelés szemlélete. A megszokott tananyag kiegészítését és kibővítését adják a környezeti nevelési témák.

A **beleoldás módszerének** előnye, hogy könnyű megvalósítani. Ahol csaknem minden tantárgyat egyetlen pedagógus tanít, magától értetődő módon bele lehet szőni az órák anyagába a környezeti nevelési témákat. Eredményességének oka, hogy itt nyílik a leginkább lehetőség arra, hogy a szokásos napi tevékenységen belül helyet találjanak a környezeti nevelésnek.

A **környezetismeret** tantárgy az elemi környezeti nevelésnek a fókuszpontja azáltal, hogy óráin tervszerűen és intenzíven történik a tanulók környezeti attitűdjének és ismereteinek fejlesztése. Személyes tapasztalatokra, élménygyűjtésre épül. Integrálja a természeti és társadalmi jelenségeket. A tanulói tevékenységek állnak az órák megtervezésének középpontjában. A

tantárgy koncentrációs lehetőségeket kínál: lehetővé teszi az anyanyelvi, matematikai, esztétikai és a környezeti nevelés összehangolását.

A magyar nyelv és irodalom órákon, - **szövegértési kompetencia fejlesztése** - környezeti neveléshez kapcsolódó tevékenység lehet pl. a mindennapi életből, természeti környezetből vett témán alapuló szépirodalmi művek, versek, prózai alkotások, ismeretterjesztő szövegek tanulmányozása, elemzése. Néhány példa az alkalmazható módszerekből:

- kapcsolat keresése az olvasott szöveg és a tanuló saját élményei, tapasztalatai között
- szereplők cselekedeteinek értékelése
- érzelmek és tulajdonságok megfigyelése, kérdések és válaszok megfogalmazása
- emberi kapcsolatok felismerése, több szempont figyelembevétele

Matematika kompetencia fejlesztése Szöveges feladatokban valódi adatokat felhasználása a tanítás során, például egyes vadon élő fajok egyedszámának, vagy az emberi népesség számának alakulása. Keressék meg más adatok hozzáférési forrásait, és az adatokat használják fel különböző típusú feladatok (algebrai műveletek, grafikonok készítése stb.) megfogalmazásánál. Jelentős szemléletformáló hatása lehet valós, a saját meteorológiai mérőállomáson gyűjtött adatsorok alapján összeállított feladatoknak is.

A **testnevelés** eszköze lehet pl. a mozgás örömeinek átélése, a szabad levegőn tartózkodás fontossága. Az időjárás elemeinek közvetlen megtapasztalása. Lehetséges témák, tevékenységek, pl.:

- Gyalogos, kerékpáros túrák
- A természeti környezet sajátosságai
- Helyes viselkedés a természetben
- Tájékozódás terepen
- A zaj is szennyezi a természetet.

Kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság fejlesztése: A művészeti tárgyak alkalmasak a kérdéskör érzelmi megközelítésére, a természet és az ember alkotta környezet szépségeinek művészi bemutatására. E tárgyak hatásosan fel tudják hívni a figyelmet az értékvesztésre, az uniformizálódásra, kulturális örökségünk megőrzésének fontosságára (módszer lehet pl.

hulladékok felhasználása "művészeti" alkotások létrehozásához, virágok, csigaházak, termések gyűjtése, lenyomatok készítése).

A **technika-életvitel kompetencia fejlesztése során** nagy lehetősége, hogy gyakorlati szempontból elemezzék a környezetbarát létformát, és követendő, helyes példákat keressenek és mutassanak be. (Lehetséges témák: ismerkedés az anyagokkal, érzékszervi tapasztalások, a közlekedés környezetszennyezése: lég és zaj. Ember és környezete. Természeti és ember alkotta környezet. Kézműves technikák, Környezetbarát fogyasztói szokások, hulladékkezelés, takarékoság.)

Az alsó tagozat második, harmadik és negyedik évfolyama erdei iskolai programon vesz részt. Ezek lehetnek szolgáltatótól megrendelt programok, vagy saját szervezésűek. Az állami támogatások feltételeihez igazodva az erdei iskolai programok legalább 3, legfeljebb 5 naposak és egész osztályközösségekben valósulnak meg, bár a részvétel nem kötelező. A program költségeit a fenntartó, illetve pályázati forrásból az iskola fedezi.

Környezeti nevelés tantárgyi keretek közt a felső tagozatban

A környezeti nevelés alapvető pillérei a **természettudományi** tantárgyak: *biológia egészségtan, földrajz, fizika, kémia, matematika*. E tantárgyak tanulása során szerzi a tanuló a természetre vonatkozó ismeretek, összefüggések, kölcsönhatások sokaságát. Védni, szeretni csak azt lehet, amit ismerünk. Környezetünk élővilágának ismerete nemcsak tananyag, hanem a szemléletformálás nagyon fontos eszköze is.

A **társadalomtudományi** tantárgyak feladata, hogy a társadalomszerveződés, valamint az emberi viselkedés és kultúra irányából közelítse meg a kérdést. A környezeti válság megoldása nem képzelhető el a jelenlegi társadalmi viszonyok meghaladása nélkül. A korábbi döntések elemzése segíti a jelenben való eligazodást, növeli a jövő iránti felelősséget. Ezek a tárgyak útmutatást adnak a környezeti gondok felismeréséhez és megoldásához, a közügyekben való részvételhez. A humán tárgyak feladatai közé tartozik az is, hogy bemutassák a fogyasztói modell helyett javasolt utakat, a környezeti válság kezeléséhez és megoldásához szükséges világgépet, erkölcsi értékrendet, valamint a rendelkezésre álló gazdasági és jogi eszközöket.

A *technika és tervezés* tantárgy nagy lehetősége, hogy gyakorlati szempontból elemezze a környezetbarát létformát, és követendő, helyes példákat keressen és mutasson be.

Az anyanyelv, idegen nyelvek és a matematika kompetencia fejlesztése során a környezeti nevelés lehetősége lehet például: újságcikkek elemzése, fordítása, amelyek környezeti problémákkal, azok sikeres megoldásával foglalkozik, szituációs játékok játszása, a megszerzett ismeretek környezetvédelmi szakterületen való alkalmazásának bemutatása, illetve ilyen témájú gyakorlati példák alkalmazása. Jelentős szemléletformáló hatása lehet például valós, a saját meteorológiai mérőállomáson gyűjtött adatsorok felhasználásának matematikai és fizikai számítási feladatokban.

A *művészeti tárgyak* alkalmasak a kérdéskör érzelmi megközelítésére, a természet és az ember alkotta környezet szépségeinek művészi bemutatására. E tárgyak hatásosan fel tudják hívni a figyelmet az értékvesztésre, az uniformizálódásra, kulturális örökségünk megőrzésének fontosságára (egy módszer lehet pl. hulladékok felhasználása "művészeti" alkotások létrehozásához). A test- és egészségnevelési tárgyak a környezet és az egészség szoros kapcsolatának megértésével, és az igények kialakításával teheti a legtöbbet.

Osztálykirándulások

A környezeti nevelés egyik hatékony módszere a tantárgyi időben szervezett terepi program, az osztálykirándulás szervezése. A helyi tanterv megvalósulását szolgálja. A valóságos környezet megismerésére, értékeinek befogadására, a problémák értelmezésére támaszkodik. A kirándulásokon az **érzéki-megismerő tanulás, a cselekvő- felfedező magatartás** dominál. Ösztönzi a **kollektív és egyéni érdeklődés kialakulását**. A szabad idő megszervezése, az önkiszolgálás, a tanulási helyzeteken kívüli csoportos tevékenységek és együttesen megélt élmények képezik fontos előnyeit. **Jelentős személyiség és közösségfejlesztő hatású**. A kirándulások időpontját munkatervünkben előre meghatározzuk. Megszervezéséért az osztályfőnök felelős. A kirándulás költségeit (útiköltség, étkezés, belépők) a tanulók fedezik, melyet az osztályfőnök a szülőkkel előzetesen megbeszél.

A környezeti nevelés tantárgyközi keretek közt

A környezeti nevelés szempontjából kiemelt jelentősége van a szabadidős tevékenységeknek. A szabadabb keretek nagyobb teret engednek a többirányú pedagógiai módszerek alkalmazásához.

"Szépítsük meg a sulit" tisztasági verseny

A tanulócsoporthoz közöti verseny kiterjed a tanterem, udvar, a taneszközök rendjére, a szekrények rendezettségére, mindezek tisztaságára. Értékelés havonta, az összesítés és díjazás tanév végén történik

Természetismereti előadások Az erdei iskolákat és a terepgyakorlatokat követően ezekhez kapcsolódó, saját fotóanyagra épülő diavetítéses előadásokat tartunk a csoportoknak

Kézműves foglalkozások

Minden alsó és felső tagozatos csoport számára évente három alkalommal, napközis foglalkozások keretében természetes anyagokra és hagyományos kézműves technikákra épülő foglalkozásokat tartunk

Jeles napok

A környezeti nevelés a környezetkultúra átadásáról is szól. Meg kell terveznünk, hogyan alakítjuk ki ünnepi hagyományainkat. Ezeket a legváltozatosabb formában tesszük emlékezetessé. Ráhangoljuk gondolatainkat, kialakítjuk szokásainkat, kiemelkedünk a hétköznapiakból. A tanév során két-három alkalommal rendezünk az évszakok jellegzetességeihez, természet változásaihoz kapcsolódó rendezvényt (A természet napjai), a jelentősebb környezetvédelmi napokról is általában napközis szabadidős időkeretben emlékezünk meg (A víz világnapja, Madarak és fák napja, Föld napja).

Táborok

Iskolánk nyaranta tábort is szervez kimondottan a környezeti nevelési céljaink megvalósítása érdekében (kézműves tábor, természetvédelmi, evező-tábor, erdélyi testvériskolával szervezett „Barátság- tábor”, melyek önköltségeselek).

Szakkörök

Szakköreink októbertől júniusig folynak, meghirdetésükre és a jelentkezésre szeptemberben kerül sor.

„Szirti sasok” Túraszakkör

Havi két alkalommal, szombati napokon a környékbeli kirándulóhelyekre, túraútvonalakon szervez kirándulást.

Hasznosítható-anyag gyűjtés: Az iskolai papírgyűjtés a tanév idején folyamatos. A papírok leadására egy tanévben két alkalommal van lehetőség. A papírgyűjtés eredményét precízen nyilván tartjuk. Fontosnak tartjuk a munka eredményeinek szemléletes prezentálását. Szeretnénk tudatosítani azt, hogy minden 60 kg papír egy vágásra érett fa életét menti meg. Az osztályok így "erdőt" gyűjtenek és telepítenek maguknak.

Veszélyes-hulladék gyűjtés: A szárazelemek és akkumulátorok, gyűjtése szintén folyamatos.

Az iskolai környezet kialakításában és az iskola működtetésében rejlő környezeti nevelési lehetőségek

Iskolánk külső, belső megjelenésének tükröznie kell azt a szemléletet, hogy mindenki fontosnak tartja a környezet állapotának milyenségét, az egészséges, esztétikus környezet biztosítását a hatékony munkavégzéshez. Nem sokat ér a szavakban átadott tudás, ha az iskola egész működése, a dolgozóinak személyes példája ellentmond annak.

Ehhez mindenkinek - pedagógusoknak, technikai munkatársaknak egyaránt - tevékenyen hozzá kell járulnia a saját munkaterületén, tevékenysége során.

Az iskola külső környezetének "zöldítése" az itt adódó lehetőségek kihasználása a környezeti nevelés érdekében

- Az iskola területének folyamatos gondozása, gyógynövénygyűjtemény és sziklakert kialakítása,
- Előkert gondozása
- Az iskola kőfal-kerítésének és melléképületének növényekkel való befuttatása. Az esztétikusabb megjelenésen kívül olyan hozadéka is van, hogy a gyerekek látják, mennyi időre van szükség, míg látható változást tapasztalnak. Továbbá a függőleges zöld növényfal mikroklímát befolyásol.

- "Mini" meteorológiai állomás kialakítása az udvaron: Hőmérséklet, csapadék mennyiségének, szélirány, szélereősség mérésére alkalmas állomás létesítése az udvaron.
- Az iskola belső környezete

Az iskolai környezet természet közelivé formálásához az osztályteremben szobanövények gondozásával, akvárium berendezésével járulhatunk hozzá. Az élőlények természetes közegükben való megfigyelése hasznos tapasztalatokat nyújt, igényességre nevel, hozzászoktatja a gyerekeket a növényekkel való gondoskodáshoz, s egyúttal a közvetlen környezetet is emberibbé teszi.

Általánossá kell, hogy váljon iskolánkban a **környezetbarát termékek használata** a papírhasználatól az írószereken át a takarításig, tanórákon és az irodákban egyaránt.

A tantermek dekorálásához lehetőség szerint természetes alapanyagokat használjunk: színes karton, fa, textil, parafa. Kerüljük az egészségkárosító anyagokat tartalmazó termékeket. Műanyagokat csak indokolt esetben alkalmazzunk. A dekoráció legyen tartós, máskor is felhasználható.

A természettudományi órák eszközigenyesek. Fontos, hogy milyen tárgyi felszereltségre építhetünk: szemléltetőeszközök, tablók, poszterek, képgyűjtemények, képi, vizuális információk. Ezen a területen is fontos előrelépünk.

- Kommunikáció, faliújság,
- Zöld könyvtár, zöld DVD-tár létesítése: Az iskolai könyvtárban külön polcokat jelölhetünk ki a környezeti témakörökkel foglalkozó könyveknek, DVD-knek. Ezzel nem csak ezek használatát segítjük, hanem fölhívjuk a diákok figyelmét a téma fontosságára.
- Társadalmi kapcsolatok: iskolánk a környezeti nevelési céljait külső és belső társadalmi kapcsolatainak aktív bevonásával valósítja meg. Ezeknek a kapcsolatoknak a szélesítése, fejlesztése folyamatos feladatunk.

Belső kapcsolatok: iskola, szülő, tanuló viszony a környezeti nevelés terén

Az iskola legfontosabb célcsoportjai a környezeti nevelés terén a tanulók, a családok, a szülők, a helyi közösség tagjai. Az iskolai környezeti nevelés fogékonyabbá teszi a szülőket, illetve a helyi lakosságot a helyes környezet- és természetvédő magatartás iránt.

Az iskola törekszik **a szülők környezeti akciókba való bevonására**. Szoros együttműködés alakult ki a szülőkkel a tantermek rendszeres felújításában, hasznos-anyag gyűjtés terén és több szabadidős programunk kapcsán.

Fontos, hogy a szülőket rendszeresen tájékoztassuk környezeti nevelői munkánkról, valamint az ezzel kapcsolatos feladataikról.

A tevékenységek eredményességének, hatékonyságának mérése

A környezettudatos magatartást, szemléletváltozást jellemző paraméterek mérésének módszertana még gyermekcipőben jár, mégis jó néhány sikeres kísérlet ismert. Ezek például:

- célzott megfigyelések az iskolában, az erdei iskolában,
- szociometriai felmérések,
- interjúk,
- kérdőívek kitöltetése.

A méréseknek két szintjét vezetjük be:

- Mérnünk kell a legfontosabb, stratégiaileg kiemelt környezeti nevelési célok megvalósulását meghatározott időközönként, kétévente.
- Mérnünk kell az egyes tevékenységek eredményességét, illetve a programok elemeként folyó tevékenységek esetében a program eredményességét. Idejét és gyakoriságát a tevékenység jellege határozza meg.

A mérések rendszerét a környezeti nevelési munkacsoport dolgozza ki, a méréseket ugyancsak a munkacsoport végzi a programfelelősök és szaktanárok közreműködésével. Az egyes rendezvények lebonyolításának értékelése a rendezvényszervezési akciótervben rögzítettek szerint történik. Ez - a szervezési sajátosságok mellett - kitér a rendezvények hatásaira, eredményességére is.

Értékelés

A munkánk értékeléséhez minden tevékenységhez hozzá kell rendelnünk olyan feltételeket, amelyek teljesülése esetén a tevékenység eredményesnek ítélni lehet. Ezek kidolgozása nem kis feladat. A sikerkritériumok feltétlenül részei kell, hogy legyenek a környezeti nevelési programnak. A mérések eredményeit feldolgozzuk, és összevetjük a korábbi méréseink eredményeivel. Értelmezzük a tendenciákat, és **a tevékenységekhez rendelt sikerkritériumok alapján értékeljük a tevékenység hatékonyságát.** Előkészítése a környezeti nevelési munkacsoport feladata, a döntéseket a programfelelősök illetve az érintett szaktanárok, vagy a stratégiaileg kiemelt célokkal kapcsolatosan a környezeti nevelési értekezlet hozza.

Programfejlesztés

Az értékelés alapján elsősorban a programfelelős - kiemelt célok esetében a környezeti nevelési értekezlet - keres módosítási, fejlesztési lehetőségeket, esetleg elveti a tevékenység gyakorlatát. Ehhez a munkához a környezeti nevelési munkacsoport szakmai segítséget nyújthat.

FOGYASZTÓVÉDELEM AZ INTÉZMÉNYBEN

A fogyasztóvédelmi oktatás célja:

- fogyasztói kultúra fejlesztése
- tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknál a fenntartható fogyasztás fogalmának kialakítása, elterjesztése és a fenntarthatóságnak a mindennapi életünkben fogyasztóként való képviselete
- a tanulók elsajátíthatják a fogyasztóvédelemmel összefüggő ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására
- ismereteket elsajátítani, készségeket, hozzáállást, értékrendet kell formálni a fenntartható fogyasztás érdekében.

Kapcsolattartás színterei:

- Fogyasztóvédelmi Felügyelőség
- érdekvédelmi szervezetek
- család, szülők
- helyi közösségek

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei:

- élelmiszerbiztonság, valamint az elektronikus kereskedelem,
- lakossági szolgáltatások (pénzügyi és biztosítási) területe,
- **a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaileg megtervezett fejlesztése,**
- **a társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakítása** a jogismeret, a szolgáltatásismeret, a fogyasztói értékrend és a vállalkozási ismeret,
- az értékek formálása: a kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázása és elkülönítése az egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása a természeti értékek védelme,
- a fogyasztás során a tájékozódás képességének, a döntési helyzet felismerésének és a döntésre való felkészülés képességének kialakítása a piac, a marketing és a reklám szerepének megismerése, alkalmassá téve őket a területen való eligazodásra,
- a minőség és a biztonság szerepe a fogyasztás során a gazdaságosság és a takarékoság.

A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban:

Tanórai foglalkozások:

- **Matematikai gondolkodási kompetencia:** banki, takarékosági, üzemanyag-fogyasztási számítások
- **Anyanyelvi kompetencia:** reklámnyelv, feliratok; a reklám kommunikációs csapdái

Természettudományi kompetencia fejlesztése

- **Fizika:** mérés, mértékegység, mérőeszközök, (villany, gáz, vízmérőórák)
- **Földrajz:** eltérő fogyasztási struktúrák és szokások
- **Biológia:** táplálkozás kiegészítők és divatjaik, egészséges táplálkozás
- **Kémia:** élelmiszerbiztonság, élelmiszeradalékok (E-számok), vegyszermaradványok, háztartási vegyszerek, kozmetikumok, célszerű és tudatos használatuk
- **Technika és tervezés:** áruismeret, a gyártás és a termékminőség összefüggései
- **Digitális kompetencia:** elektronikus kereskedelem, internetes fogyasztói veszélyforrások
- **Történelem:** EU fogyasztói jogok, fogyasztástörténet és fogyasztóvédelem a reklám története

Tanórán kívüli tevékenységek: vetélkedők, versenyek, rendezvények.

Iskolán kívüli helyszínek: piaci séták, üzletek, bankok látogatása.

Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel)

Az iskola fogyasztóvédelmi működése (az iskola, mint fogyasztó, és mint piac), az ezzel kapcsolatos foglalkozások.

Módszertani elemek:

- Bizonyos készségek fejlesztése a fenntarthatóság és a fenntartható fogyasztás területén. Ilyen készségek: a kritikus gondolkodás, az egyéni és csoportos döntéshozás és a problémamegoldás.
- A készségfejlesztésnek tartalmaznia kell az egyén és a társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és végrehajtás módszereit.
- A fogyasztói szokásalakítás egyik fontos célja a szülők és a helyi közösségek együttműködésének megnyerése és bevonása az iskolai nevelési programokba.

- Az áruismerettel, vásárlással, fogyasztói döntésekkel kapcsolatos házi feladatok adása. Bizonyos idő után segíthetünk abban, hogy a gyerekek minél tudatosabban éljék meg családjuk fogyasztói szokásait.
- A hagyományostól eltérő tanulásszervezési formák alkalmazása.
- Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól.
- Riportkészítés az eladókkal.
- Médiafigyelés, médiaelemzés, reklámkritika.
- Helyi, országos- és EU-s szabályozások tanulmányozása.
- Adatgyűjtés, adatfeldolgozás, információrögzítés csoportmunkában.
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékesítéssel.
- Szituációs játék, esettanulmány
- Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, jellemző piaci magatartások felismerése és elsajátítása, fogyasztói kosár készítése).
- Érvelési technikai gyakorlatok (hatékony érdekvédekezés)

A társadalmi bűnmegelőzéssel kapcsolatos program

Az iskolában negatívnak minősített viselkedési megnyilvánulások a diákok, családi és/vagy iskolai kapcsolatzavaraival, érzelmi életének sérüléseivel függnek össze.

Feladatunk a tanulók által adott jelzések felismerése, a viselkedési zavarok helyes értelmezése.

A deviáns viselkedést magába foglaló csoportosítás szerint a személyiség a következő kategóriákba sorolható:

- Agresszivitás: pl. erőszakosság, szemtelenkedés, ellenségeskedés, verekedés, szembenállás társakkal, tanárokkal;
- Regresszivitás: féltékenység, szorongás, társas kapcsolatok hiánya;
- Instabilitás: a hangulat labilitása, közöny, csapongó érdeklődés, gyakori és felületes kapcsolatteremtés;
- Apátia: érzelmi tompaság, érdeklődésnélküliség, passzivitás;
- Antiszociális viselkedés: pl. lopás, csalás;
- Patológias tünetek öngyilkosság, depresszió;

- Iskolai problémák: az iskolai felszerelés rongálása, gyenge tanulmányi eredmény.

Célunk:

- A jog és erkölcs fogalmi területeinek tisztázása;
- A bűn elkövetésével kapcsolatos érzelmek számbavétele;
- A bűnmegelőzés módszereinek tudatosítása, alkotó gondozásra, cselekvésre készítés;
- A bűn és a bűnözés erkölcsstani vonatkozása.

A bűnmegelőzés módszerei:

- felvilágosítás,
- a közösség figyelmeztetése, tájékoztatása,
- büntetés „törvénykezés”.
- az egyén felvértezése (képességfejlesztés: céltudat, kitartás, az akarat edzése. Hogyan mondj nemet?);
- egyéni és közösségi választási lehetőségek kínálata;
- vita, egyeztetés, jelenségek vizsgálata, játék, esetfeldolgozás.
- a közösség probléma érzékennyé tétele;
- pozitív példa, mintakövetésre készítés;
- megelőzésre nevelés;
- érdeklődés elterelése büntetésen kívüli módszerekkel.

Stratégia a viselkedési problémák megoldásához:

- büntető jellegű, szankciókkal befolyásoló próbálkozások;
- kompenzatív jellegű, amely a jóvátételre épít, a „büntetés” formája az okozott kár, sérülés helyrehozása;
- terápiás megoldás, amely gyógyító jellegű;
- a békéltető, konfliktusmegoldó stratégia, amely pl. a tanár – tanuló között kialakult helyzetet úgy fogja fel, mint egy konfliktust és a megegyezés létrehozására törekszik.

Áldozattá válás elkerülésének ismeretei

Rendőrségi jelentések szerint a fiatalok bűnözők számának növekedése a közösséghez tartozás, az emberi kapcsolatok hiányának következménye. Egyre több fiatal van, akit az egyéni élvezetek is az anyagi javak megszerzésének rabjai, s akiknek nincsenek valódi racionális vagy erkölcsi alapjaik, melyeken döntéseik nyugodhatnak.

A tanulók egy része elidegenedik családjuktól, bizonytalanok és boldogtalanok. Amikor a gyerekeknek nincs biztos értékrendszerük, vagy amikor az értékek ellentmondásban vannak a családi értékekkel, gyakran az egész társadalom fizeti meg az árát.

Iskolánkban is előfordulhatnak kedvetlenséggel, tanulási problémákkal küzdő tanulók. Néhányan felelőtlenül dohányozhatnak, ihatnak, drogozhatnak, élhetnek szexuális életet.

Egyre több gyereknél tapasztalunk stresszre utaló jeleket, fejfájást, gyomorpanaszokat, tanulási kudarokat. Ahogy idősödnek sokan úgy érzik, hogy kimaradt valami fontos az életükből.

Az a félelem, hogy ha úgy érzik, hogy nem törődnek velük, akkor képtelenek lesznek valaha is önmagukon kívül másról gondoskodni. Rengeteg érzelmileg a környezetéhez alkalmazkodni képtelen gyerek nő így fel.

Ebben az értékzavarban áldozatokká válhatnak tanulóink. Intézményünk az alábbi feladatokat tűzte ki célul az áldozattá válás elkerülése érdekében:

- Ösztönözzük és támogatjuk azokat a tudatos magatartásformákat, amelyek a helyes egészség-magatartásformákat létrejöttét és fejlesztését szolgálják.
- Hozzá kívánunk járulni annak a feltételrendszernek a megteremtéséhez, amely a teljes – testi-lelki – embert egész életvitelében az egészség választására ösztönzi.
- Emberismeret, önismeret, társadalomismeret.
- Az önsegítésre képessé tenni.

Az ifjúságsegítésben látjuk a legfontosabb feladatunkat.

Feladatkörünkbe tartozik még:

- Felvilágosítás, mentálhigiénés tevékenység;
- Problémafeltáró tevékenység;
- Szemléletformálás tanulságos esetekkel;

- Az erkölcsös emberré válás személyiség-lélektani feltételeit megteremteni:

Önismeretre nevelés:

- személyiségünk megismerése önmagunk elemzésén keresztül,
- önmagunk megismerése mások segítségével

Önfejlesztés

- Önbizalom
- Akarat nevelése

Önkontroll, önuralom, önfegyelem, állhatatosság, kitartás

- Önuralom: érzelmeink, indulataink, testünk feletti uralmat jelenti
- A szükséglet-kielégítés késleltetésének megtanítása, gyakoroltatása.
- Önfegyelem: a fegyelem ne külső készítés eredménye legyen, hanem az ember saját akarata fejeződjön ki benne, hogy kellemesnek érezze azt, ezáltal rászokik a helyes viselkedésfajtákra.
- Állhatatosság, kitartás: rendszeres erőfeszítést kívánó feladatvégzés. Képesé tenni arra, hogy a kudarcok után valamit újra kezdjünk.

Segítségnyújtás szenvedélybetegeknek, áldozatoknak:

Fejlesztő programok, tréningek

KÖZLEKEDÉSRE NEVELÉS

Gondot fordítunk a tanulók helyes közlekedésére, és az elvárható magatartásra. Ezen belül érintjük az egyes közlekedési módokon belül követendő közlekedési elvárásokat. **Felkészítjük tanulóinkat az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utas balesetek elkerülésének módjaira**

A közlekedésben való részvétel történhet:

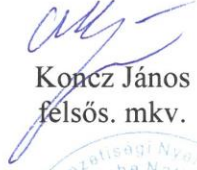
- Gyalogosan - egyénileg vagy csoportosan
- Tömegközlekedési járművel
- Saját járművel (családon belül)

A helyes közlekedés szabályait és a közlekedési kultúrát permanensen tudatosítani kell a tanulóknak, amely osztályfőnöki és technika-életvitel tantárgy keretén belül valósul meg.

Jóváhagyás

A Kastély Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola nevelőtestülete a módosított Pedagógiai Programot és Helyi Tantervet megvitatta és 100%-os szavazattal elfogadta.

Pintérné Vas Erzsébet
alsós mkv.

Koncz János
felsős. mkv.

Pápakovácsi, 2024. augusztus 22-én.

Jóváhagyta:

Pintérné Szőke Erika
igazgató

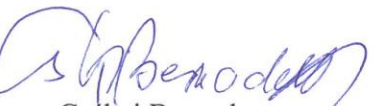
A Kastély Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola módosított Pedagógiai Programját az Általános Iskola Szülői Munkaközössége megismerte, véleményezési jogát gyakorolta, és elfogadásra javasolta.

Pápakovácsi, 2024. 08. 22.

Tóth Orsolya
Szülői Munk.köz. elnöke

A Diákönkormányzat képviselői a módosított Pedagógiai Programot megismerték és elfogadták.

Pápakovácsi, 2024. 08. 22.

Csékei Bernadett
Diákönkormányzatot segítő tanár

KASTÉLY
Német Nemzetiségi Nyelvoktató
Általános Iskola

HELYI TANTERVE

2024.

I. AZ EGYES ÉVFOLYAMOKON TANÍTOTT TANTÁRGYAK, KÖTELEZŐ ÉS VÁLASZTHATÓ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK, EZEK ÓRASZÁMAI

HELYI TANTERV

A 2020. szeptember 1-től bevezetésre került helyi tanterv;

Készült a 2011. CXC tv. Nemzeti Köznevelési Törvény és a
110/2012 kormányrendelet Nemzeti Alaptanterv bevezetéséről valamint a
20/2012. EMMI rendelet a helyi tantervről
nemzetiség iskolai nevelés-oktatásának irányelve
32/2012 EMMI rendelet SNI tanulók oktatásának irányelveiről

A helyi tanterv 2024-2025-es tanévtől 1-8. évfolyamon érvényes.

I.1. Az 1.-8. évfolyam tantárgyi rendszere és heti óraszámja

Tantárgy/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6	4	4	4	4
Hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Hon és –népismeret					1			
Német nyelv	5	5	5	5	5	5	5	5
Német népismeret	1	1	1	1	1	1	1	1
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1				
Természettudomány					2	2		
Fizika							1,5	1,5
Biológia-egészségtan							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5
Földrajz							1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1
Rajz	1	1	1	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Dráma és színház						1		
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki/ közösségi nevelés					1	1	1	1
Kötelező óraszám	26	26	27	27	30	30	33	33
Max. tanítási óraszám	27	27	27	28	31	31	33	33

I.2. A tantárgyak követelményeinek teljesítéséhez rendelkezésre álló időkeret felhasználása

Tantárgy/évfolyam	1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv és irodalom	252	252	216	216
Hit- és erkölcsstan/etika	36	36	36	36
Matematika	144	144	144	144
Német nyelv	180	180	180	180
Német népismeret	36	36	36	36
Környezetismeret			36	36
Digitális kultúra			36	36
Ének – zene	36	36	36	36
Rajz	36	36	36	36
Technika és tervezés	36	36	36	36
Testnevelés és sport	180	180	180	180
Kötelező óraszám a törvény alapján	36*26= 936	36*26= 936	36*26= 936	36*27= 972

Tantárgyak/évfolyam	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	144	144	144	144
Matematika	144	144	144	108
Német nyelv	180	185	180	180
Német népismeret	36	36	36	36
Történelem	72	72	72	72
Állampolgári ismeretek				36
Hon és népismeret	36			
Hit-és erkölcsstan/etika	36	36	36	36
Természettudomány	72	72		
Biológia			54	54
Földrajz			54	54
Fizika			54	54
Kémia			54	54
Digitális kultúra	36	36	36	36
Ének-zene	36	36	36	36

Rajz	36	36	36	36
Technika és tervezés	36	36	36	
Dráma és színház		36		
Testnevelés és sport	180	180	180	180
Osztályfőnöki/ közösségi nevelés	36	36	36	36
Összesen	36*30= 1080	36*30= 1080	36*33= 1188	36*33= 1188

I.4. Tananyagszerkezet

A tanulók részére kötelező tantárgyak

Magyar nyelv és irodalom	1 – 8. osztály
Német nyelv	1 – 8. osztály
Német népismeret	1 – 8. osztály
Történelem	5 – 8. osztály
Állampolgári ismeretek	8. osztály
Hon és népismeret	5. osztály
Hit- és erkölcstan, etika	1-- 8. osztály
Matematika	1 – 8. osztály
Környezetismeret	3 – 4. osztály
Természetismeret	5 – 6. osztály
Fizika	7 – 8. osztály
Kémia	7 – 8. osztály
Biológia	7 – 8. osztály
Földrajz	7 – 8. osztály
Digitális kultúra	3 – 8. osztály
Technika és tervezés	1 – 7. osztály
Testnevelés	1 – 8. osztály
Osztályfőnöki/ közösségi nevelés	5 – 8. osztály
Rajz	1 – 8. osztály
Ének-zene	1 – 8. osztály
Dráma és színház	6. osztály
Osztályfőnöki/közösségi nevelés	5 – 8. osztály

A helyi tanterv készítésének alapelvei

Prioritást kapott a kompetenciafejlesztő oktatási program, a kulcskompetenciák fejlesztése a választott kompetencia alapú oktatási programnak megfelelően.

Az anyanyelv, az irodalom, mivel a nemzeti identitás erősítésében ennek alapvető fontosságot tulajdonítunk.

A **német nyelv** tanítása során, a hagyományőrzésen túl, a nép és honismeret fontosságát hangsúlyozva figyelembe vettük a nyelvtudás szerepét, Európához való kapcsolódás folyamatában.

A **matematikának,** mint a gondolkodás fejlődését megalapozó tárgynak is hangsúlyos szerepet szántunk.

A **testnevelés** a testi nevelésen kívül megcélozza a sport iránti érdeklődés és igény fejlesztését, a sikerre és a kudarcra való nevelést, az aktivitás növelését, az esztétikai, az erkölcsi és közösségi nevelést.

A kötelező órai foglalkozások minden tanuló számára kötelezően teljesítendő óraszámokat tartalmaznak.

A kötelező óraszámok mértéke megegyezik a Köznevelési Törvény 6. számú mellékletében meghatározott mértékkel, különösen tekintettel arra, hogy iskolánk nemzetiségi nyelvet oktató iskola.

A nem kötelező tanórai foglalkozások és egyéni felzárkóztatás lehetőségéből a tanulók érdeklődésüknek megfelelően, a szülők döntése és a pedagógusok javaslat alapján választanak.

A választható foglalkozások célja a felzárkóztatás, egyéni fejlesztés, tehetséggondozás, speciális és kiegészítő ismeretek nyújtása.

A tanulók heti óraszámát együttesen a kötelező és választható órák adják. Bevezetésre kerülnek az újszerű tanulásszervezési eljárások:

- projekt hetek,
- témahét,
- kooperatív oktatás,
- moduláris oktatás
- műveltségterületek tantárgy nélküli bontásban.
- aktív tanulás
- digitális technológiával támogatott oktatás

Tanórán kívüli foglalkozások

Napközi

Énekkar

Sportkör

Szakkörök:

- angol,
- kémia,
- ÖKO,
- matematika- alsós: robotika alapjai
- matematika-felső
- fizika
- túra

Fejlesztő és habilitációs órák

Logopédia

Diszlexia, Diszgráfia, Diszkalkulia reedukáció

I.5. A kerettantervi óraszám felett a nem kötelező tanórai foglalkozások tananyaga és az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszama

Helyi tantervünkben 1-8. évfolyamon a szabadon tervezhető órákat a magyar nyelv és irodalom, valamint a matematika tantárgy óraszámának növelésére fordítottuk az alábbiak szerint:

Tantárgy/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5+1	5+1	4	4	3+1	3+1
Hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Hon és –népismeret					1			
Német nyelv	5	5	5	5	5	5	5	5
Német népismeret	1	1	1	1	1	1	1	1
Matematika	4	4	4	4	4	4	3+1	3+1
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1				
Természettudomány					2	2		
Fizika							1,5	1,5
Biológia-egészségtan							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5

Földrajz							1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1
Rajz	1	1	1	1	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Dráma és színház						1		
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki/ közösségi nevelés					1	1	1	1
Kötelező óraszám	26	26	27	27	30	30	33	33
Max. tanítási óraszám	27	27	27	28	31	31	33	33

5. évfolyamon a Tánc és dráma/Hon és népismeret tantárgyak közül a hon és népismeret tantárgy tanítását választottuk. A matematika és magyar nyelv és irodalom tantárgyak kerettantervben meghatározottakon felüli kötelező tanórai foglalkozásainak tananyagát és követelményeit a tantárgyak helyi tanterve tartalmazza.

Rendelkezés a felhasználható órakeret 20 %-áról A felhasználtató órakeret 20%-át a következőképpen használtuk fel: az egyes tantárgyaknál a többletórákat a helyi tantervben szereplő tananyag gyakorlására, megerősítésére használjuk fel.

II. A TANKÖNYVEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

1. Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép, stb) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket a miniszter hivatalosan **kompetencia alapú** tankönyvvé nyilvánított. Törekedünk arra, hogy a tankönyvválasztásnál a kompetencia alapú tankönyveket előnyben részesítsük. A nyomtatott taneszközökön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van: testnevelés, technika és tervezés, rajz, illetve lehetőség kínálkozik a digitális tananyagok felhasználására is.

A tankönyvválasztásról a Nevelőtestület tájékoztatást ad, és egyeztet a Szülői munkaközösséggel.

2. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve,

ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

3. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleten) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.
4. A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- NAT és kerettanterv kompatibilis legyen,
- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének,
- elsőbbséget kapjanak a több tanéven keresztül használhatók,
- a taneszközök ára igazodjon a szülői közösség által elfogadotthoz,
- egymásra épüljön (egyes fejezetek, egyes évfolyamok),
- nyelvezete, képanyaga vegye figyelembe az életkori sajátosságokat.
- a tanulók képességeinek fejlesztését szolgálja,
- a többségben lévő átlagos képességű tanulókhöz igazodjon,
- tartalmazza a korszerű technikai és tudományos eredményeket, nézeteket
- segítse az önálló tanulást, az önálló tevékenykedést

III. A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI

1. Az iskola minden évfolyamán a tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha az kiadott kerettantervekben „A továbbhaladás feltételei” c. fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden tantárgyból teljesítette.
2. A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A második-nyolcadik évfolyamon minden tárgyból az „elégséges” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.

3. Ha a tanuló a második-nyolcadik évfolyamon, tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot szerez, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javító vizsgát tehet.
4. Javító vizsgát legfeljebb három tantárgyból tehet a tanuló.
5. Az iskola minden évfolyamán a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi értékelés megállapításához a tanulónak minden tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie ha:
  - Az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
  - Az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse;
  - Egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott;
  - Magántanuló volt;
6. Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a tanév végén abból a tantárgyból, amelynek kötelező óraszámának 30%-nál többet mulasztott.

IV. AZ ISKOLÁBA JELENTKEZŐ TANULÓK FELVÉTELÉNEK ELVEI

1. Iskolánk a beiskolázási körzetéből – melyet a fenntartó határoz meg – minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz az Alapító Okirat feltételei szerint. Ha intézményünk a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat.

Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse, vagy ha ezt csak december 31. napjáig tölti be, a szülő kérheti gyermeke felvételét az iskolába.
2. Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:
  - A gyermek születési anyakönyvi kivonatát; lakcímkártyáját
  - A szülő személyazonosító igazolványát;
  - A gyermek felvételét javasoló óvodai szakvéleményt (ha a gyermek óvodás volt);
  - A nevelési tanácsadó felvételt javasoló szakvéleményt (ha a gyermek nem volt óvodás, vagy ha az óvoda a nevelési tanácsadó vizsgálatát javasolta);
  - A gyermek egészségügyi könyvét a gyermekorvos felvételi javaslatával;

- Szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.

A KRÉTA rendszeren keresztül történő beiratkozás esetén a fenn említett dokumentumokat csatolni kell.

3. A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:
  - A tanuló anyakönyvi kivonatát; lakcímkártyáját
  - A szülő személyazonosító igazolványát;
  - Az elvégzett évfolyamokon tanúsító bizonyítványt;
  - Az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.
4. A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulóknak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintfelmérő vizsgát kell tennie idegen nyelvből és azokból a tantárgyakból, amelyek előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult. Amennyiben a tanuló valamely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból hat hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni.
5. Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók felvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt. Amennyiben a tanuló sajátos nevelési igényű (enyhe értelmi fogyatékos, beszéd fogyatékos) az osztály létszámának 15 %-át meghaladó esetben elutasítható.
6. Ha a körzeten kívüli tanuló az első-negyedik évfolyamra jelentkezik, vagy ha az második-nyolcadik évfolyamon tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag, változó minőségű, az igazgató a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri az érintett évfolyam osztályfőnökének véleményét. (Ugyancsak ezt kell tenni akkor, ha a beiskolázási körzeten kívül lakó tanuló előzőleg már iskolánk tanulója volt, de tanulmányi eredménye, magatartása vagy szorgalma a fentebb leírtak szerint alakul. Ilyen esetben az iskola igazgatóje és az osztályfőnökök véleményének figyelembe vételével dönt arról, hogy az érintett tanuló folytathatja-e tanulmányait iskolákban, vagy jelentkeznie kell a lakóhelye szerint illetékes iskolában. A döntésről a szülőt írásban értesíteni kell.)

V. A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK, MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

V.1. Nevelési és oktatási követelményrendszerünk

Követelményrendszerünk a nevelésünk célját közvetítő normarendszer, melynek döntő befolyása, szabályozó szerepe van a személyiség erkölcsi, érzelmi, esztétikai tudatának és magatartásának formálásában.

Követelményrendszerünket a humanizmus, egyetemes emberi értékeket közvetítő szemlélet és a személyiség, a gyermekek igazi érdekeinek védelme alakítja.

A követelményrendszer határozza meg a nevelői erőfeszítések irányait, és formálja az igényes egyértelmű, egységes nevelőtestületi magatartást.

A tanulókkal, pedagógusokkal, az iskola egyéb dolgozóival kapcsolatos követelményeket az SZMSZ, valamint a Házirend tartalmazza konkrétan és részletesen.

A Pedagógiai Program csak azokra a legfontosabb szempontokra utal, amelyek az iskola külső és belső rendjének megtartása érdekében nélkülözhetetlenek.

A tanulókkal szemben támasztott követelmények:

Viselkedéskultúrájukat az erkölcsi és illem normatívái jellemezzék: a felnőttek iránti tisztelet, udvariasság, egymás megbecsülése, kulturált, szép magyar beszéd, a durvaság mellőzése, higiéniai, étkezési előírások betartása, a környezet rendje, tisztasága, a tulajdon védelme.

A nevelőtestülettel szemben támasztott követelmények:

SZMSZ-ben rögzített követelményeken túl:

- A pedagógusok a gyermekek érdekében működjenek még szorosabban együtt a szülőkkel,
- Okosan szeressék tanítványaikat, igyekezzenek személyes példájukkal minél több értéket közvetíteni,
- nevelő-oktató munkájukban gyermek-centrikusság, tolerancia, egyéni bánásmód, türelem tükröződjék,
- legyenek igényesek a mindennapi pedagógiai munkában: állandóan fejlesztve és finomítva a pedagógiai eljárásokat,
- igyekezzenek jó közösséggé válni, törekedjenek kiegyensúlyozott testületi élet kialakítására.

V.2. Ellenőrzés, értékelés

A tanulmányi munka ellenőrzése

A folyamatos ellenőrzés célja, hogy egyrészt visszajelzést adjon a pedagógus munkájának eredményességéről, másrészt, hogy rendszeres munkára szoktassa a tanulókat feltárva a teljesítmény és követelmény viszonyának arányát.

Az ellenőrzés és értékelés akkor érheti el célját, ha sokoldalú (ismeretekre, azok alkalmazására, tevékenységekre irányul), ha objektív (fejlesztési követelményekhez igazodik), ha változatos (szóbeli, írásbeli, szóveges, osztályzattal történő), ha rendszeres.

Formái:

- a tanulói tevékenységek megfigyelése
- folyamatos szóbeli, írásbeli számonkérés,
- fogalmak, ismeretek, tények tartalmának számonkérése szóban és írásban
- témakörök végén ellenőrző dolgozatok
- kiselőadások, kísérletek kivitelezése
- rajzok, ábrák, grafikonok értelmezése
- önálló megfigyelések, adatgyűjtések megbeszélése
- vetélkedők, versenyek
- tanórán kívüli foglalkozások (projektnap, témahét, három hetet meghaladó projekt) során végzett munka értékelése a sikeres lezárást követően szóban történik
- moduláris oktatás esetén az egyes modulok értékelése és minősítése is beszámít az iskolai évfolyam sikeres befejezésébe

Az alsóbb évfolyamokon a közvetlen ellenőrzés a legmegfelelőbb. A felsőbb évfolyamokon a kollektív, majd fokozatosan az önellenőrzés kialakítása a cél.

Az ellenőrzés közvetlen visszajelzés: korlátozónak, de ösztönzőnek is kell lennie, és folyamatos visszacsatolással kell, hogy irányítsa a pedagógus és tanuló munkáját, ösztönözze a sikeres, színvonalas teljesítmény elérésére.

V.3. Mérések

Az első osztály bemeneti mérését a DIFER csomaggal végezzük el minden tanulónál, ennek eredményét figyelembe véve tervezzük meg a szükséges egyéni fejlesztéseket.

Az ellenőrzés gyakran mérésekkel történik. A tanulói teljesítmények mérése a tanulás-tanítás minden részfolyamatában jelen van.

A tanév elején valamint egy-egy témakör elkezdésekor diagnosztizáló méréssel győződünk meg arról, hogy rendelkezik-e a gyerekek a továbbtanuláshoz szükséges ismeretekkel.

A folyamatos mérésekkel tudjuk nyomon követni a tanulók fejlődését, illetve tudjuk regisztrálni azokat a területeket és tanulókat ahol korrigálásra van szükség, így tudjuk személyre szólóan végezni a képességfejlesztést.

Az általános iskolai követelmények elsajátításáról a nyolcadik osztály végén átfogó felméréssel győződhetünk meg az anyanyelv és irodalom, német nyelv, matematika, ember és természet műveltségi területeken.

Szóbeli és írásbeli számonkérésnél is fontos szempont, hogy többféle feladat megoldásából tevődik össze az ellenőrzés.

V.3.1. Külső mérések

Az Országos kompetenciamérés minden tanév májusában történik az EMMI előírásainak megfelelően olvasás-szövegértés, matematika, idegen nyelv és természettudomány kompetenciaterületeken. Az eredmények elemzése a következő tanév februárjában kerülnek nyilvánosságra, majd iskolai felhasználásra, értékelésre, intézményi közösségek

Az idegen nyelvi mérésre is a tanév végén kerül sor, de annak elemzése, értékelése intézményen belül történik.

V.4. Értékelés

A mérésekkel ellenőrizzük a pedagógus és tanuló munkáját, ezt követi az értékelés. A tanuló teljesítményének elbírálásával kapcsolatban különbséget kell tenni az értékelés és osztályzatos minősítés között.

Értékelésnél: jelezzük a sikeres munkát, a fejlődést, biztassuk, dicsérjük a tanulót, értékeljük a tanuló igyekezetét, önállóságát, jó ötletét, ügyességét, de mutassunk rá a hiányosságokra is.

Az osztályzatokkal történő minősítésnél a tantervi követelményt tekintjük irányadónak.

Az értékelésnél, osztályozásnál figyelembe vett legfontosabb szempontok:

- birtokában van-e a tanuló a megismert fogalmaknak, műveleteknek
- tudja-e tudatosan alkalmazni az ismereteket
- felismeri-e az összefüggéseket, képes-e ezeket a tanult módon kifejezni

- mennyire igényes az adott munkával kapcsolatban
- használja-e életkorának megfelelően a tantárgy szaknyelvét
- mennyire képes életkori sajátosságok figyelembe vételével a jelenségek közötti hasonlóságok és különbségek felismerésére
- milyen szinten képes gondolatait világosan, szabatosan, logikusan kifejezni, megfogalmazni
- mennyire képes önállóan ismereteket szerezni.

Különösen a nemzetiségi nyelv tanítása során törekedni kell, hogy az értékelés a nyelvi készségek mindegyik alapterületére kiterjedjen.

Szóbeli értékelésnél a szituációból való kiindulás a beszédre ösztönzés egyik legalkalmasabb módja. Ehhez elsősorban az adott szövegek és képek alapján történő beszélgetés, a kérdés-felelet beszédmódot, valamint a beszámolót használjuk fel.

A szóbeliségben, kezdetben a reprodukálás az értékelés alapja, később produktív, önálló mondatalkotás az általános követelmény.

Értékeléskor igyekezzünk a jót kiemelni, sokat dicsérni, hogy fokozatosan növekedjen a tanulók önbizalma, bátorsága, merjenek idegen nyelven megszólalni.

Osztályzattal történő minősítés foglalja magában mind a szóbeli, mind az írásbeli számonkérés fő területeit, a beszédértést, a beszédet és a fordítást, az írásbeli feladatokat és az írásbeli fordításokat az életkornak megfelelően.

A készségtárgyak esetében, ahol a teljesítmény szoros összefüggésben áll a tehetséggel, az osztályozás során a munkavégzést, az erőfeszítést, az elméleti tudást, az önmagához viszonyított fejlődést értékeljük

V.5. Mikor? Miből? Hogyan?

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

1. Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.
2. a.) Az első-negyedik évfolyamon magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret és német nyelv tantárgyakból az a tanév végén a tanulók a

követelmények teljesítéséről átfogó szóbeli és írásbeli szintfelmérés keretében tesznek tanúbizonytságot.

2. b.) Az ötödik-hetedik évfolyam végén magyar nyelv és irodalom, német nyelv a matematika, természettudomány, történelem, fizika, kémia, biológia, földrajz tantárgyakból az a tanév végén a tanulók a követelmények teljesítéséről átfogó szóbeli és írásbeli szintfelmérés keretében tesznek tanúbizonytságot. Nyolcadik évfolyam végén záróvizsgát tesznek kijelölt bizottság előtt kötelezően matematikából, magyar nyelv és irodalomból, történelemből, németből, valamint a természettudományos tárgyak közül kettőt választhatnak: biológia vagy földrajz és fizika vagy kémia. Ennek eredménye az év végi osztályzatba 1/3 arányban számít bele. A bizottság 3 tagú: osztályfőnök, szaktanár, igazgató vagy az általa megbízott személy. Amennyiben a szaktanár azonos az osztályfőnökkel, másik, lehetőleg ugyanolyan szakos tanár lássa el a feladatot.
3. A következő elméleti jellegű tantárgyak: Magyar nyelv és irodalom, német nyelv a (2 – 8. évfolyamon), matematika, környezetismeret, természettudomány, történelem, fizika, kémia, biológia, földrajz ellenőrzésénél:
  - a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizheti;
  - az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak. Ennek eredménye a félévi és év végi osztályzat megállapításánál duplán számít.
4. A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében egy-egy tantárgy esetében egy témakörön belül – a témazáró dolgozaton kívül – csak egyszer kerülhet sor írásbeli számonkérésre, de minden tanulónak legalább egyszer kell felelnie szóban:
  - Az ének-zene, a rajz, a digitális kultúra technika és tervezés tantárgyból félévente, valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva,
  - A többi tantárgy esetében pedig egy-egy témakörön belül.(A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.)
5. A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt

követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

6. A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:
  - Az első évfolyamon és a második évfolyamon félévkor minden tantárgy esetében csak szöveges értékelést alkalmazunk.
  - A második-nyolcadik évfolyamon a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük.
  - Az első és a második évfolyam félév zárásakor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel értékeljük. A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:
    - KIVÁLÓAN TELJESÍTETT
    - JÓL TELJESÍTETT
    - MEGFELELŐEN TELJESÍTETT
    - FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL
7. Az első évfolyamon félévkor és év végén, második évfolyamon, félévkor a tanulók munkáját az egyes tantárgyakhoz készült értékelő lapok segítségével értékeljük.
8. A második évfolyam végén és a harmadik-nyolcadik évfolyamon a félévi és az év végi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája és a tanórán kívüli foglalkozásokon nyújtott teljesítmények alapján kell meghatározni.
9. Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők: **jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).**
10. A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább két érdemjegyet kell szereznie. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz

igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni.

11.A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti az értesítő könyvön keresztül. Az értesítő könyv bejegyzéseit az osztályfőnök két havonta ellenőrzi, és az esetleges elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

12.A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítmények egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-33 %	Elégtelen (1)
34-50 %	Elégséges (2)
51-75 %	Közepes (3)
76-90 %	Jó (4)
91-100 %	Jeles (5)

13.A második évfolyamon az év végi bizonyítványban, illetve a harmadik-nyolcadik évfolyamon a félévi értesítőben és az év végi bizonyítványban a következő tantárgyakból elért eredmények kerülnek minősítésre:

- második-negyedik évfolyamon: *magyar nyelv és irodalom, német nyelv, matematika, környezetismeret, ének-zene, rajz, technika és tervezés, testnevelés és sport, hit-és erkölcsstan, etika; digitális kultúra*
- Ötödik évfolyamon: *magyar nyelv és irodalom, történelem, német nyelv, matematika, digitális kultúra, természettudomány, ének-zene, rajz, technika és tervezés, testnevelés és sport, hit-és erkölcsstan, etika.*
- Hatodik évfolyamon: *magyar nyelv és irodalom, történelem, német nyelv, matematika, digitális kultúra, természettudomány, földrajz, ének-zene, rajz, technika és tervezés, testnevelés és sport, hit-és erkölcsstan, etika.*
- Hetedik évfolyamon: *magyar nyelv és irodalom, történelem, német nyelv, matematika, digitális kultúra, fizika, biológia, kémia, földrajz, ének-zene, rajz, technika és tervezés, testnevelés és sport, etika, hit-és erkölcsstan, etika.*

- Nyolcadik évfolyamon: *magyar nyelv és irodalom, történelem, német nyelv, matematika, digitális kultúra, fizika, biológia, kémia, földrajz, ének-zene, rajz, testnevelés és sport, hit-és erkölcsstan, etika.*
- 14.A tanulók magatartását és szorgalmát az osztályfőnök értékeli a nevelőtestület véleményének figyelembe vételével. A félévi és év végi osztályzatokat az évközi jegyek határozzák meg. Az érdemjegy és osztályzat nem lehet fegyelmezési eszköz.
- 15.A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a **példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.
- 16.A tanulók magatartását az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén illetve a második évfolyam első félévének végén az osztályfőnök szöveges értékeléssel minősíti és ezt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzi. A második évfolyam második félévétől - nyolcadik évfolyamig a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli. A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félév végi osztályzatot az értesítőbe, az év végi osztályzatot a bizonyítványba és a törzslapra is be kell jegyezni.
- 17.Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésnek követelményei a következők:

a) **Példás (5)** az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja,
- a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik,
- kötelességtudó, feladatait teljesíti,
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti,
- tisztelettudó,
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvarias, előzékeny, segítőkészen viselkedik,
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz,
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet,
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása.

b) **Jó (4)** az a tanuló, aki:

- A házirendet betartja,

- Tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik,
- Feladatait a tőle elvárható módon teljesíti,
- Feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti,
- Az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt,
- Nincs írásbeli intője vagy megrovása.

c) **Változó (3)** az a tanuló, aki:

- Az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be,
- A tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik,
- Feladatait nem minden esetben teljesíti,
- Előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva,
- A közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik,
- Igazolatlanul mulasztott,
- Osztályfőnöki intője van.

d) **Rossz (2)** az a tanuló, aki:

- A házirend előírásait sorozatosan megsérti,
- Feladatait egyáltalán nem vagy csak ritkán teljesíti,
- Magatartása fegyelmezetlen, rendetlen,
- Társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlan, durván viselkedik,
- Viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést oktatást akadályozza,
- Több alkalommal igazolatlanul mulaszt,
- Több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes meglét (vagy megsértés) szükséges.

18.A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

19. A tanulók szorgalmát az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén illetve a második évfolyam első félévének végén az osztályfőnök szöveges értékeléssel minősíti és ezt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyezi. A második évfolyam második félévétől -nyolcadik évfolyamig a tanuló szorgalom az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli. A szorgalom félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félév végi osztályzatot az értesítőbe, az év végi osztályzatot a bizonyítványba és a törzslapra is be kell jegyezni.

20. Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) **Példás (5)** az a tanuló, aki

- Képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- Tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi,
- A tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi,
- Munkavégzése pontos, megbízható,
- A tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz,
- Taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

b) **Jó (4)** az a tanuló, aki:

- Képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt,
- Rendszeresen, megbízhatóan dolgozik,
- A tanórákon többnyire aktív,
- Többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozásokon vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízást teljesíti.
- Taneszközei tiszták, rendezettek.

c) **Változó (3)** az a tanuló, akinek:

- Tanulmányi eredménye elmarad képességeitől,

- Tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti,
- Felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik,
- Érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja,
- Önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

d) **Hanyag (2)** az a tanuló, aki:

- Képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében,
- Az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg,
- Tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen,
- Feladatait többnyire nem végzi el,
- Felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek,
- A tanúláshoz nyújtott nevelői vagy tanúlói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül,
- Félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

20. Azt a tanulóat, aki képességeihez mérten

- Példamutató magatartást tanúsít,
- Vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- Vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- Vagy iskolai, illetve iskolán kívül tanulmányi, sport, kulturális, stb versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- Vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesítheti.

21. Az iskolai jutalmazás formái.

a) Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicséretok adhatók:

- Szaktanári dicséret,
- Napközis nevelői dicséret,
- Osztályfőnöki dicséret,
- Igazgatói dicséret,
- Nevelőtestületi dicséret.

- b) Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén:
- szaktárgyi teljesítményért,
  - példamutató magatartásért,
  - kiemelkedő szorgalmáért,
  - példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.
- c) Az egyes tanévek végén, valamint a nyolc éven át kitűnő eredményt elért tanulók oklevelet és könyvjutalmat kapnak, melyet a tanévzáró ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át.
- d) Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki dicséretben részesülnek.
- e) Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülnek.
- f) A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.
- g) A hosszú időn át végzett kiemelkedően eredményes munkát Alapítványi díjjal lehet jutalmazni.

22. A dicséretet írásba kell foglalni és azt a szülő tudomására kell hozni.

23. Azt a tanulót, aki

- Tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- Vagy a házirend előírásait megszegi,
- Vagy igazolatlanul mulaszt,
- Vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének büntetésben lehet részesíteni.

24. Az iskola büntetésének formái

- Szaktanári figyelmeztetés,
- Napközis nevelői figyelmeztetés,
- Osztályfőnöki figyelmeztetés,
- Osztályfőnöki intés.
- Osztályfőnöki megrovás,
- Igazgatói figyelmeztetés,
- Igazgatói intés igazgatói megrovás,

- Tantestületi figyelmeztetés,
- Tantestületi intés,
- Tantestületi megrovás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.

25. A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

VI. AZ OTTHONI (NAPKÖZIS, TANULÓSZOBAI) FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT HÁZI FELADATOK MEGHATÁROZÁSA

A tanulók számára adott otthoni írásbeli és szóbeli feladatok a begyakorlást, a rögzítést, az önálló munkára nevelést, a problémameglátó és megoldó képesség és az értő olvasás fejlesztését szolgálja.

Az otthoni feladatok mindenkor a tanórai anyaghoz kapcsolódnak – beleértve a korábban tanultak felelevenítését, a kutatómunkát, beszámolók készítését is – mennyiségükkel figyelembe kell venni a tanulók életkorát.

A tananyagok egymásra épülnek, eredményt csak folyamatos munkával lehet elérni, ezért minden tanóra után adunk írásbeli vagy/és szóbeli házi feladatot. A szókincs kialakításához, a továbbhaladáshoz, a középiskolába való továbbhaladáshoz elengedhetetlen a fogalmak, definíciók, törvények megfelelő szintű megtanulása, begyakorlása minden tanórára. Az otthoni feladatoknak is elő kell segíteni a felzárkóztatást, tehetséggondozást.

Alsó tagozaton a napközi otthonban, valamint felső tagozaton tanulószobán készítik el az idejártó tanulók a mindennapi házi feladataikat.

Ezen szolgáltatásokat igénybe nem vevők otthon elvégezhetik hétköznapi írásbeli és szóbeli feladataikat, így azok elvégzése nem terheli hétvégén a tanulókat, sem egyik, sem másik esetben.

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.

- Az első-negyedik évfolyamon a tanulók hétvégére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére kötelező szóbeli és írásbeli házi feladatot nem kapnak.
- Az ötödik-nyolcadik évfolyamon a tanulók a tanítási szünetek idejére - a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak kötelező írásbeli házi feladatot.
- A tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet íratni.
- Versek, memoriterek megtanulására adott idő legalább 1 hét.

VII. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE

1. Az iskolai nevelő – oktató munkát segítő szemléltetést, valamint a tanulók tevékenykedtetését az alábbi alapfelszerelések és eszközök szolgálják.

2. Az alsó tagozatos magyar nyelv és irodalom tanítását segítő felszerelések és taneszközök (tantermenként):

- Képek, betűkártyák, szóképek
- Hívóképek
- Írott és nyomtatott ABC (falikép)
- Betűsín
- Írott és nagy ABC
- Fali tablók:
  - Hangtani ismeretek
  - Szavak alakja, jelentése
  - A szó
  - A mondat
- Gyermeklexikon (5 db)
- Falitáblák:
  - Igék
- Századok (képek és időszalag)

- Helyesírási szabályzat és szótár (10 db)
  - A programcsomagok fénymásolható, kinyomtatható eszközei
3. Az alsó tagozatos matematika tanítását segítő felszerelések és taneszközök (tantermenként):
- űrmértékek (cl, dl, l)
  - demonstrációs óra
  - táblai vonalzó
  - táblai körző
  - számkártyák (1 – 1000-ig)
  - kéttányéros mérleg és súlysorozat
  - hőmérő
  - színes rudak
  - logikai készlet
  - korongok
  - A programcsomagok fénymásolható, kinyomtatható eszközei
4. Az alsó tagozatos környezetismeret tanítását segítő felszerelések és taneszközök:
- Az idő (oktatótábla)
  - Iskolai iránytű
  - Magyarország domborzati térképe
  - Magyarország közigazgatási térképe a megyecímerekkel
  - Szobai hőmérő
  - Borszeszégő
  - Tanulói kísérleti dobozok (8 db)
  - Ásványok
  - Nagyító
5. Az alsó tagozat ének-zene tanítását segítő felszerelések és taneszközök:
- Zenehallgatási anyagok CD-én:
    - Apáczai Kiadó tananyagához kapcsolódó hanganyag CD-n
7. Az alsó tagozatos technika és tervezés tanítását segítő felszerelések és taneszközök:
- Olló, kés, vonalzó (20 db)
  - Szövőkeret
  - Csiszolópapír
8. Az alsó tagozatos testnevelés és sport tanítását segítő felszerelések és taneszközök:
- Gumilabda (20)
  - Ugrókötél (20 db)
  - Kislabda (20 db)
  - Tornapad (6 db)
  - Tornaszámoly (6 db)

- Medicinlabda (20 db)
- Karika (10 db)
- Jelzőszalagok (10 db)
- Ugrószekrény (2 db)
- Dobbantó (2 db)
- Tornaszőnyeg (4 db)
- Bordásfal (10 db)
- Mászókötél (10 db)
- Mérőszalag (1 db)
- Stopper 1 db)

9.A felső tagozat magyar nyelv és irodalom tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Térkép (irodalomtörténeti, 2 db)
- Magyar értelmező szótár (6 db)
- Szinonima szótár (5 db)
- Helyesírási tanácsadó szótár (6 db)
- Életrajzi lexikon (5 db)
- Helyesírási szabályzat és szótár (34 db)
- Hanganyag (kazetta, CD):
  - Népdalok, népmesék
  - Versek (Petőfi, Arany)
  - Benedek Elek meséi
  - Állatmesék
  - Reges a csodaszarvasról
  - Népballadák
  - Arany: Toldi
  - Janus Pannonius, Balassi Bálint, Zrínyi Miklós, Csokonai Vitéz Mihály versei
  - Kölcsey Ferenc, Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Arany János, Jókai Mór művei
  - Ady Endre, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, József Attila, Radnóti Miklós versei
  - Megzenésített versek
  - Magyar értelmező kéziszótár
  - Irodalmi arcképcsarnok
  - Magyar irodalom (diákenciklopédia)
- Könyv:
  - Népmese gyűjtemények

- O. Nagy Gábor: Magyar szólások és közmondások
- Kaposi László: Drámafoglalkozások
- Montágh Imre: Mondjam vagy mutassam
- Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk (17 db)
- Gárdonyi Géza: Egri csillagok (15 db)
- Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője (10 db)
- Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálig (15 db)
- Fali tablók:
  - Hangtan
  - Teljes hasonulás
  - Jelentéstan
  - A jelzők rendszere
  - Szótan
  - A szófajok
  - Jelentés
  - Szószerkezet
  - Mondattan
  - Az állítmány fajtái

10.A történelem tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Falitérképek
  - Az emberiség őskora
  - Az ókori kelet
  - Az ókori Görögország
  - Római Birodalom
  - Magyarország X – XI. század
  - A magyar nép vándorlása és a honfoglalás
  - Honfoglalás és letelepedés
  - Európa Nagy Károly korában
  - Európa IX – X. században
  - Európa XII – XIII. században
  - A feudális Magyarország a XIII. század közepétől a XV. század elejéig
  - A föld népei XIV XV. században
  - Magyarország 1525 – 1606
  - A feudális Magyarország a XV. században
  - Magyarország a XVII. században
  - Európa a XVII. század közepén
  - Magyarország népei a XVIII. század végén
  - Európa a XVIII. század végén

- A Föld népei a XVI – XVIII. században
- Forradalom és szabadságharc
- Az 1848 – 49-es szabadságharc
- Polgárháború és intervenció
- Magyarország gazdasága
- Európa a XIX. század második felében
- Európa 1815 – 1849
- Európa az I. világháború idején
- A gyarmati rendszer 1830 – 1914
- Az Osztrák-Magyar Monarchia 1914-ben
- A gyarmati rendszer felbomlása (1917-1975)
- A Tanácsköztársaság honvédő harcai
- Bécsi döntések
- Európa a II. világháború idején
- Hazánk felszabadulása
- Az Európai Unió
- Magyarország a kiegyezés korában
- Magyar történeti emlékek a Kárpát-medencében

- Egyéb:

- Transzparenszek az általános iskolai történelem tanításához
- Diapozitív sorozat az általános iskolai történelem tanításához
- Magyar történeti áttekintés a honfoglalás idejétől (falitérkép)

11.A német nyelv tanítását segítő felszerelések és taneszközök

- ABC kártya (betűkártyák)
- A névelő (fali tabló)
- A főnév szótári alakjai (fali tabló)
- Gyenge ige ragozása (fali tabló)
- Időbeli, módbeli segédigék (fali tabló)
- Néptánc füzet, kazetták 1 – 4-ig (Helmut Heil)
- Deutschmobil 1. (tankönyv, munkafüzet, hangkazetta)
- Erős igék ragozása (fali tabló)
- Személyes névmás (fali tabló)
- Az előljáró szó (fali tabló)
- A személyes névmás ragozása (fali tabló)
- A főnév ragozása (fali tabló)
- Deutschmobil 2. (tankönyv, munkafüzet, hangkazetta)

- A birtokos névmás (fali tabló)
- A melléknév ragozása (fali tabló)
- Németország (fali térkép)

12.A felső tagozatos matematika tanítását segítő felszerelések és taneszközök

- Táblai körző (2 db)
- Táblai vonalzó 45°-os (5 db)
- Táblai vonalzó 60°-os (5 db)
- Táblai szögmérő (3 db)
- Méterrúd
- Összerakható m3 (1 db)
- Sík és mértani modellezőkészlet (1 db)
- Kétkaros mérleg és súlysorozat
- Halmazok (falikép)
- Lineáris függvény (falikép)
- Másodfokú függvény (falikép)
- Abszolútérték függvény (falikép)
- Mértékegységek (falikép)
- Területszámítások (falikép)
- Kocka, téglatest (testek)
- Űrmértéksorozat
- Szétszedhető köbdeciméter
- Tükrözés (falikép)
- Terület- és kerületszámítások (falikép)
- Eltolás (falikép)
- Műanyag henger
- Műanyag kúp
- Műanyag gúla
- Műanyag hatszög alapú hasáb
- Műanyag ötszög alapú hasáb
- Algoritmus folyamatábra (falikép)
- A programcsomagok fénymásolható, kinyomtatható eszközei

13.A digitális kultúra tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Komplettn Számítógép (20db)
- Alapvető programok:
- WINDOWS XP
- OFFICE 2003./ 2007.
- HP Scanjet 5200C (1 db)

14.A természettudomány és a földrajz tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Fali térkép

- Magyarország politikai térképe
  - Megyetérkép
  - Magyarország domborzata
  - Európa politikai és vaktérképe
  - Észak-Amerika
  - Afrika
  - A Föld népessége
  - A Föld éghajlata
  - A Föld országai
  - Európa domborzata és vízrajza
  - Dél-Európa földrajzi térképe
  - Észak-Európa földrajzi térképe
  - A Föld domborzata
  - A Föld államai
  - Európa domborzata + vaktérkép
  - A Föld morfológiai térképe
- Közetgyűjtemény
- Hőmérő (15 db)
- Iránytű (15 db)
- Földgömb (1 db)

15.A fizika tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Mágneses rúdparafákban
- Táblai mágnes 25 mm-es
- SI mértéktáblázat (falikép)
- Lejtőmodell (tanulókísérleti eszköz (10 db))
- Mikolacsó (15 db)
- Mechanikai eszközkészlet (tanulókísérleti eszköz) (5 db)
- Nyomás, súrlódás vizsgálatára alkalmas eszközkészlet (10 db)
- Rugós erőmérő (20 db)
- Kétkarú emelő (5 db)
- Karas mérleg, súlysorozattal (5 db)
- Hőmérő
- Hőtágulási bemutató tanári eszközkészlet (1 db)
- Kétütemű motorminta (1 db)
- Négyütemű motorminta (1 db)
- Áramátalakító (1 db)
- Generátor minta (1 db)

- Elektromotor és generátor (4 db)
- Elektrovaria (tanári bemutató készlet) (1db)
- Transzformátor modell (2db)
- Mérőműszer (Voltax) (25 db)
- Tanulókísérleti eszközkészlet áramkör létrehozására (10 db)
- Optikai pad (lencsékkel, tükrökkel) (2 db)
- Prizmatartó (1 db)
- Tanulókísérleti eszközkészlet a fény vizsgálatára (5 db)

16.A biológia tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Biológiai egységcsomag
- Bonctű
- Kézi nagyító (15 db)
- Mikroszkóp
- Sertéskoponya
- Juhkoponya
- Madárcsontváz
- Emlőscsontváz
- Fogtípusok
- Róka (oktatótábla)
- Szarvas vagy őzágancs
- Halcsontváz
- Békacsontváz
- Férge gyík (csontváz)
- Emberi csontváz
- Koponya
- Emberi torzó (2 db)
- Szem (modell)
- Emberi fejmetszet
- Fül (modell)

17. A kémia tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Kémcső (50 db)
- Főzőpohár (25 db)
- Óraüveg (10 db)
- Borszeszégő (10 db)
- Kémcsőfogó (10 db)
- Vasháromláb (3 db)
- Kalotta molekulamodell (1 garnitúra)
- Pálcika modell (5 garnitúra)

- Mágnesen atommodell (10 garnitúra)
- Égető kanál (10 db)
- Erlenmeyer lombik (8 db)
- Frakcionáló lombik (3 db)
- Hoffman szorító (1 db)
- Gázfejlesztő készülék (3 db)
- Gázfelfogó henger (2 db)
- Gömblombik (10 db)
- Kísérletező tálcák (8 db)
- Leibig hűtő (1 db)
- Mércés füles pohár (8 db)
- Mérőhenger (2 db)
- Fali tablók:
  - Atomok elektronvonzó képessége
  - Fémek jellemerősségi sora
  - Periodusos rendszer
  - Elektronhéjak kiépülése
- Oktatótablók:
  - Fémek reakciói vízzel
  - Fémek reakciói savval
  - Sav – bázis reakció
  - Közömbösítés
  - Redukció a redukáló sorban
- Írásvetítő transzparens sorozat a 7. és 8. osztályos kémia tanításához (1-1 db)

18. Az ének – zene tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Pianínó
- A tantervben szereplő zenehallgatási anyag CD lemezen
- Ritmuskészséget fejlesztő hangszerek, eszközök
- Kulcs a muzsikához
- Mozgó hangsor
- Csengettyűk

19. A felső tagozatos rajz tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Műanyag átlátszó hengerek, gúlak
- Táblai körző (fém hegyű)
- 60°-os táblai vonalzó
- 45°-os táblai vonalzó
- Táblai szögmérő
- Műanyag átlátszó kocka, téglák

- Demonstrációs testek (fa)

20.A felső tagozatos technoka és tervezés tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Szövőszék (4 db)
- Szövőkeret (2 db)
- Gáztűzhely (2 db)

21.A felső tagozatos testnevelés és sport tanítását segítő felszerelések és taneszközök:

- Ugródomb (1 db)
- Maroklabda (10 db)
- Súlygolyó 3 kg (1 db)
- Súlygolyó 4 kg (1 db)
- Tornaszekrény (2 db)
- Gyűrű (1 db)
- Dobbantó (2 db)
- Tornaszámoly (6 db)
- Medicinlabdák (20 db)
- Ugrókötel (20 db)
- Kézi súlyzó (10 db)
- Mászókötel (10 db)
- Kézilabda (10 db)
- Kosárlabda (10 db)
- Focilabda (10 db)
- Trambulin (1 db)
- Szőnyeg (12 db)
- Stopper (4 db)
- Mérőszalag (1 db)

VIII. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

1. A pedagógiai program érvényességi ideje

- 1) Az intézmény 2024. szeptember 1. napjától szervezi meg a nevelő és oktató munkáját e pedagógiai program alapján.
- 2) A pedagógiai programban található helyi tanterv 2024. szeptember 1. napjától az került bevezetésre.
- 3) Ezen pedagógiai program módosítására 2024. augusztus 22-én került sor

2. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület vizsgálja:

- A nevelők szakmai munkaközösségei (ahol nem működik, ott a szaktanárok) minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

3. A pedagógiai program módosítása

1. A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- az iskola igazgatója
- a nevelőtestület bármely tagja,
- a nevelők szakmai munkaközösségei,
- a szülői munkaközösség
- az iskola fenntartója.

2. A tanulók a pedagógiai program módosítását a diák-önkormányzati képviselő útján a Szülői Munkaközösségnek javasolhatják

3. A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, az intézmény igazgatója hagyja jóvá, és az a fenntartó engedélyével válik érvényessé.

4. A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától kell bevezetni.

4. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

1. Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

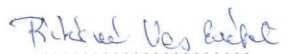
2. A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola fenntartójánál,
- az iskola igazgatójánál,
- az iskola irattárában,
- az iskola könyvtárában,
- az iskola nevelői szobájában.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM ELFOGADÁSA JÓVÁHAGYÁSA ÉS ENGEDÉLYEZÉSE

A pedagógiai programot a nevelőtestület a 2024. augusztus 22. napján tartott ülésén elfogadta.

Kelt: Pápakovácsi, 2024. augusztus 22.

Pintérné Vas Erzsébet
alsós mkv.

Koncz János
felsős mkv.

A pedagógiai programot az iskola diákönkormányzat a 2024. augusztus 22. napján tartott ülésén véleményezte, és elfogadásra javasolta.

Kelt: Pápakovácsi, 2024. augusztus 22.

Csékei Bernadett
az iskolai diákönkormányzat vezetője

A pedagógiai programot a szülői munkaközösség iskola vezetősége a 2024. augusztus 22. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

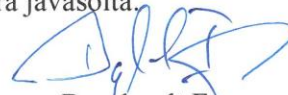
Kelt: Pápakovácsi, 2024. augusztus 22.

Tóth Orsolya
az iskolai szülői munkaközösség elnöke

A pedagógiai programot az Intézményi Tanács a 2024. augusztus 22. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Kelt: Pápakovácsi, 2024. augusztus 22.

Burghardt Ferenc
az Intézményi Tanács elnöke

A pedagógiai programot az intézmény igazgatója jóváhagyta.
Pápakovácsi, 2024. augusztus 22.

Pintérné Szőke Erika
igazgató

Pápai Tankerületi Központ

**Kastély Német Nemzetiségi Nyelvoktató
Általános Iskola**
Pintéerné Szőke Erika
igazgató
részére

Iktatószám: TK/174/0959-5/2024
Ügyintéző: Orliczki Edit
Melléklet: 1 db

Pápakovácsi
Fő utca 20.
8596

Tárgy: Tájékoztatás aktualizált intézményi szabályozó dokumentummal kapcsolatban

Tisztelt Igazgató Asszony!

Köszönettel vettem az Ön által vezetett köznevelési intézmény vonatkozásában megküldött módosított intézményi Pedagógiai Programot.

Tájékoztatom, hogy a fenntartó a megküldött dokumentumot ellenőrizte, mely alapján megállapításra került, hogy a fent nevesített dokumentum a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően került elkészítésre.

Tájékoztatom, hogy a megküldött dokumentummal kapcsolatban az ellenőrzés alapján a fenntartó képviselőjeként az alábbi jognyilatkozatot teszem:

Az **Kastély Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola** (OM: 037095) *Pedagógiai Programjának* - 2024. augusztus 30. napon a fenntartóhoz jóváhagyás céljából benyújtott - módosítását a fenntartó képviseletében eljárva a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 83. § (2) bekezdés g) pontja alapján felruházott jogkörömnél fogva **jóváhagyom**.

Felhívom szíves figyelmét a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 26. § (5) bekezdésére, mely alapján **az iskola pedagógiai programját vagy annak módosítását a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben vezetheti be**, továbbá tájékoztatom, hogy a 26.§ (1) bekezdés értelmében a pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni.

Kérem, hogy a jóváhagyott *Pedagógiai Program nyilvánosságának biztosításáról* gondoskodni szíveskedjék a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló **20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 82.§ bekezdése értelmében:**

„(3) Az SZMSZ-t, a házirendet, a pedagógiai programot és magán fenntartású nevelési-oktatási intézmény esetén a fenntartó szervezet hatályos alapító vagy létesítő okiratát a nevelési-oktatási intézmény honlapján nyilvánosságra kell hozni.”

Levellem mellékleteként csatoltan megküldöm a fenntartó által elfogadott intézményi dokumentumot.

Együttműködését és fentiek szerinti eljárását ezúton is köszönöm.

Pápa, 2024. augusztus 30.

Üdvözlettel:

Egyházi Andrea
tankerületi igazgató

